

311029

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము 111

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 2-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 155
సంచిక ౧౫౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలసెప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల కాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును పాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

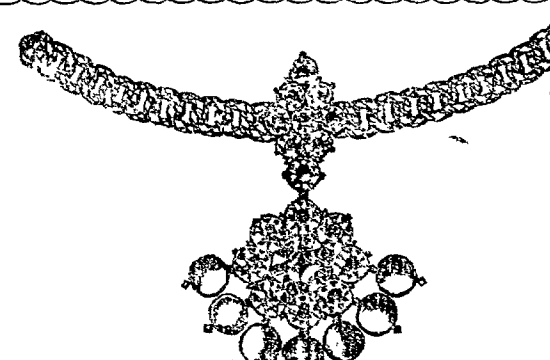

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈ మందును రుద్దగానే శిమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి మచ్చదార్ధములను తొలగించి ఎహమున
కారోగ్యము గలిగించును, నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

జరిగినది తో నహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 4-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో, 16, 7 తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సమస్తమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మానద్రుతి అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కాసుమాలలు అడ్డగ
వైకోలు మొదలగు బంగారు నగలున్న సవరత్నములు వేసిన అనేకమాలలు అడ్డగలు, జడబిల్లు
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వండి రైలు
కూజాలు, టవ్వగు, వేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేకరకములు
కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాసు బంగార
మునకున్న చాచివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తిబిల్లు - కాకుమాను లక్ష్యయ్యచౌదరి,
శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

వెలింగుటన్ సినిమా

మాం కు రోడ్డు

శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౩-15 గంట - కూడ గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన మివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరి నాల్

ది స్టీల్ ట్రైయల్

ప్రపంచమునందు నున్నట్లు సట్టి విలి యండవకన్,
ఎకిల్ జాన్ సన్ తో సహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్నదను ప్రవర్తింపబడనట్టి
మిక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, చీల్చుట,
ఘోరశబ్దములు మొదలగునవి మెరుమువల ఒకటికంటె ఒకటి
చూపబడును. దీనిని తప్పక చూచితీరవలెను.

ఇండియాన్ సినిమా

హైరోడు, తిరువళ్ళికేసి

27-9-24 శనివారమునండి 8 10 24 శనివారమునందరకు
సాయంత్రము 6-15 పదితొమ్మిది ౫ ఆటలు రాత్రి 9-80
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము ౩-15 కూడ గలదు.

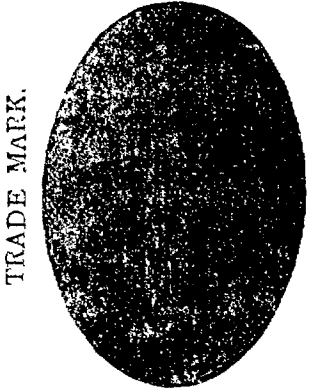
వృద్ధిరాజు అశ్వద్భుతమైన హిందూ చరిత్రా

తృక కథ తప్పక చూచితీరవలెను.

తెలిసికొని 1-కి వేలము ౪ 0-4-0
ఈమాసము తలమరాసిన పేలు ముప్పి నగియును. చర్మ
సాము పెద్దద్రుతలకు హాని నగునట్లక క్షేమము పెరుగును.
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ముప్పనవామి రాజు లందు పీఠాజ్ఞ.

వెదాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నంచుమేము మనదేశము నపండించుచున్న పట్టు తో మాస్టర్స్ లోనే పడుట, కేయట, రం గులువేయట మున్నగు ప కలకలన వివిధరకముల

విస్త్రుతములనుజరంగులతో నిశ్చయించుకొని జరిపాదా అంచు లు కనుగొనిన తయారుచేయించి ఎర్రకులకు తదితరులకు విక్ర యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన తీవ్ర ఆభిలభారత కాం గ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశీయులలోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమై నవిగా అందరకు తెలిసినట్లున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలగురించి కీయావకాంతిఘోషగారు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లుచాసె.

.... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులను వారున్న మరియతరప ప్రజలకుడ అన్నిరకములభివృద్ధిని ప్రదర్శించిరి. ఇంకనెంద రోకలకు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు పీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు అనేకరకముల ప్రదర్శింపబడినవి. వెదాపురం వస్త్రములు ముప్పనవామిరాజు పీఠాజ్ఞగారు పట్టు ఉత్పత్తిములును ధో నతులను వర్తగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తెలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామివారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టువస్త్రములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆదేశమును రకములను విపులముగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపక్షణము వలెను మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువస్త్రములు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో గపచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి ఒక్కయందు వుండేమాటేడే మార్పును ఇందున ప్రచురించితిమి.

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు ది. ఆనరబుల్ పానుగల్లు రాజాగారి అభిప్రాయము:-

నేను పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు సంతసించుచున్నాడను.

అతిమూలము, దుర్బలత్వముమున్నగువ్యాధు లకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లిచ్చునట్లు వాకబువలన నాకు తెలిసినది

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సవలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్రమును పరిశీలిం గ వానియందు తీవ్రదారముల జాడలేమియు కనబడ లేదని చెప్పిరి.

ఇట్లు స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన బారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరిశీలవలె నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లపుడును జయము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారాయంగారు
హైదరాబాదు, పూనమ్మిరోడ్డు,
కోటపాకు, మద్రాసు.

అనంతపురంజిల్లా ఔషధనివారణ

మదకసిరా తాలూకాలోని అగళి గ్రామములోని ఔషధపనులు.

1. మా రొట్టా రేంజిలోని రైతులు 10, 12 సంవత్సరాలుగా ఔషధము అనుభవించుతువుండి చెరువులకు నీళ్లులేకున పట్టిన పంటలంతయు వర్షం లేనిదానివల్ల ఎండిపోయి జనులు ఊడించుతు వుండి పోయిన సంవత్సరము బొత్తిగా వర్షములు లేకును చెరువులకు నీళ్లులేకున పట్టిన పంటలు యావత్తు ఎండి పోయినందున జనులకు వుండిన శివరాసులును పూర్తి తక్కువ ధరలకు అమ్మి ప్రాణములను కాపాడుకొన్నారు. ఇప్పుడు అగళి గ్రామములో ఔషధపనులు పెట్టినందున కూలిచేయువారు కూలి అయినను చేసే జీవనములు చేయుచున్నారు. తక్కిన రైతులు యిదివరకే తమకువుండిన శివరాసులను తక్కువ ధరలకు అమ్మినందున యీ నెలలో వర్షం వచ్చినను వ్యవసాయములు చేయుటకు ఎద్దులులేకున బావులలో తగినంత నీళ్లులేకున చాలా దుస్థితిలోనున్నారు. బావులను రిపేరి చేయించుకొనుటకున్ను, ఎద్దులను కొనుటకున్ను ప్రైవేట్ వ్యవసాయము చేయుటనే కొందరు మానుకొనవలసియున్నది. పాపము రైతులు యిటు వంటి కష్టములనుండి తమకుటగాను పై అధికారులకు ఎన్నియో దఫాలు ఎద్దులకున్ను బావులకున్ను తకాలి యియ్యవలయు నని అర్జిలుపోయినవి. కాని పై అధికారులు యీ విషయమై ఏమి చర్యను తీసికొనకయున్నారు. త్వరలో తబాబీలు యిచ్చుటకు మొదలుపెట్టనియెడల రైతులయొక్క తొందరలు చెప్పనక్కరలేదు.

2. గవర్న మెంటువారు చేయవలసిన మరియొక సహాయ మేమన, అగళి గ్రామమునకు 4 మైళ్లు పాసలాలో నుండు మధూడి గ్రామముయొక్క చెరువుకు వచ్చు సువర్ణముఖి వంక మధూడి గ్రామమునకు దక్షిణమున సుమారు 2 మైళ్లు పాసలాలో యీ వంక 2 భాగములయి ఒక భాగము మధూడి చెరువుకును మరియొక భాగము మైసూరు యిలాఖా మదలూరు, చెరువుకున్న పోవుచున్నది. మదలూరు గ్రామము, పు భాగము తక్కుగానుండువల్ల యీ భాగమునకు అడ్డముగా 6 అడుగులు ఎత్తుకట్ట కట్టియుండిరి. ఈ కట్టకట్టియుండినందున మధూడి గ్రామముయొక్క చెరువుకు నీళ్లుసరిగా పోతువుం డెను. ఇప్పుడు రాను రాను వంక కట్టకు సరిగా పూడియు న్నందున వర్షంవచ్చి దండిగా వంకవచ్చినను తక్కుగానుండు మై సూరు యిలాఖా మదలూరు చెరువుకు వచ్చిననీళ్లు యావత్తు పోవుచున్నవికాని మధూడి గ్రామమునకు వచ్చువంకలో నీళ్లు బొత్తిగా రావు. ఈ విషయముగా మా మధూడి గ్రామము యొక్క రైతులు అధికారులకు తెలుపగా మా అనంతపురం జిల్లా పాలించుచున్న కలెక్టరు శ్రీ పుషేంద్రపాయిగారు హాళి అగళిలో జరుగుచున్న ఔషధపనిని అక్టోబరు 1వ తేదీనుండి అగళి గ్రామమునుండి మధూడి గ్రామమునకు ట్రాన్సుఫరు చేసూ సదరు మధూడి గ్రామము చెరువుకు పోవు సువర్ణముఖి వంకలు వెడల్పు తీయించి పూడియుండిన యిసుకనుతీసి రిపేరి చేయించవలయునని పుత్తరువుచేసెట్లు విన్నాము.

3. ఇట్లు పుత్తరువు చేసియుండు సమాచారము మధూడి గ్రామము రైతులు విని సంతోషముతో వుండిరి. హాళి ఒకవార పుట్టినది. అది యేమన "యిప్పుడు వర్షం వచ్చినందున మధూడి గ్రామమునకు పై అగళి గ్రామముయొక్క ఔషధ పనిని మార్చుటకు పీలులేదు. కాన పై సువర్ణముఖి వంకను రిపేరిచేయున సాధ్యములేదు, అని తిరిగి పుత్తరువులు వచ్చినట్లు సమాచారములు తెలిసినది. ఈ సమాచారమే నిజముయితే అన్యాయముగా మధూడిగ్రామము రైతులు చెడిపోవుచున్నారు ఎంత వర్షంవచ్చి వంకనిండా పోసినను మిమాడిచెరువుకు మాత్ర ము సదరి వంక రిపేరి అయ్యేవరకు నీళ్లువచ్చి ఎంటులు యెన్నటి కిన్ని పండవు.

4. కనుక మా అనంతపురం జిల్లాను పాలించుచున్న శ్రీ పుషేంద్ర పాయిగారు ఖుద్దు యీ మధూడి గ్రామమునకు వచ్చి చెరువును సదరి సువర్ణముఖి వంకనుచూచి తక్షణం వంకను రిపేరి చేయించేదిగాక రైతులు వ్యవసాయం చేయించు కొని జీవనములు చేయున సాధ్యమైనంత త్వరతో తకాలిన్ని యిచ్చి రైతులకు కాపాడవలయునని కోరినాను.

యం, వి. సుబ్బారావు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మహాసభ

4 వ ప్రకటన

1. మహాసభ అక్టోబరు 18,19,20 తేదీలందు గోక్షే హాల్లో సమావేశమగును.

2. మహాసభకు శ్రీయుత గాడిచెర్ల వారిస్వోత రావు ఎం. ఏ. గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

3. బ్రాడ్వేలోని జాకరయ్య ఆశ్రా హళాసుయొక్క క్రింది భాగము ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకై పుచ్చుకొనబడినది. అచ్చటిఫలము కొద్దిగా మాత్రమే యున్నందున అంగళ్లు పెట్టదలచుకొన్నవారు తక్షణమే 10 రూపాయలు బాడుగనంపి స్థానమును రిజర్వుచేసికొనవలయును ప్రదర్శనము అక్టోబరు 17 వ తేదీనాడు ప్రారంభించి 27 వ తేదీవరకు జరుగును.

4. మహాసభా సమావేశ సమయమున ప్రతినిధులందరను నూలుపడుట కేర్పాటు చేయవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను. శ్రీ యంత వేసువరపు రామదాసుపంతులుగారు వలసిన రాట్నముల నొనగూర్చుటకు దయతో సంగీరించిరి మూలుపడుట పొట్టిప రీక్ష జరుపవలయునని శ్రీయుత రంగంశ్రేష్ఠిగారు చేసిన సలహా నామోదించుచు వా రొసంగ నెంచిన 5 బహుమానములను ఆ హాస్యసంఘమువారు కృతజ్ఞ తాపూర్వకముగా నామోదించిరి. పోటీలో పాల్గొనదలచినవారు ఒకరూపాయ ప్రవేశదరుము నియ్యవలయును. పీల్లె నవో ఎవరిరాట్నములను వారే తెచ్చుకొనవలయును.

5. శ్రీయుత కె. యల్. నరసింహం, (బి. యల్. తరగతి విద్యార్థి) గారిని విద్యాభివృద్ధినివేషకదళమునకు కాపైనుగా నెన్నుకొనడమైనది. దళములో చేరదలచుకొనిన ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధినివేషక ఆంధ్రపత్రిక ఆఫీసులో ప్రతిరోజు సాయంత్రం 4 గంటలు మొదలు 5 వరకును ఇతరసమయము లందు నెం. 96, వరదాసు త్రియప్పక విధియందును వారికేర్ల నియ్య ప్రార్థితులు. శ్రీయుత సురేంద్రనాథ ఆర్యాగారు సాధారణ వాలంటీరు దళమునకు నాయకులుగను శ్రీయుత యల్. శ్రీరాములునాయుడుగారు ఉపనాయకులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

6 ప్రతినిధులకు బడకును భోజనమునకును జార్జి టౌను నందు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. శ్రీ యంత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి యం. యల్. సి. గా రీ కా భాగ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. ప్రతినిధుల జాబితాలు తక్షణమే మాకు చేరిన గాని తగిన ఏర్పాట్లను సకాలములో చేయుటకు పీలులేదు.

7. తీర్మానములను నిర్ణయించుటకై ఒక ఉపసంఘ మెన్నుకొనబడినది. ప్రతినిధులుగా రాదలంచినవారు తాము ప్రవేశపెట్టదలచిన తీర్మానములను తక్షణమే శ్రీయుత కొదాలి శివరామ కృష్ణారావు, ఆంధ్ర పత్రికాఫీసుపేర పంప బ్రా ర్థికులు.

8. ఇకమిద ప్రతి సోమవారమునాడు ఆహ్వానసంఘ సభలును బుధవారమునాడు కార్యనిర్వాహక సభలును జరు బడును. సభ్యులు మరొక ఆహ్వానమున కెదురుమాడక ఈ ప్రకటన న ను స రించి సోమ బుధవారములందు సాయం కాలము 5-80 ఘంటలకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునకు విచ్చేసి కార్యభారమును వహించి సభలను నిర్విఘ్నముగా కొన సాగించుటకు తగిన సన్నాహమును జేయవలయు నని కోరు చున్నాము.

9. ప్రైభనుగూర్చిన ఉత్తరములను శ్రీయుత నేలనూ తల సుబ్బరాయుడు నెం 6, మింటుసుబ్బరాయలు నాయుడు విధి, చాకలపేట అని వ్రాయవలయును.

నేలనూతల సుబ్బరాయుడు,
పొన్నేరి రామకృష్ణయ్య,
యామినీపూర్ణలలికమ్మ,
సంయుక్త కార్యదర్శి.

శ్రీశ్రీయాశక్తి యొడయ రాంధ్రపరిషత్తు

ద్వితీయ వార్షికవర్ధంతి. తాడిపత్రి
వైపరిపత్తుయొక్క ద్వితీయవార్షికవర్ధంతి రాగిల ఆశ్వ యుజ శు.లలు భానువారము [5-10-24]న తాడిపత్రిబాలికా పాఠశాలభవనమున శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి వాచికోలను సుబ్బా రావుపంతులవారి యాజమాన్యమున జరుపనిశ్చయింపబడినది.

వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావు,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

లేబరుపక్షము లోపములు

నిష్పలములగు వాగ్దానములు

మాలానా మహమ్మదాల్లీగారు విమర్శ

మాలానా మహమ్మదాల్లీగారు హిందూస్థాన్ టైమ్స్ లో ముట్టు వ్రాయుచున్నారు:-

జెయిల్ లో రాజకీయ కైదీలు అనుభవించవలసియిందని వివిధరకములగు బాధలనుగూర్చి చాలమందికి తెలియదు. సేను నా కారాగృహములనుగూర్చి తెలిపినచో విజులూ జెయిలునందు సేను బడిన కడగండ్లు రాజకీయ కైదీలలో ముఖ్య లెక్కయగు బడియందరిని సమృత్తుము గలుగును. ఏదైన ఒక యిబ్బందిని తొలగింపవలెనని సర్ జార్జి లూతుడుగారి ప్రభుత్వము ఆజ్ఞాపించినను ఆంగ్లోయిండియను జయిలర్లు అడ్డుపెట్టుచుండిరి. దేవుడు వరమిచ్చినను పూజారి వరమిచ్చుడను సామెత రీతినున్నది. బొంబాయి రాజధానిలోగూడ నాకు ఆంగ్లేయ పత్రికల నొసంగుచుండిరి. ఈ సౌకర్యము జయిలరు దయదల్చుటచే గలిగెను.

ఒకనాడు 'ఫార్మస్ట్రీ రివ్యూ' అను ఆంగ్లేయ పత్రిక యందలి కొన్ని భాగములను చించివైచి మిగిలినదానిని నా కిచ్చిరి. అందు, 1922 ఎన్నికలలో గౌ. ఎన్.ఎస్. చర్చిలుగారు లేబరు సభ్యులచే నోడింపబడినది డెలుపుచు హాల్లర్లు నైటుగారు వ్రాసినవ్యాసమును ఒదివి సంతసముతో గంతులువైచితిని. నూతన పార్లమెంటునందు లేబరుపక్షమువారు 150 మంది చేరిన సంతోషవార్తనుగూడ ఆవ్యాసమునందే జదివెడిని. దేశీయ వర్తకసంక్షోభము లేబరుపక్షము వాల్టీయగు వేరొక యెన్ని కనుజరుప నిశ్చయించినపుడు తన పక్షమునకు యంత దారుణాపజయము కలుగునని యనుకొనలేదు. కాని యీ అపజయము వాంఛింపదగినదే. ఈ రీతిగానైన లేబరుపక్షము బ్రిటీషు ప్రభుత్వాధికారమునకు రాగలదని సంతసమయ్యెను. ఇవన్నియు యేల జ్ఞాపకము చేయుచుంటినగా, ఇండియాలో మితవాదపక్షమునకు చేరిన గౌరవ సభ్యుడొకడు ఒకజాతివారి పై నిందలమోపుట జూచి అసహ్యించుకొనుచు, తానే ఒక వ్యాసమునందు అసహాయవాదులపై అట్టి నిందమోపెను. బ్రిటీషువారికి, లేబరు పక్షమువారికిగూడ విశ్వాసము లేదని అసహాయవాదు లనిరట. సేను నిశ్చయముగా అసహాయవాది సే కాని, లేబరుపక్షమువిజయమునకు సేను బొందిన సంతసము వారి వలన లాభముల నాశించువారు బొందునటువంటిది కాదు. వారి విజయమునకు సేనుగూడ సంతసించెదనుగాని, సేను గౌ. శాస్త్రి గారివలె అన్ని దేశములవారిని విస్మయించువాడను గానని సేను పూనాలా తెలిపియుంటిని. లేబరుపక్షమువారిని శత్రువులు జేసికొనుటకు సేనుగీకరింపను. విశేషములందు భారతదేశ మిత్రులు అతిస్వల్పము. వారిని దూరముజేసికొనుటకు సేను బూనుకొనను. అట్లని లేబరుపక్షమువద్ద సౌకర్యములేడను మనస్ఫూర్తం త్రయమును తిరిగిసంపాదించుకొనుటకు సేనుజేయు త్యాగముపై న మనయందున్న ధర్మముపై నాధారపడుదుము. మనయిరువు రపై నధికారముజేయుచుండిన బ్రిటీషు పాలకవర్గమునండి లేబరుపక్షమువారు తప్పించుకొనినందులకు సేను సంతసించుచున్నాను. అట్లే భారతీయులుగూడ బంధముల విరలింపుచున్నాను. లేబరుపక్షమువలె వారి స్వంతవాక్కును స్వేచ్ఛనుబడయుటకు పరాత్పరుడు సామర్థ్య మొసంగవలెనని లేబరు పక్షమువారు ప్రార్థన సలుపవలెనని మనవిజేసెదను. మనము జేయు సమరమునందు శత్రువులులేరు. లేబరుపక్షము నాయకులలో చాలమందితో నాకు యెక్కువ పరిచయము గలదు. వారిలో కొందరు నాకున్నే హితులు గలరు. వారిని శత్రువులుగా గణించుట అసంభవము. శాస్త్రిగారు నన్ను అసహాయ వాదినగుటచే యెన్నన్నను, లేబరు ప్రభుత్వముపట్ల నా యభిప్రాయ మిట్లే యుండును. వారిని విమర్శింపతొందరబడుచున్నారని యెవ్వరనజాలరు. సేను పక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చి 8 నెలలయినది. ఏ స్వల్పసంస్కారమునకైన అనేకతరములవరకు చేచియుండ గలవారు 8 నెల లేమి లెక్క యన వచ్చును.

లేబరుపక్షమువారు పార్లమెంటునందు క్రొత్త వారుగారు

కార్యక పక్షమునందు అగ్రస్థాన ములకరించువాలో కొందరికి ఇండియా దేశమునుగూర్చి, స్వామిభవము కలవారు న్నారు.ఉద్యోగమునకు వచ్చుటతోనే ఇండియాతో సంబంధము కలుగజేసికొను లేబరుపక్ష సభ్యులవలెగాదు. ప్రధానమంత్రికి

పార్లమెంటునకు క్రొత్తగాదు. అతనికి స్థిరద్యోగములవద్దగాని స్థానికాధికారులవద్ద శిక్షణగాని బొందవలసిన ఆవసరము లేదు. ఇండియా ప్లేటు సెక్రటరీగారి నియామకము లేబరుల పక్షమువారికి ఆశాభంగమైనది. వారు కర్నూలు వెడ్జివుడుగారు నియమించబడుదురని తలంచిరి. ఆ ఇండియామంత్రిగూడ తనకు ఇండియాదేశపు వాంఛలన్నియు తెలియుననియు, భారతీయుల న్యాయమగు హక్కుల గూర్చియు, ఇండియాలో పని జేయు ఐరోపియనుల యిబ్బందులను గూర్చియు స్వయముగా తెలుగుదుననియు స్టేట్సుమనుషత్రిక విలేఖరికి తెలిపియుండెను. ఇండియాను గూర్చి బాగుగ తెలియున్న కర్నూలు వెడ్జివుడు గారు కూడ మంత్రివర్గమునం దుండిరి. లేబరుపక్షమువారు సేన్యుకొనవలసిన దెక్కువలేదు. వారెరిగిన విషయములను మరువ గూడదు. అట్టియెడ లేబరుపక్షమువారు ఇండియాకు యేమి మేలొనర్చెను?

వారు యికయందేమై కార్యరూపమున జేసి జూపింప గలరనుట అబద్ధము. వారు మాటలరూపముగా తెలిపిన శంతయు నిష్ఫల మయ్యెను. రామ్మో మాడ్గూల్లుగారు ఉద్యోగమునకు రాకమునపే జనవరి మాసము నందు ఒకసందేశము నంపిరి. అందు, క్రైస్తుతో సరిసమానమగు నాయకుడు గావించిన 'తీర్మానము' స్వభావమును తాను తెలిసికొనజాలనట్లు వెల్లడించెను. రాజ్యాంగవిధాన క్రమమును దప్పి పరిపాలింపబడుచున్న భారతదేశమునకు, సేన్యురాజ్యమును ఇంగ్లాండునందే కొందరికి సరిపడని రాజ్యాంగవిధానమును బోధింపసాగెను. చివరకు మనల బెదరింప జూచెను. "ప్రభుత్వమును స్థంభిభూత మొనర్చు ప్రయత్నములకుగాని, దౌర్జన్యమాచరలకుగాని ఇంగ్లాండులో సేవక్షమువారును భీతిల్లురు" అని జెప్పెను బెదరించుచుండెను. ఇతరపక్షములవారి వద్దనుండి యిట్టి బెదరింపుల నెన్నియో భారతీయులు వినియున్నారు. రామ్మో మాడ్గూల్లు గారుగూడ తన ప్రధానామాత్య పదవిని, ఆస్తిను చాంబెరు లేసుగారికి సహజమును ధోరణితోనుండు ప్రకటనలలో ప్రారంభించెదరని, వారు దలంచి యుండలేదు.

ఇట్టి ప్రకటన కాలిసుబరీ ప్రభువుగారు ఇండియా మంత్రిగనో ప్రధానిగనో యుండినపు డవలసినదని సను ఆస్త్రియ గారనిరి. టోరీపక్షమువాడగు అతనికిని, లేబరుపక్ష నాయకుడగు మాడ్గూల్లుగారికిని యెక్కడి పోలిక?

మగ్డొనాల్లుగారిలో మార్పు

మగ్డొనాల్లుగారిలో మంచి నెంచి జూడవలెనన్న ఆయన ఇండియానుగూర్చి వ్రాసిన రెండు గ్రంథముల జదివిన చాలును. 1919 సం॥ మహాత్మ్య గాంధీగారు అసహాయద్యమము ప్రారంభింపనున్న పుడు మాడ్గూల్లుగారు యిప్పుడు ఎవరిని బెదరించుచున్నారో అట్టి మాకే వ్రాసిబంపిన సందేశము సుదూరించిన సరిపావును. ఆయన సందేశమును కాంగ్రెసు శివరంపి ఇట్లు తెలిపెను. "దేశీయవాంఛ నీడేర్చుకొనుట న్యాయమగు సంపూర్ణ కార్యక్రమము నేర్పించి, మామగావలసిన దానిని సాధించెదమనియు, మేము విధించుకొనియుండని యెట్టినిబంధనలకు లోబడియుండువారము కామనియు, యిందుకు సంబంధించిన ఎల్లరకు తెలియునట్లు ప్రకటించుడు" అనియెను. అప్పుడు రామ్మో మాడ్గూల్లుగారు మనలో నొకరుగానుండెను. కాని యిప్పుడు ఆయన జెప్పిన రీతిగనే "న్యాయమగు సంపూర్ణ కార్యక్రమమును" కాంగ్రెసు విధించినదానిని అనుసరించుచు, ఆయన జెప్పినట్లే 'యందుకు సంబంధించిన వారెల్లరికి' (ఆయనతో సహా) మావాంఛ నీడేర్చవలకు పాటుబడెదమనియు, వేరు నియంపనలకు లోబడి యుండమనియు ప్రకటించుచుండ, రామ్మో మాడ్గూల్లుగారే మావర్గము నిందించుచున్నారు

కర్నూలు వెడ్జివుడుగారు అధికారమునకు వచ్చుటతో ఇండియాను లిబరలు పక్షమువారి కుటలు ప్రారంభమైనవి. ఆయన గూడ లేబరుపక్షం వాల్కోత్తైన సమయమున ఉపన్యసించుచు ఇండియాదేశమును గూర్చి గొప్పచిత్తు సంప్రాప్తించెననియు లేబరుపక్షమువారు దాని నెదుర్కొన వలసియుంచుననియు నుడివెను. ఇండియా శివరంపిగలదు కాగలదు. ఇండియాలో విద్యాధికులు సినుఫీయను పద్ధతుల నవలంబించుచున్నారు. వారు ప్రజాభివృద్ధియనుంతను స్వాధీనము జేసికొనగలరు. అప్పుడు క్రిస్టూరాజ్యాంగవేత్తలకు ఇంగ్లాండులోవంటి సమస్యలే నెదుర్కొనును. లేబరుపక్షమువారు ఇండియాకు అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్య మొసగుట మంచినని భావించియుండిరి. కాని వారు గూడ, అట్టిని ప్రసాదించుట కేవలము అధికాధిక్యమైరి శాంతి సంరక్షణము పైనే ఆధారబడియుండలేదనియు భారతజాతీయవాదుల సామర్థ్యముపై నాధారపడి యున్నదనియు తెలిసి

కొనిరి. నిజమే, ఇండియా విషయముచిక్కే. ఏమన వెడ్జివుడుగారు జెప్పినట్లు లేబరుపక్షమువారి సామర్థ్యతను విశ్వాసమును పరీక్షించుటకు ఇండియాపరిస్థితు లొకసాధనముగా నున్నవి. ఆయన తెలిసిన సినుఫీయను పద్ధతుల నవలంబించుటను గూర్చి ఆయన డా॥ కిమ్మగారికి స్వయముగా వ్రాసిన లేఖను సేను కరాచి జెయిలులో చదివియుంటిని. ఈ లేఖను రీడింగు ప్రభువుగాక కిమ్మగారి కందజేసిరి. రాజకీయాభిప్రాయములందు తా మెట్లు జెప్పిన అట్లు నడుచుకొను వారిలో నొకరిగా డా॥ కిమ్మగారిని మార్చుటకు వెడ్జివుడుగారు ఆలేఖయందు ప్రయత్నించిరి. అప్పుడు జరుగునని దలంచిన రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు కిమ్మగారిని రాగొరెను. ఇట్టి సమావేశమునందే ఇంగ్లాండులో సినుఫీయనుపక్షమువారు టోరీపక్షమును విస్మయపరచినదియు దాస్యమునుండి స్వేచ్ఛను బడయుట యెంతయు త్యాగకరముగ నుండునో అసందర్భమునందే తనపక్షమువారు స్వామిభవమును న తెలిసికొనిరనియు తెలిపెను. ఆయనభవమునుబట్టియే చాంబెరులేను బర్మిను పాడుపక్షములవారు ఇండియా దాస్యమును గూడ తొలగించుట కంగీకరించిన కర్నూలుగారు తెలిపిరి.

ఇండియాలో సినుఫీయనుపద్ధతులు

ఇండియాలో అసహాయవాదు లా పద్ధతుల నవలంబించుటకు జ్యేష్ఠపక్షమును, యీ లేఖవలని సినుఫీయనుపద్ధతులపై అనూయ కలుగ లేదు. తరువాత రీడింగు ప్రభువుగారి ఉప్పుపన్ను పునరుద్ధరణగూర్చి కామన్సువర్గలో చర్చజరుగునపుడు, కర్నూలు వెడ్జివుడు గారు, నిజముగా ఇండియాలో నిరంకుశ ప్రభుత్వమే భారతీయుల సంబంధము వీడుకొనునట్లు నిర్బంధించుచున్నదని గు రించిరి. అప్పుడిట్లు నుడివెరి. "ఇండియాదేశము సామ్రాజ్యము నుండి వీడి పోయినచో మనము సఖ్యులతో వీడిపోవుట మంచిది. దక్షిణ వి గ్లాండులోవలె శత్రుత్వముతోగాదు. ఇండియాను విడిచిపెట్టనచ్చునా యను; ప్రశ్నకన్న ఇండియాతో సఖ్యుల యుంచునుట యేమరతులపై నుంచుకొనవలెను అనునది యెక్కువముఖ్యమైనది. ఇంగ్లాండు విడబడినట్లు విడబడినచో గొప్పప్రమాదము సంభవించును. కర్నూలుగారు 1921 సం॥లో తెలిపిన కిమ్మగారిలేఖ యందు సినుఫీయను పద్ధతుల కనుకూలాభిప్రాయముకన్న యీ ఉపన్యాసాభిప్రాయములే యెక్కువసత్యమును డెలుపుచున్నవి. కాని 1924లో ఉద్యోగమును స్వీకరించునను నూచన యనుపదనపుడు అతని యందు మార్పుగలిగెను. టోరీనాయకుని యభిప్రాయములతో సరిసమానముగా నుడివెను. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యము కన్ను చూపుమేరలేదు. అధినివేశస్వపరిపాలనగా మార్పుటకు వీలుగలదు. కాని అదిగూడ త్వరలో చేకూరజాలదు. అభివృద్ధి జాతీయవాదుల సామర్థ్యముపై నాధారపడి యుండును. ప్రస్తుతసమయమున మనకేది సాధ్యమగును అని మన మాలోచింపవలసి యున్నది. (న శేషము)

పగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0 11-0
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మృతతే.
అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చిర్మము కారకవలన, కీతగారి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లుమాని జిలపోయి మంచివర్గము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల 0 12 0. వి. పి. పహా 1-2 0
జ్వరహరిని అయిదుగ్రాములు నేలించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు. శిశురాజ్యావరములు ముడిగు నడుస్త జ్వరములు మా ను

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0
అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మాయవలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంబంధి నొప్పులు, 3 కీళ్ల బిగిడియుట, 4 సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కదలటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగిడియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని గ్రాములు త్రాగినతోడనే నెలలయందు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.
అమృతాంజనం డిపో, ము. రామ- గొంగూరు

జినివా నానాజాతి మిత్రసభ

యధ్యక్షతమున తగ్గించుట

వికనీరుమహారాజాగారి యువనాగ్యసము

సరిహద్దుసమస్య

సిద్ధా, పెట్రెంబరు 29:— పెట్రెంబరు 6 తేదీన జనవారమునాడు నానాజాతి మిత్రయొక్క రెవరభ జినివాలో జరిగినవృత్తు, రాష్ట్రపతి నాల్గవారు యం. హెర్రియట్టుగారు యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గింపవలసినదని చెప్పినదానినిగూర్చి చర్చజరిగినప్పుడు ఒకనీరు మహారాజాగారి యిట్లుపన్నునీటి:—

“నేను భయపడుచున్నాను కినిదో మొదటిసారి యొకప్పుటికిని నేను కేవలము క్రొత్తవానిగారాలేదు విలయన శాంతిమహాసభ సందేయ నాకేజాతిమిత్రతో సంబంధములదు. అప్పుడు నేను హిందూదేశమున గూడ యాసమితిలో జేర్చుటకు రాయబారములు నడిపితిని కావున నాకిప్పుడిప్పుట నుండుట యెంతయో మనము ను గూర్చుచున్నది. మరయు హిందూదేశ సంస్థానాధిపతుల విర్రవం యాయవకాశమునకొని వాంఛించిన యాసమితియెడలగల గౌరవభావమును, శాశ్వత శాంతిసౌఖ్యములను ప్రపంచములో నెలకొల్పవలెనని ప్రయత్నించుచున్న యాసమితియొక్క ప్రయత్నములలో వారికిగల యభిలాషను విశుతముప నిచ్చుగించుచున్నాను. పరస్పరహేయ సంధినిగూర్చి బ్రతుకు ప్రధానమంత్రిగారు వ్రాసిన లేఖలోను వారామోదించుచున్న పంచాయితీ సూత్రములలోను మేముందరమును యేకీభవించుచున్నామని హిందూదేశము తరపున నేను చెప్పనిచ్చగించుచున్నాను. యుద్ధమంత భయంకరమైనదో వైనికులకు తెలియును. యుద్ధముల నకలగు భయంకరపరిణామము ఎల్లప్పుడును వైనికులవలన గాక అప్పుడప్పుడు నెమ్మదిగాను వివిధయశులవలన కూడ గలుగుచున్నవి. మాడు ఖండములలోను యుద్ధముల సంధి నేనానాగుగా చూచినాను. కావున యుద్ధములనగలగు భయమును, యుద్ధపరిశ్రమలలో గూడిన శాంతిని తెగ్గించుటకు చేయు యేపద్ధతికైనను నేను చేయుత నొపంగడను. కాని యుద్ధపరిశ్రమలకు తెగ్గింపవలెనను మనయంతలో కాంతినినిలుపుటకు తెగిన హమీలు లేకపోయినయెడల యుద్ధమునకు మూలము ఒకవిధమున భయమును జాతులలో కలిగించినవార మగుదుము.

కాబట్టి పరస్పరహేయసంధిని సూచించినవారి అదృష్టములలో మన మేకీభవించుచున్నాను బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారితోగూడ మన మేకీభవించకపోలేదు. విలయన హమీలు సరిగాలేకపోవుటవలన ఒక్కసారిగా యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గించినయెడల ప్రభుత్వములలో పోరాటపుబుడి సాదహావనమును. ప్రధానమంత్రిగారు తనజాతిలో వ్రాసినటువంటిన్నీ మన మేకీభవించుచున్నామని యిట్టిని వాచనముతోకుగా భూగోళ శాస్త్రము ప్రకారముగా హిందూదేశ మున్నీతినిబట్టి కొన్నివిషయము లాలోచించవలసి యున్నది. ప్రస్తుత మీ సంధివిషయమయ్యేగాక యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గించువను బట్టిసవరణలలో యాభధ యెదుటికిచ్చినను ఆసంగతుల మనవైఖరిని నిర్ధారణ చేయవలసియున్నవి గావున వాటి నేనిప్పుడు చెప్పుచున్నాను.

సరిహద్దుసమస్య

హిందూదేశమున పలుచిక్కులలో ముడుకొనియున్న సరిహద్దుసమస్యగలదు. మాసరిహద్దుగీత కరాచీచర్చనున్న హిందూ హాసముద్రమునుండి చైనానాయకులవరకు నున్నది. ఈసరిహద్దు ప్రాంతములన్నియు సాధారణముగా యెట్టి న్యాయశాస్త్రమును యెరుంగక కేవలము కఠినదాదృశ్యమువిడువనే ఆధారపడియున్న కొండజాతులలో నిండియున్నవి. మైదానములలో శాంతముగనివసించువారై బడి దోమకొనుటపైపాటిమేయుద్యేశ్య మేమియులేదు. ఈజాతులన్నియు యూరపుఖండమునుండి శుపాతులు ముందుగుడుసామానుములగనవి ధారాళముగా దిగుమతిచేసికొనుచున్నారు. ఎంతడగ్గచెచ్చించి ప్రయాసపడినను రాష్ట్రపతి నాల్గవారు చెప్పినట్లు యాదిగుమతివ్యాపారము పూర్తిగా స్వాధీనములోనికిరాలేదు. వారిలో కొంతమందివద్ద ప్రపంచములో కల్ల విక్రీలి క్రేస్తమైన యుద్ధసామగ్రి గలదు. తక్కినసరిహద్దు భాగములలో దట్టముగానుండి దాదాపు మార్గములేనటువంటి అరణ్యములగలవు. ఈయరణ్యములలోగల జనము! కేవలము పశ్చిమోత్తర దేశములలోని ప్రజలవలె లేకపోయినను వీరునుకొంతవరకు వైరికృత్రియందున్న వారే. హిందూదేశమునకు సరిహద్దుప్రాంతమునుండిగల భయము అధికశాంక్షముల

వలనను, పంచాయితీసూత్రవ్యాపనమున తగ్గదు. హిందూదేశములో వైరికజలమును కనివ్యపరిమాణము దగ్గరనంచుటకు ప్రయత్నించునప్పుడు మనము యావిషయముగూడ తప్పకవిచారింపవలెను. సభవారికి నేను మరియొక సంగతిగూడ చెప్పవలసి యున్నది.

మనకు మనప్రక్కనున్న జాతులలో మైత్రిసంబంధములు చిరకాలముండుననుకొని మనమునమ్మినను, అన్నిజాతులను యాజాతిసమితిలో సభ్యులుకారనుసంగతి మనముజ్ఞాపకముందు కొనసలెను కావున ఆయాజాతులవారిని జాతిసమితివారు విధించు ఆర్థిక వైతికనిబంధనలు బంధించబాలవు.

మరియుజాతిసమితిలో నున్న ఆసియాఖండజాతులు ఒక పేర యాభాగ్యతలన్నిటిని ఒప్పుకొన్నను, ఆయాజాతు లాక్రమించియున్న స్థానములనుబట్టి యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గించినట్లుయిన హిందూదేశమునకు తగినసాయమును చేయజాలవు. యుద్ధపరిశ్రమల నిష్పత్తు తగ్గించినట్లుయిన, వెంటనే కలుగఁగల మెరుగుగా హిందూదేశ ప్రజల రక్షణకై యిప్పుడున్న హమీ లన్నియు బలహీనము లగును.

సంధిని నిరాకరించుట

కాబట్టి యాసాధారణ ప్రత్యేక కారణములవలన యా పరస్పరహేయసంధిని నిరాకరించుటలో మేము బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి ననుసరింపవలసివచ్చుచున్నది. కాని యిట్లు చెప్పుచున్నంతమాత్రమున శాంతిని కోరుటలో ప్రపంచమున మే మేజాతికిని తీసిపోవుటలేదని చెప్పుమిన్నాను. మా కెంతైనను యుద్ధము చేయవలెనని లేదు. యుద్ధమువలన కలుగు భయముగాని యుద్ధమువచ్చునను బెదిరింపుగాని మమ్మురాధింపక మాపని మేము చేసికొనగలిగినయెడల మాకంతియేచాలను.

పంచాయితీసూత్రము

పూర్వమునుండి వచ్చుచున్న ఆచారమునుబట్టియు స్వభావముచేతను గూడ మేము నెమ్మదికలవారము. నేను నిజస్థితుల నెందుకు చెప్పుచున్నాననగా నిజస్థితులను దాచినయెడల శాంతిని నిలువబెట్టజాలము. అవియే యుద్ధమునకు కారణములగును. మానవజాతిలో 5 వంతు లేక 8190 లక్షల ప్రజలక్షేమములను గాపాడుట కవసరమైన యానిజనీతు తెరింగియుండి నట్లుయిన, పంచాయితీసూత్రములకు, యుద్ధపరిశ్రమలకు తగ్గించుటకును న్యాయశాస్త్రసవ్యత మగు నిబంధన లేర్పరచుటకును ప్రపంచములోని జాతులకన్నిటికిని శాంతినిబట్టకును యాసభవారేర్పరచుపద్ధతుల బద్ధులమై యుండుము. (అ ప్రె)

ఆదిమాంధ్రులు - యేలూరు

24-9-24 సం॥ తేదీని క్రిమతి యామినిపూర్ణ తిలకమ్మగారు మావంగనూడెమునకు ఉదయం 7 గంటలకు వచ్చిరి.

తిలకమ్మగారిని గౌరవించుటకు స్త్రీలు పురుషులు వచ్చి రామాలయమువద్ద భజనాటి యేర్పాటు చేసి ఈసభకు, క్రిమతి యామినిపూర్ణ తిలకమ్మగారు అగ్రాసవాధిపురాలుగా నుండవలయునని అంగలూగు రావస్వామిగారు కోరినందున వారవేంకయ్యగారు బలపర్చిరి.

సభాప్రారంభము

క్రిగాంధిజాతీయ విద్యాలయమున చదువుచున్న బాలబాలికలచే, జాతీయగీతిములు పాడించి సభవారికల్లగతు భక్తిని విజృంభింపజేసిరి. అంతట క్రిమతి యామినిపూర్ణ తిలకమ్మగారు లేచి నేను యిదివరకు చూచినప్పటికన్న యిప్పుడు మీరు చాలా బాగా యున్నాడు. ఉదయము స్నానము చేయుచున్నారు. మీరు యాదినము తడిబట్టలలో యిప్పుడు నన్ను చూచుటకు వచ్చినందున యిదివరలో నేను చెప్పినప్రకారము, స్నానము చేయుట స్త్రీపురుషులు నుడుబు తిలకమ్మధరించుట నాకు చాలా ఆనందముగా నున్నది. మీరందరు కద్దుబట్టు కట్టుచున్నారు. రాటము వడుకుట నేను మిమ్ములచూచుట నాజన్మకన్యమైనది అనియు, కొన్ని పద్ధతులకు చదివి సభవారికల్లగతు ఆనందము కలుగచేసిరి. ఆదిమాంధ్రులు కల్లుమారి వాగు రోజు 1 కి రూ 0-0-6 వేయిచున్న చందాపుస్తకము చూచి ఆనందించి తక్కిన గ్రామాదుల వారు కూడా యిదేవిధము చందావేసికొనినయెడల మీరు త్వరలో బాగుపడెదరియు మీడబ్బు మీకు చాలుననియు, యా యేర్పాటుచేసిన క్రియంతే పుష్ప నారాయణమూర్తి నాయుడుగారికిని క్రివెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారికిని నానందము లగుచు విరమించిరి.

అంతట కల్లుమారినవార తెల్లరు లేచి, నేను మానిననియు నేను మరల ఆవలించితే నాచందాబట్టి నాకు యివ్వవలదనియు, మరి ఒకరు నేను యేడుకామగల్గిన నన్ను చూచినను నాకు గూ 5-0-0 జాల్కానా వేయవలయుననియు, మరి ఒకరు లేచి, వనకులనాయకుడగు, క్రిమతును ధర్మస్థుగారు మనవూరు వచ్చినప్పుడు నేను ప్రమాణముచేసి ఆయనయెదుట ఒప్పుకున్నాననియు, అదిమొదలు యిప్పటివరకు నేను అచ్చటకు చెళ్లుటలేదనియు, తిమవంటివారెల్ల ను మాకు చెప్పుటచే మానివేసితి మనియు, ఇప్పుడు మాదేహాస్థితి చాలా బాగున్నదని, క్రిమతి తిలకమ్మగారి యెదుట చెప్పుకొనిరి.

అంతట అతలె నూర్యనారాయణగారు లేచి, మనజాతి కొరకు అమితోద్వేషమున్న క్రిగాంధిమహాత్మునిగురించియు, క్రిగూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు, క్రి కాశీనాథుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారు, క్రి ఆయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు, క్రి వేమూరి రాంజీరావు పంతులుగారు మొదలైన దేశభక్తులు దీనజాతులకై చేయుచున్న నేవగు గూర్చియు, ఆదిమాంధ్రుల కల్లగతు తెలిపినవెంటనే, క్రిగాంధిమహాత్ముని జయ అనుచు, సభవారి కల్లగతు పండ్లు ఫలహారములు పంచి పెట్టి కర్పూరహారతుల యిచ్చి క్రిమతి తిలకమ్మగారిని పుష్పమాలాలంకృతురాలుగచేసి, జయజయధ్వనులు విన్నముట్టు పాలు 12 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

అంగలూరి రాయలు.

నవ్వు కము

కల్పలేదు

మోసము లేదు

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరూ గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గా

లు సులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన చూడీలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మజారి రప్ప 5 మొదలు గు 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు పుష్పరంగ కమలములు, పట్టె కెంపులు, సీమకములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చేయవలసియుండును. సవరము బంగారుకు, సీమ చెండికి పూచీచెప్పదము. 172 పుటులుగల చిత్రమైన క్యాలులగు 1.5 సరరు 1

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చెనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

నెలవే విల్లింగు

ఆగేట్

పవంటన్ పేసా

కాకాటన్ లెన్ ప్రపంచమునందు, నూరిసఫ్ఫీ అని చెప్పడగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అగ్గరియా, 2006 లకు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడీప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ విక్రీటముగా జనాదరణ పొందుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆగేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాతి నుడయోగించుట యెక్కువగు నూరిక

3 ఫాటం, ఒకరూరి నిరాలో నూరికయెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా గ్రామియు.

మైలాపూరు

వికోరి యా డిపో,

మద్రాసు.

2957

(2957)

మహాత్ముని మహోపవాసదీక్ష

నేడు పదిమేనవరోజు

ప్రమాదలక్షణములు తొలగిపోయెను

సందిత మాలవ్యాగారు మహాత్మునకు ప్రహ్లాదచరిత్రను చదివి వినిపించిరి

మహాత్ముని లేఖ

21 రోజులును దీక్షను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగింపగలను - నా కేబాధయును లేదు

డాక్టరుల ప్రకటనము

నిన్న (1 వ తేదీ) నెవ్వరిని మహాత్మునిచెంతకు రానీయలేదు

“నేడు (1 వ తేదీ) ఉద్రవకరముల గు లక్షణము లేవియును మరల కనబడలేదు. శరీరసిద్ధి ఎప్పటివలెనేయున్నది. సీరసముతప్ప మరేబాధయును లేదు. చాల ఉల్లాసముగా నున్నాడు. నేడు మహాత్మునిచెంత కెవ్వరిని రానీయలేదు” అని డాక్టరు అన్నారీ, డాక్టరు రహమాను గార్లు నిన్న 1 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

సవజీవనుపత్రికకు తంతివార్త

“బాపూ చాలసీరసముగా నున్నాడుగాని మరే బాధయును లేదు. చాల ఉల్లాసముగా నున్నాడు. శరీరములో నెప్పుడేమియును లేవు. బాగుగా నిద్రపట్టుచున్నది. మూత్రమందు దోష మేమియును మరల కనబడలేదు. నేడు (1 వ తేదీ) ఉదయమున వసారాలోనుండి సూర్యరశ్మి ననుభవించెను. అప్పుడు ండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు దగ్గరకూర్చుండి శ్రీమహాభాగవత మునందలి ప్రహ్లాదచరిత్రను చదివి వినిపించిరి. చేతినాడి, ఊపిరి, శరీరోష్ణము, రక్తవృత్తి మున్నగున వన్నియును బాగుగానున్నవి.

మహాత్మునిలేఖ

“నా కెట్టిబాధయును లేదు. 21 రోజుల దీక్షను నేను అనాయాసముగా గడుపగలుగుదును. నన్ను చూచుట కెవ్వరును రానక్కరలేదు” అని మహాత్ముడు స్వయముగా నేడొకలేఖ వ్రాసెను.” అని శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు నిన్న డిల్లీ నుండి ంపినతంతివార్త నిన్న (1 వ తేదీ) రాత్రి స్థవజీవను పత్రికకు (అహమదాబాదు) చేరినది.

ఇతర నాయకులు

మాలానా ఆబ్దులుకలాం అజదుగారు

“ఐదురోజులు దీక్షగా చర్చలు ఆలోచనలు జరిగినవిషయములను వివరించునట్లుగా చాల విషయశీలికవి. కాని అతికఠినమును దీర్ఘకాలమునుండి వనకుచాలకష్టములను కలిగించుచున్నట్టి దియునగు నాసమస్యను దైవానుగ్రహమున వారు తృప్తికరముగా పరిష్కరింపగలిగిరి. ఇది మనదేశమున గొప్పశుభసూచన. రక్తీన సమస్యలను చర్చించుటయందును పరిష్కరించుట యందును కష్టమేమియును కలుగదు. ఈ సభవలన అద్భుతఫలితములు కలుగునని నేనెన్నడును ఆశింపలేదు గాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో సభలో తేలిక కొన్ని ఫలితములు అద్భుతములనియే చెప్పక తప్పదు.

“ఇక రెండు మతములవారును సామరస్యముతో నుండుటకు తగిన సాధనమేదియును కనబడని స్థితి ఏర్పడినదనియే తోచుచున్నది. గాన రెండుమతములవారును ఎంతవరకు పోదగునో ఆపరిమితి కడువిశాలముగా నిర్ధారణచేయుటఅవసరము. ఆ

టులచేసినచో ఆహర్దు మీరకుండ వా రెంతవరకు పోగలుగుదురో చూడవలసియున్నది. ఆవిషయమును వారే నిర్ణయించుకొనగలరు. సమయానుగుణ్యముగా నిష్పటికి తప్పించుకొనిపోవుటకు తగినమాటలాడుటకు నేనంగీకరింపను. డార్జన్యములనుగూర్చి చియు మితిమీరిన కోర్కెలను గూర్చియు తేలికమాటలతోకాలముగడపగూడదని నేను నిర్ధారణచేసికొంటిని. సత్యమును తెలుపుటవలన ఎవరికెట్టి మనస్తాపముకలిగినను సరే నేను వెనడియువాడ గాను. నిజమును స్పష్టముగా తెలిపెదను” అని 21 వ తేదీని నేను మహాత్మున కెరిగింపగా మహాత్ముడు సమ్మతించెను. మొదటినుండియు మహాత్ము డానియుమనునె అనుసరించుచున్నాడు నే నీవధ్యతులనే సభలోగూడ ననుసరించితిని. అందువలన చాల గొప్పకష్టములును అతిక్రమనిరోధములును కలుగనున్నవని రెండవరోజుననే నేను గ్రహించితిని. చాలసార్లు బలవన్నిరోధములు తటస్థించుటయేగాక దుర్గమములుగాగూడ కనబడెను గాని శాంతిక్షమల నెలకొలుప దీక్షబూనిన నాయకులు పట్టుదలను వదలక పనిచేయుటవలన మన మాశించినదాని కంటె నత్యధికమగు ఫలితమే కనబడెనని నేనిపుడు తెలుపగలుగుచున్నాను. మెట్రోపోలిటనుగారుగూడ ఈయెదురోజులును మాతోపాటు కష్టపడి పనిచేసినందులకు సభ్యులందరును చాల కృతజ్ఞులై యున్నారు.

ఉపవాసదీక్ష

మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షలో నేడు 14 వ దినమైనను మహాత్ముడు చాల చురుకుగానే కనబడుచున్నాడు. మొగము చాల తేటగా నున్నది. మహాత్ముని ఆత్మశక్తిప్రభావమును పరికింపగా నాకు విస్మయము కలుగుచున్నది.” అని నిన్న (1 వ తేదీ) మాలానా ఆబ్దులుకలాం అజదుగారు నడివిరి.

హరీహరిస్వామి సతిగారు

మహాత్ముని లేఖ

ఉపవాసదీక్షను వదలవలెనని కోరుచు హరీహరిస్వామి సతిగారు బొంబాయినుండి మహాత్మునకు వ్రాసినలేఖకు మహాత్ముడే స్వయముగా పెన్సలుతో నామెకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసి పంపెను.

“మీరు వ్రాసినలేఖ చేరినది. వందనములు నాకు చేయుతయొనంగి నన్యార్థమున నడిపింపుమని నేను నిరంతరము జగన్నాథుని ప్రార్థించుచునే యున్నాను. ప్రార్థనచేసేయే యీ ఉపవాసదీక్షను బూనితిని. మరణార్థి నై నేనీదీక్షను బూనలేదు. విమలభావమునుగోరియే యీతవ మొనరించుచున్నాను. కాని భగవంతు డవ్యధాసంకల్పించినచో దాని నెవరు తప్పించగలుగుదురు. కేవల మానవప్రయత్నమున ఒక్కరోజులో నై కమత్యము చేకూరుట అసంభవమని మీరు వ్రాసినది నిజమేయైనను విశ్వాసప్రార్థనలయందు గల అద్భుతశక్తి అగణ్యము” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

హరిస్వామి సతి లేఖ

“గాంధీగారిపుడైన నీదీక్షను మానునటుల డాక్టరులును మిత్రులును నచ్చజెప్పెదరుగాక. గాంధీగారిపట్లను శ్రమతికన్తూరి భాయిగారిపట్లను నాకత్యధికమగు ప్రేమయును. గౌరవభావమునకలవు. నేను సామ్రాజ్యాభిమానముగల పూర్వాచారల (కన్యరృతిపు) తెగలో చేరినదాన నేయైనను జాతీయవాదులలో చాలనుండి నాకత్యంత మిత్రులుగా నున్నారు. అసహాయోద్యమమువలనను పాతకాలల ఐహమ్మణమువలనను బొంబాయి

నగరమునకును నగరవాసులకును చాలనష్టముకలిగినదని నేను నమ్ముచున్నానుగాననే కాన్పరేషనువారు గాంధీగారికి సన్మానపత్రము నీయగూడదని వాదించి ప్రతికూలముగానే ఓటునిచ్చితిని. సన్మానపత్రమొసగుటకు జరుపబడినసభకుగూడ నేను వెళ్లలేదు. వాయకులసభపట్ల నాకు చాలసానుభూతి కలదు. ఈ సభవలన మతద్వేషములు, మతకలహములు మన్నన దురాగతములన్నియు సంతరించుగాక. భారతదేశవాసులందరును మాతృదేశముపై గాఢమగు ప్రేమతో కలిసి దేశసేవచేయుదురు గాక అని నేను ప్రార్థించెదను” అని హరిస్వామి సతి ప్రకటించెను.

మెట్రోపోలిటనుగారి అంత్యవాక్యములు

“నేను మహాత్ముని చూడగా నాకు అత్యధికమగు విస్మయము కలిగినది. ఆయనకుగల ఆత్మశక్తి (విలుపవరు) అపారము. నేను 21 దినములును నిరభ్యంతరముగాను నిరపాయముగాను దీక్షను జరిపి శుభముగా ముగింపగలను అని గాంధీగారు నిరంతరమును తనకుతానే ధైర్యము చెప్పకొనుచుండుట వలన చాలప్రయోజనము కలుగుట నిశ్చయము. ప్రార్థనయందు గాంధీగారికిగల గొప్పశక్తి మన్నిటికంటెను విశేషఫలము నొనగగలదు” అని మెట్రోపోలిటనుగారు నుడివిరి.

నేటి ఎంగుయిండియా పత్రిక

మహాత్ముని వ్యాసరచన

నేడు (2 వ తేదీ) అహమదాబాదులో వెలువడిన ఎంగుయిండియాపత్రికలో మహాత్ముడు చాల స్వల్పముగానే వ్రాసెను

“భారతభ్రమత్వవర్గముగా నేర్పడిన ఆంగ్లేయులలో హృదయపరివర్తనము గలుగవలెననియే యంతకాలమును పరితపించుచుంటిని. అది యింకను కలుగనేలేదు. ఇప్పుడు ఆవిషయము ను వదలి దేశీయుల హృదయములలో మార్పు కలుగవలెనని పరితపించవలసి వచ్చినది” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

ఉ|| భారతరాజ్యస్కంధమన, భారతరాజ్యసూపీజనుండు - నీ వారమునంటివయ్య! యువవాసము సల్పంగ స్కంధమద్దియే తీరునపుత్రశాఖలిక దిమ్మలసంతట ప్రాకశేర్వ-కో వీరప్రతోపవాః! యిక వీడును దీక్షచ పీజవృద్ధి. ఉ|| దేహముపాడుకాగ, తనదేశముపై నభిమానముంచి, తాదాహమునైన నొల్ల కిల, దారుణమా నువవాస దీక్ష మీ మోహనదాసగాంధీ, యిలబూ నెను మీకుగ మేలుకొందు, మీ కాపావమే! గాంధీ నికః గావగ నై నను పోషమానుడి.

ఉ|| నిన్న నెగాక మొన్నగద మేది జబ్బుది చెందెగాంధీ-తా నెన్నగదుర్బలండు, ఇక-నెన్నియొనాల్గిబులుండలేదు. మీ రన్ననుదేశభక్తుల - నయ్యయే వైరమదేలమీకు? మీ యన్నను గాంధీసే! యువవాసము జెందగ కేతువిభిధి.

ఉ|| చాలును చాలులెందు; ఇక జాగిచ్చేయక మేలుకొందుకో పాలను మార్చుకొండు, మది వైరపుభావముబాకరండు-మీ పాలిటిదేశభక్తు పరిపంధిని గాంధీని కావబొందు-మే మాలము మాని మైత్రిసహ-వాసులమైతి మనుండు, కుద్దిగన్. తే|| భారతీయ స్వరాజ్య సాభాగృహిష్ట, మీకునేకీదురాకుండి నెమ్మిఁ బ్రోచి, శుభము చేకూర్చి మిమ్మేలు సుగుణకంధి! ధైర్యగుణగాంధీ! మోహనదాసగాంధీ!

హిందూబాలుడు

ఉదయగిరి.

సింహళమునకు నల్ల మందు

సిన్హ, నెట్రెంబరు 30:-ఒక నియమితభరతు మకిమాడుసంవత్సరములవరకు సింహళమునకు నల్లమందును సప్లయచేయవలసినదని సిల్హను ప్రభుత్వమువారు రిడిగినందువలన యిండియాప్రభుత్వవారు రంగీకరించిరి. 1925జులైసేవరినుండి యిటు పంపదురు.

నాయకుల సభ

నిన్న ద్వితీయ సమావేశము జరిగెను

మొదటి రెండు తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను

మూడవ తీర్మానము ముపవాదింపబడెను - విషయనిర్ణయ సంఘసభగూడ నిన్న మరల జరిగినది

రెండు తీర్మానము లామోదింపబడెను

26 వ తేదీ నాయకులసభ మొదటి సమావేశము జరిగినది. మరల నిన్న (1వ తేదీ) సాయంకాలము 5 గంటలకు రెండవ సమావేశము జరిగినది. 27 మొదలు 30 వ తేదీ ఆఖరువరకును వివిధ నిర్ణయ సంఘ-ఉపసంఘ సభలు జరిగినవి. నాలుగు రోజులు విలంబ మేర్పడుట చేత విషయనిర్ణయ సంఘమునకున్న కొనబడనిసభ్యులలో చాలమందియును మెట్రో పోలిటను చింతావనీ గార్లు మున్నగు విషయనిర్ణయ సంఘసభ్యులును భారతావనసంఘసభ్యులు కొందఱుగూడ తొందరపనుల వలన వెడలిపోయిరి. కొంతవారు మరొకందఱువచ్చిరి. కాన నిన్న జరిగిన సభకుగూడ నాయకులు హాజరుమందియే వచ్చిరి. అలశ్యమునకు గలకారణమును అభ్యర్థించు పండిత ప్రహారయ వివరించిరి. "విషయనిర్ణయ సంఘసభలో అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులును తీర్మానములనుగూర్చి చాల శ్రద్ధగా చర్చించిరిగాన యాసభలో మరల చర్చించుట అనవసరముగాన వారి నామోదింపగోరెదను" అని అభ్యర్థనను మొదటి తీర్మానము నుపసాదించెను.

1

చారిత్రాత్మక నిరసనము

1 భారతదేశమున పెక్కుచోట్ల హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములు చాల ప్రబలుటచే పోట్లాటలు జరిగినవి. అందువలన చాలమంది చనిపోయిరి. దేవాలయములను పాడుచేయుట, దోపిడీలు, ఇండ్లు తగలబెట్టుట, మున్నగు ఘోర కృత్యములుగూడ చాలచోట్ల జరిగినవి. ఇందుల కీసభవారు చాలమందియగున్నారు. ఈదుష్కార్యములు రాక్షసకృత్యములు మత్తెధర్మములకు విరుద్ధములు. ఈ కొట్లాటలలో నష్టపడినవారి కందరికిని యీ సభవారు మనఃపూర్వకముగా సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఇవలన శిక్షించుటకును పగదీర్చుకొనుటకును ఎవరైన దౌర్జన్యమునకు గడంగినచో వారు మత్తెధోహము చేసినవారందురు. ఎట్టివివాదలు కలిగినను మధ్యవర్తుల సంఘములద్వారానే పరిష్కరింపవలెను లేనిచో న్యాయస్థానముల ద్వారానైన పరిష్కరించు కొనవలెను.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

2

భారతజాతీయ పంచాయితీసంఘము

"15 నుండి 30 మంది వరకు భారత జాతీయ పంచాయితీ సంఘ మేర్పడవలెను. వీరు ఆయా ప్రాంతములలోని రెండవ తరముల ప్రతినిధులతోను ఆలోచించి కాళాపంచాయితీ సంఘముల నేర్పరుపవలెను. ఇది వరకీర్జీవ జరిగిన కలహములు యిటువైపు జరుగవచ్చు కలహములు మున్నగువానినన్నిటిని పరిష్కరించుటకును కాళాపంచాయితీల నేర్పరుచుటకును అందుకు కావలసిన నిబంధనలను చేయుటకును యీ సంఘమువారి కధికార మియడమైనది. ప్రస్తుతము మహాత్మాగాంధీ, హక్కింజులఖాను, జి. కే. నారాయణ (పార్టీ), డాక్టర్. ఎస్. కాట్టా (కై) ప్రభువు, మాస్టరు సుందరసింగు లిల్లూరి (సిక్కు) గార్లు విదుగురుల సంఘముగా నేర్పడుటకును మహాత్మా దీనసంఘమున కధ్యక్షుడుగా నుండుటకును వీరిని ఎన్నుకొనడమైనది. తక్కిన పది మందిని ఎన్నుకొనుటగూడ వీరి కధికారమియ్యడమైనది" అను తీర్మానముగూడ అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. అదియును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను హక్కింజులఖానుగారు అన్నసభ్యుల సంఘసభకు రాజాచిహ్నియిన చోహలానా అబ్దుల్లాం అజదుగారు వారిస్థానమున పనిచేయదగినని సూచింపబడెనుగాని ఆరోగ్యము సరిగానున్నంత కాలము సంఘసభకు తప్పక వచ్చెదనని అబ్దుల్లాఖానుగారు నుడివీరి.

3

నిబంధనల తీర్మానము

ఈ తీర్మానముగూడ విషయనిర్ణయ సంఘసభలో నామోదింపబడెనుగాని దానిని నిన్న సాయంకాలము నాయకులసభలో నుపసాదించిరి. దానినిగూర్చి నిన్న చర్చ ఏమియును జరుగలేదు.

"1 వ తీర్మానములో వివరింపబడిన సర్వసామాన్య భర్త్యులు ననుసరించి అన్ని మతముల ఆచార సాంప్రదాయములనుగూర్చియు మత సహనమును దేశీయులలో కలుగజేయుటకు (అ) ప్రతివ్యక్తియును లేక ప్రతిమతమువారును తమకునచ్చిన మత్తెధర్మముల ప్రకారము నడుచుకొనుటకును వానిని వివరించుటకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదు గాని వారు యితరుల హక్కులకు భంగము గలిగింపకుండను యితరుల మనస్సులకు నొప్పి కలిగింపకుండను స్వమత్తెధర్మముల ననుసరింపదగును. ఒక మతమువారు వేరొక మతమువారి మతాచార్యులను, మత్తెధర్మములను, ఆచార సాంప్రదాయములను ఎంతమాత్రమును ఎన్నడు నిరసింపగూడదు."

"(ఆ) దేవాలయములు, ఛావగుడులు, ప్రార్థనశాలలు మున్నగు దైవస్థలములు పరమపవిత్రములు గాన ఏమతమువారును యితరమతములవారి దైవస్థలముల నెట్టికారణమునను గూడ మైలపరుపగూడదు. ఒక వేళ ఒక మతమువా. తింకిక మతమువారి దైవస్థలములను పాడుచేసినను ఆమతమువారు పగదీర్చుకొనుటకు దోషులగువారి దైవస్థలములను మరల పాడుచేయగూడదు. మరెట్టి ప్రబలమును ఆగ్రహకారణము కలిగినను, అట్టి ప్రయత్నము నెవరైన చేయబూనినచో దానిని వారింపుట దేశీయుల కందరికిని ప్రధానకర్తవ్యమై యున్నది. అట్టి దుష్కార్యము జరిగినచో ఆదుర్భాగ్యులను అన్ని మతములవర్ణములవారును వెంటనే కఠినముగా నిరసింపవలెను"

(ఇ) (1) గోవధలను చేయుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కుగలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతలవలననే కలుగవలెను. పరస్పరగౌరవము వృద్ధినిందవలెను. మహమ్మదీయులు విశాలహృదయులు కావలెను గాని దౌర్జన్యమును చూపుటలను హిందూసంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను శాసనసంఘసభ్యులలో చట్టములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను గోవధలు నిలిచిపోవునని హిందువులు తలపోయగూడదు.

(2) ఇదివరకు రెండు మతములవారికిని గోవధలనుగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు గోవధలు జరుగని కొత్తస్థలములలో మరల గోవధలను జరుపగూడదు. ఈవిషయమున వివాదలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయపంచాయితీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించుకొనవలెను.

(3) హిందువులకు మతసంబంధముగా మనస్తాపమును కలిగించురీతిని గోవధలను చేయగూడదు.

(4) గోవధలను తగ్గించుటకు దేశమునందలి మహమ్మదీయు లందఱును శక్తివంచన లేకుండ పనిచేయవలెనని యీసభ యందలి మహమ్మదీయ సభ్యులు కోరుచున్నారు."

(ఉ) 1. హిందువులు దేవాలయములలో ఆరాధనలు చేయుటకును గంటలను వాయింపుటకును శంకముల నూడుటకును హోతుల నిర్మింపుటకును హక్కు కలదు. వారియిండ్లలోను దేవాలయములలోను (అవి మసీదులకు చేరువగానున్నను) ఇతరస్థలములలోను అన్ని వేళలలోను పూజలు జరుపుటకును వారికివారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతల వలననే కలుగవలెను. పరస్పరగౌరవము వృద్ధినిందవలెను. హిందువులు విశాలహృదయులు కావలెనుగాని దౌర్జన్యమును చూపుటలనను మహమ్మదీయ సంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను శాసనసంఘసభ్యులలో చట్టములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను గోవధలు నిలిచిపోవునని మహమ్మదీయులు తలపోయగూడదు.

2. ఇదివరకు రెండు మతముల వారికిని వీనినిగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు హోతులు జరుగని కొత్తస్థలములలో మరల వానిని జరుపగూడదు. ఈ విషయమున వివాదలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయితీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

ఈ (1) మసీదులయెదుట వాద్యములను మ్రోగించుటను

హిందువులకు హక్కు కలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతలవలననే కలుగవలెను. పరస్పర గౌరవము వృద్ధినిందవలెను. హిందువులు విశాలహృదయులు కావలెనుగాని దౌర్జన్యమును చూపుటలనను మహమ్మదీయ సంఘసభ్యులలో తీర్మానములు చేయుటలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఈ తరువులు చేయుటలనను వాద్యములు నిలిచిపోవునని మహమ్మదీయులు తలపోయగూడదు.

(2) ఇదివరకు రెండు మతముల వారికిని వీనినిగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు వాద్యములు జరుగని కొత్తస్థలములలో మరల వాద్యములను జరుపగూడదు. ఈవిషయమున వివాదలు కలిగినచో మూడవ తీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయితీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

(3) మహమ్మదీయులకు మతసంబంధముగా మనస్తాపమును కలిగించురీతిని వాద్యములను వాయింపగూడదు.

(4) మసీదులయెదుట వాద్యములను తగ్గించుటకు దేశమునందలి హిందువులందఱును శక్తివంచన లేకుండ పనిచేయవలెనని యీసభయందలి హిందూసభ్యులు కోరుచున్నారు."

(ఉ) ఇతర మతములవారి ప్రార్థనలకు అర్చనలకు ప్రత్యేకింపబడిన స్థలములలో తప్ప యితర స్థలములన్నిటిలోను, మసీదులలోను, స్వగృహములలోను, బహిరంగ ప్రదేశములలోనుగూడ మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలు చేయవచ్చును అలాగే జపింపవచ్చును.

(ఋ) (1) మాంస విక్రయమునకును జంతుసంహారము నిర్ణయింపబడి యితర ఆక్షేపణలు లేని స్థలములన్నిటిలోను జట్కాబాలి పద్ధతిని వధించినను జీభా పద్ధతిని వధించినను అన్నిరకముల మాంసమును విక్రయింపవచ్చును గాన ఏరకము మాంసమును విక్రయించినను ఎవ్వరును నిరోధింపగూడదు (2) మాంస విక్రయమునుగూర్చి వివాద కలిగినచో పంచాయితీవారిచే పరిష్కరింపబడవలెను.

(ఋ) ఎవరు ఏమతము నవలంబించినను, ఏమతమువారైన యింకొక మతము నవలంబించినను, అన్యమతమునవలంబించినవారు మరల స్వమతమును స్వీకరించిను ఎవరును వారిని బాధింపగూడదు. తమమతమును వదలెనుకొనమున ఆమతమువారు వారిని శిక్షింపగూడదు.

(ృ) ఎవరినైన ఒక వ్యక్తిగాని ఒక సంఘముగాని యింకొక మతములో కలుపవచ్చును. అట్లు అన్యమతమున కలసిన వానిని స్వమతస్థులు మరల తమమతములో చేర్చుకొనవచ్చును గాని దౌర్జన్యము, మోసము, మున్నగు నీచ సాధనముల నెవ్వరును పయోగింపగూడదు. బహిరంగముగాబోధించి సమైక్యతనిబడెనచే కలుపవలెను. 16 ఏండ్లలోపు వయసువారిని కలుపగూడదు. అట్టిచిరుతల తలితండ్రులుగూడకలసినపుడు చిన్నవారినిగూడ కలుపవచ్చును. లేనిచో కలుపగూడదు. 16 ఏండ్లలోపువా రెవరైన అగతికులుగా కనబడినపుడు వారేమతమునకు చేరినవారో ఆ మతమువారికి వారిని వశపరచవలెను. అన్యమతములో కలుపుట మరల స్వమతములో కలుపుటకున్నగు నవి రహస్యముగా జరుగవలెను.

(ౄ) ఒక మతమువారు తమస్థలములో ఒక దేవస్థానమును కట్టబూనినపుడు యితరమతములవారు నిరోధింపగూడదు గాని ఒకచోట నొక దేవస్థలమున్ను పుడు కొత్తగా నింకొక దేవస్థలమును కట్టగోరువారు అదివరకున్న దేవస్థలమునకు తగ్గింక దూరముగా కట్టవలెను" అను పదివరకులును ఈ తీర్మానమునందున్నవి.

లాలా లజపతిరాయగారు

మూడవ తీర్మానము

అనుబంధమున దీనిని నాలుగవ తీర్మానముగా వ్రాసిరి. ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మాటలాడవలెనని లాలా లజపతిరాయగారిని అధ్యక్షుడు కోరెను. "నేను పాశ్చాత్య దేశముల నుండి యుచ్చడే వచ్చితిని. ఇట్టి మతకలహములు యీ దేశమున ఎన్న రీతిని ఆ దేశములలో లేవు. ఇచ్చట మనదేశమున్నంత పెదరికములో పాశ్చాత్య దేశములలో నొక్కటియును లేదు. బొంబాయిలో మిల్లాపనివార్లడు నివసించుచున్న యిండ్లు పండులదొడ్లనవచ్చును గాని మనుష్యులు కాపురముండదగినవి గావు. మన దేశములోనున్న అంతఃకలహములే మన దారిద్రమునకు కారణము. మన దేశమున జనసంఖ్య చాల హెచ్చుగాని మన మాట నిజమైయున్నను మన మింకను బానిసలమే యగుచున్నాము."

చే మనకేవిధమైన కత్తియును లేదు ఈ రీతిగా నొంహరులతో కలహించుచున్నంతకాలము మన కాధ్యాత్మిక సంపదలదని చెప్పుకొనుటకు గూడ మన కధికారము లేదు. గాంధీమహాత్ముడు ఆధ్యాత్మికవిధానమును బోధించెను. పాశ్చాత్యదేశములలో మహాత్ముడు నెరుగనివారును గౌరవింపనివారును ఒక్కరును లేరు. గాంధీమహాత్ముడు బోధించి ప్రారంభించిన దౌర్జన్యవిరహితమగు అసహాయోద్యమము విఫలమైనందులకు ఐరోపాఖండ వాసులగు సామ్రాజ్యవాదులు పోషించుచున్నారని నాతో లోయను హులందు గారు తెలిపిరి. నన్నాయన ఆహ్వానింపగా నేను వారింటికి వెళ్లి ఫలాహారము చేసితిని. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి అసహాయోద్యమమునకు మూలాధారము కాన నట్టి మూలాధారము విఫలమగుట కలన ఉద్యమము భంగమైనది. ఈ సీతి కలుగుటకు హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ బాధ్యులే. తమ బాధ్యత నీరెందు మతములవారును దైర్యముగా ఒప్పుకొనుట మానవలక్షణము. (సశేషము)

విషయ నిర్ణయనభ

1 వ తేదీ సమావేశము

ప్రతికల వ్రాతలు

“ఉత్తరభారతప్రతికలలో కొన్నివివాదలను వృద్ధి నొందించునట్టి వ్రాతలను వ్రాయుటవలననే కొట్లాటలు ప్రబలెను. ఆప్రతికలు కేవలము ఆతిథ్యోత్సవలను అనాచర్యములగు నిండా నాకల్యములను అన్యమతదూషణలను ప్రకటించి యార్జనలను వృద్ధి నొందించెను.

అట్టివ్రాతలు వ్రాయుట చాల అక్రమము. అట్టి ప్రతికలను కరప్రతికములను దేశీయులు నిరసించవలెను. ఇకమీదట పంచాయతీసంఘము లిట్టిప్రతికలను పరికించుచుండవలెను. వానిలోని అసత్యములను వెంటనే ఖండించుచు ప్రతికలలో ప్రకటించుచుండవలెను. కొన్నిచోట్ల హిందువులు మహమ్మదీయుల మనీషులను పాదుచేసిరిని తెలిసినదిగాన యీసభలోని హిందువులట్టి దురాగతములను చేసిన హిందువులను నిరసించుచున్నారు. క్రైస్తవులు, పార్సీలు, సిక్కులు, తాదలు, జయనులు, యూధులు, మున్నగు అన్యమతములవారి ధర్మములపట్లగూడ హిందువులును మహమ్మదీయులును మతసహనమును చూపవలెనని యీసభలో సభ్యులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును కోరుచున్నారు. అను తీర్మానమును నిన్న విషయనిర్ణయసంఘ సభలో నామోదింపబడెను.” (అ. ప్రె.)

రామోలా యుత్సవములు

గల్లంతులు జరుగుచున్నవనియు గనపడెను

లాహోరు, అక్టోబరు 1:—ప్రతిసంవత్సరముజరుగురామ లీలాయుత్సవములు నిన్నటిదివరకు ప్రారంభమైనవి. అక్టోబరు 12 తేదీ వరకు జరుగును. పలుకుబడిగల హిందువు లొకసంఘముగానే ఏర్పడి యుత్సవములను సాగించుచున్నారు. అక్టోబరు 5, 6, 7, 12 తేదీలలో ఊరేగింపులు జరుగును. ఎట్టిఅవాంతరములును కలుగకుండుటకై పోలీసు ఏర్పాటు చేయబడినవి. కాని యిప్పుడు వైషమ్యభావములు తగ్గిపోవుచున్నవి గావున ఉపద్రవములు కలుగక పోవచ్చును. తగుప్రయత్నములుగావించబడుననియు ఉత్సవములను జయప్రథముగ సాగించుటకు ప్రజలుగూడ పోలీసువారియెడ సహకారభావమును జూపుచున్నానియును తెలియుచున్నది. ఈ సంఘమువారు ప్రజలసహాయము నింపరకే అడిగియున్నారు. కావున యెట్టిభయమును లేదు. (అ. ప్రె.)

ఇండియా మంత్రిసంఘమున ఉద్యోగములు

న్యూ, అక్టోబరు 1:—ఈదిగువ ప్రకటన ప్రకటించబడినది:— ఇండియామంత్రి తన సంఘములో యీ దిగువ క్రిందవర్గములను నియమించెను. జనరలు సర్ ఎడ్మండుహోగ్ జి. సి. బి. జి. సి. ఎన్. బి. గారి తరువాత జెనరలు సర్ హోటకుమిడకును, కె. సి. బి. కె. సి. బి. ఇ. గారు వారికినే పనిచేయుటకును, సర్ జేమ్స్ బెన్సెంటు బ్రాస్వెంటు కె. సి. యచ్. బి. సి. బి. ఇ. గారి తరువాత సర్ రెజినాల్డు ఆర్థర్ ముంటీ కె. సి. బి. ఇ. యచ్. బి. సెనాటిఫ్ పని చేయుటకును నియమించబడిరి. (అ. ప్రె.)

దండకము

(కందేరు వెంకటేశ్వరరావుగారు)

శ్రీమద్రమాకల్పవల్లీ! సుసంతానవైశ్యాదులకు గన్న తల్లీ! నపుణుండు, నీయుద్ధపుత్రుండు, శ్రీలోకమాన్యుండు, నిన్నాసి యెన్నేండ్లొకారాగృహంబును వాసంబుగా నుండి, నీకీర్తి కేభంగమునేక, నామిక్వికా సౌఖ్యముం దెంగదా! యల్లెమున్నెందరో ధీరులేకాంత వాసంబులంతేసి, నానావిధానాన వృత్తాదులన్ జేరి, యాకంద మూలంబులకదిండు నారాయణాంగుష్ఠ సంజాత శీతాజలంబాని శీతోష్ణద్వంద్వలక గల్పి, విశ్వేశ్వరుని గీర్తిని విధింపి భాసిలరే! అట్లెన్నెదుపుత్రుండుకున్మనాకుండు, “బ్ర గాంధీదేవుండు” నిన్నాసి పెక్కిండ్లు దేశేతర స్థాన వాసుండు నైయుండి మేలొలిపాసంబునకా దేలడే! యాశ్రీకాదేశమందున్ బ్రజాసంఘమున్ గాచి రక్షింపడే! ... కేశమగున్న అన్యోన్య వైరంబుల స్వారసోలక సమానంబుగా నుండు ధర్మపదేశంబు నేయంగ, వాతప్యి మూహింపగాలేక, దుర్భాగ్య లాకీతి స్వారాజ్యనాగంగు కడ్డంబుగానిల్చి, యన్యోన్య పోరాటముల్ జూప, నావధతిన్ జూచి, యాసత్యశీలుండు, జిష్టుండు కాపిసభా రుండు, శ్రీగాంధీసోమండు, సంతోషవార్ధిన్ విసర్జించి, చింతాసముద్రంబు నన్ మున్దివేత్తోండుపాయంబు నూహింపగాలేక, నేడీ యుపాసంబుకై దాకడంగెంగదా! తల్లీ! నీయందు మున్నెందరో పీరులన్ శూరులన్ రామకృష్ణుల యాతారముల్ వచ్చి యా భూమిన్ బాలించి, యాచంద్ర, తారార్కమాన్ గీర్తి దామెందరే! వామనాతార యాపుండు బ్రహ్మత్యమున్ జూద - శ్రీజానకీనాథుడారామున్ డయ్యోధ్యుడల్లంబునకా షోత్రవంశంబు నన్మట్ట ద్వాపారకాలంబునకా గృష్ణుడే శూద్రుడై యుండ, నిక్కాలమున్ జూడ, వింతలో గనుంబట్టి, వైశ్యోద్భవుడైన మాహాత్యనామావశిష్టుండు, నాగాధిపతిండు నాతారయాపుండంగాదా! యింకన్ సంశయంజేల నోయమ్మ! యాభారతాంబా! జగత్సానాంబా! దయన్ గావలెనా! మరియాలింపంగ నేలా! మనంబునుహించి, మాహాత్ముడి క్షన్ బురింగొల్పి, విజ్ఞానస్వాతంత్ర్య యుత్సాహశక్తిన్ బ్రవేశింపజేయుంగదే! తల్లీ! నీపుత్రుల ముప్పదోకొంబులకాగూడ నాహాస నిరంబులన్ జీర్ణహాలాగ జేయకగనకేశక్తి హీనాత్ములై, యామహాత్యారియున్ యోగియున్, జోగియున్నైన గాంధీశనామంబునకే దచ్చి, నిద్రాదుల నీడి చింతించుచున్నారా? జాతున్ బరిక్షించి గాకంబు, నీవప్తకష్టంబులన్ దెచ్చి మున్నుండు మాహాత్ములన్ యిచ్చి సాధింపనూహించెదో! యీవిధంబైన మాహాత్ము మున్నెన్నో పోయెంగదే! యింక నాలస్యమేలక దగం జేయనీకున్ రసంబొల్కు పల్కున్ మరింబల్కి యానందవారాధిలో ముంచి నీ దాస్యబంధంబులన్ బ్రేంచి, భ్రాతృత్వము న్నెంచి, యన్యోన్య స్నేహంబులంగూర్చి, సాధ్యంబుగానుండు కాలంబులోనకే స్వరాజ్యాధికారంబు బెంపించగ జేయ దివింపదే! బెంపదే!... లోకమాతా! జగత్సాక్షిత్వయిండి శ్రేష్ట బులన్ రూపురూపన్ దగంజేయు శ్రీగంగసంఘానాదాల్ మ రింగుష్ట గోదావరీ తుంగభద్రాదులన్ గన్నతల్లీ! కృపాసాగహో ద్భూతచారిత్రమాతా! మముంగన్నతల్లీ! నమత్కల్పవల్లీ! నమస్తేనమస్తే నమః.

ఉత్తర హిందూస్థాన వరదలు

నష్టవివరములు

న్యూ, అక్టోబరు 1:—వరదనష్టములను గురించియు, తుపానులన ప్రయిను సర్వీసులకు కలిగిన యిబ్బందినిగూర్చియు రైల్వేబోర్డుచారికి వచ్చినవార్తలు ప్రారంభింపెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను తూర్పుపంజాబులోను కొండలలో వర్షములకురయలువలన అనేక రైల్వేలకు విశేషనష్టముకలిగి ప్రయిను సర్వీసులు నిలిచిపోయినవి. ఇప్పటికి మిక్కిలి నష్టమైనవి. 1. ఓ అండు ఆర్ రైల్వేలో లామ్కూరు లాండుహృష్టుమధ్య పెద్ద గండ్లు 2 జగ్గ్రీకాలానామధ్య చిన్నచిన్న మతెనలుగొప్ప నష్టము కలిగి. 3 అండు ఆర్ రైల్వేలో ధాల్ గో మొరాడుబాదుదోర్ పట్నూరుమధ్య గండ్లు 4 మొరాడుబాదు ఢిల్లీమధ్య బంగండి, 5. డెహరాదూను శాఫిలాగండ్లు భూమిపగులులు 6. మొరాబాదు చాండేసికోశకు నష్టమునైలుబండ్లు ఆలస్యముగా పోవుచున్నవి. 7 అండు ఆర్ రైల్వేలో ప్రధానబాబుహుడెహరాదూను శాఫిలకు కలిగిననష్టములు కొన్ని దినములవరకు యిబ్బందిని కలిగించునని తోచుచున్నది. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

నాయరుల్లి

తిరునంతపురం, అక్టోబరు 1:—ఈయనయమున శాసనసభలో నాయరుల్లిపై మక్కుతాయం ఆస్తి నిపంచుకొను విషయమున కొన్ని సమాఖ్యలైనను చర్చతిరిగి జరిగెను. 1088 వత్సరము 1 నిబంధనచేయబడక భూర్యము సంపాదింపబడిన మక్కుతాయం ఆస్తి పంచుకొను విషయమున తారావాడు ఆస్తిక్రింద చేర్చబడినదానినిగానే యెంచవలెనను చనినసభలో ఖాయపరుపబడెను. పంచుకొనప్పుడు తారావాడు మేజేజుకు ఆతిథికినను భాగమేగాక తారావాడు ఆస్తి సహాయమున తాను స్వయముగా సంపాదించినదానిని సగము పంచి యాయనలెనను సరకాయు సభలో అంగీకరింపబడెను. తక్కినసభలపై విచారిం జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

లాహోరు

అక్టోబరు 1:—రైల్వేగండ్లను గురించి తరువాతవచ్చిన సమాచారములవలన, అంబాలావద్ద నిలిచిపోయిన ప్రయాణికులు భటిందాగుండా చాలఆలస్యముగ ఢిల్లీకి చేరినని తెలియుచున్నది. అంబాలావద్ద గొప్పగొప్పగండ్లైర్పడినవని తెలియుచున్నది. అందువలన లాహోరునుండి అంబాలా నగరమునకు అన్నిటిగ ములగు ప్రయాణములు ఆపివేయబడినవి. పశ్చిమోత్తర రైల్వే మాపర్నెంటు యీవిధముగా చెప్పుచున్నాడు:— మారన్ పూరు డివిజనులు నూపర్నెంటు యీసాయంకాలమున తంజియోరు, అంబాలానగరము శంభుస్థవములవద్ద గండ్లలో నీరు తగ్గి పోవుచున్నదనియు, యీస్థానములవద్ద కుక్రవారము రివేజీనుండి ఒక్కలైనుమీద పనిచేయుటకు విజగలుగవచ్చు ననియు చెప్పుచున్నాడు.

లాహోరు నివాసమున్న టెల్లిగాపు టెల్లిఫోను తంజులు సరిచేయబడినవి. టెల్లిఫోను తంజులు రెండుదినము లైనవిగా వాత యీసాయంకాలమే సరిచేయబడినవి. అంబాలాకు సరియైనవార్తలు లేకపోవుట చాల విక్కుగా వున్నది. ఇప్పుడు అంబాలాకు పోవలసినవారు ముందు భటిందాగుండా ఢిల్లీకి పోయి అచ్చటినుండి అంబాలాకు వెనుక మరల రావలసి వచ్చుచున్నది. వర్షము ఆగి పోయినను ఆకాశ మింకను మేఘావృతమై యున్నదనియే వార్తలు చెప్పుచున్నవి. దాదాపు అన్ని రైల్వేలుగానే వచ్చుచున్నవి. రైల్వేలవారు సాధ్యమైనంతయు చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సీతారామస్వామిగారి ఆత్మహత్య

కింగ్డ్రాబాదు, అక్టోబరు 1:—యచ్. జి. యన్ రైల్వేలో అస్పెంటు ఆపిటుగా 21 సంవత్సరములు పనిజేసిన సీతారామస్వామిగారు కత్తుకొనికొని ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి. ఆ శవ సమైక్యతవ్వయుంపగా కుమారుడుమాచి అప్పటికి గొంబాయెను. కాని అతడు 4 గంటలలో మృతి నొందెను. విచారణచేయగా తనకాఖిలో జరుచున్న యొక విచారణవలన సీతారామస్వామిగారు మనస్థైర్యమును పోగొట్టుకొనిన వారైరిని తేలెను. తాత్కాలికముగా పిచ్చియై త్రి ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని తీర్పుచెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆలీబాబా అండ్ పార్టీరాబర్సు

అదృష్ట విజయము

మూడేనుాలు! 10 వత్సర కేవలమంతవరకును చనియె యింగని అపరాధపరిశోధన రూపక మిదియే: నవర-భరి-మై కడుపుబ్బువచ్చుచును శాహూ యనిపించునది యిదియే; సూజములను చిక్కనిమాటల పాటలతో విలసిలు నాడకము నిదియే. నవరభరిమయ వెల రు 12-0

1. భుగ్గిన విజయము (నాటకము)	రు 1.0-0
2. సుహేల	1.0-0
3. చిత్రికేతు.	0-14-0
4. జగన్మోహిని	1.0-0

మీరువాడు:— చామర్తి బుచ్చిరాజుగారు, గోదావరి జిల్లా కాకినాడ

అమెరికాయందువలె ఆంగ్లదేశమున నీయుద్వయము వ్యాపింపలేదు కాని కార్నెజీరసు కోట్లీశ్వరుడు యీ యుద్వయమాధి

వృద్ధికి విరాళముల కోట్లకొలది నొసగి ఆమెకావారి కృతజ్ఞతల నంది "కార్మికి యువై టెడ్ కింగ్డమ్ను బ్రష్టును స్థాపించి యుద్యమమును సంపూర్ణముగ సఫలపరచెను. దీనికై జరుగు కృషియంతయు వివిధము పెద్దపట్టు ములందు గ్రంథాలయముల స్థాపించుటకు, వివిధ విరాళములు ప్రాగు చేయబడుచున్నవి. పెంట్రిల్ లైబ్రరీల స్థాపించగనే పుస్తకముల గ్రామములకు పంచిపెట్టుట కవకాశములు కలుగజేయబడుచున్నవి. అదిగాక సంగీత సభలు, నాటక ప్రదర్శనముల కావించుట కీబ్రష్టు య త్నించుచున్నది. నేమనలో లైబ్రరీకి ప్రత్యేకవిరాళముల నిచ్చు చున్నది. ఇండ్రస్ట్రీయల్ వైకాలిటీ సంస్థగూడ విరాళముల నిచ్చుచున్నది. అది బాలర యభివృద్ధికొర కుత్సాహము చూపు చున్నది. పెద్దలగువారి విద్యావిషయమున కీబ్రష్టు ప్రత్యేక పు శ్రమ తీసికొనుచున్నది. ఈపనియంతయు కంట్రి కమ్యూనిటీ కాన్సిల్స్ ను విచ్చికసంఘముల సహకారమే జరుగుచున్నది. కేంద్ర గ్రంథాలయములకు, విద్యార్థులకు, గ్రామగ్రంథాలయ ములు మొదలగు అనేకముల కీబ్రష్టు ధనహాయమును చేయు చున్నది. సంగీతము, నాటకము మైగలపుస్తకముల ప్రచురించుట కీబ్రష్టు పూనుకొనినది. వీటన్నిటిమీదను యీబ్రష్టు వెచ్చించు సొమ్ము బ్రహ్మాండమైనది.

బెలియము

బెలియమువంటి చిన్నరాజ్యములో మారుమూలమున్న ఏమునుజుడైనను తపాలాబిల్ల నొకదానిని పంపునంతమాత్రమున తనకు కావలసిన పుస్తకమును రాజగ్రంథాలయమునుండి బడయు గల్గుచున్నాడు.

యూరపునందలి తక్కినరాజ్యములు గ్రంథాలయము లను రాజగ్రంథాలయములుగా స్థాపించినవి. ఇంతవరకు మనము స్వదేశ పరదేశములందు ఈ ఉద్యమమున జరుగు కృషినిగూర్చి తెలిసికొంటిమి. కనుక ప్రస్తుతము గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చి మనము చేయవలసినపని నరయుదము.

సంస్థాన గ్రంథాలయోద్యమము

గ్రంథాలయోద్యమ మన శేమి? దాని యభిప్రాయము శేమి? దాని ఆశయము, వ్యాప్తి, ఎంత? గ్రంథాలయ మొక పుస్తకములపై యనియు గ్రంథాలయాధికారి ఆ పెట్టెను భద్రపరచువాడనియు ప్రార్థనలుచూచివుడు నశించినవి. కాని ప్రాతగ్రంథాలయములు, సంస్థానగ్రంథాలయములు, తరువాత ననుకరించిన గ్రంథాలయములు ఇంకను మామూలు మాదిరిగానే యున్నవి. కాని పాశ్చాత్యదేశ ప్రకారముగా గాని బరోడా లోని గ్రంథాలయోద్యమమును బట్టి గాని చూచిన గ్రంథాలయ మునువపు డొక నూతనభావము గోచరించుచున్నది. గ్రంథాల యము జనుల విశ్వవిద్యాలయము. ఎట్టిమనిషియైనను ఆతని రుచులనుబట్టి తెలివిలేకుండునట్టి వ్యక్తిభివృద్ధికి ఖోడ్వాలు కలుగజేయుటయే గ్రంథాలయముయొక్క ఆశయము. అందు వలన గ్రంథాలయోద్యమము తరపున జరుగుకృషి అట్టిఫలితమునే కలుగజేయునట్లుండెను. విదేశములం దీయుద్యమ మెట్లు కొన సాగుచున్నదో మనము తెలిసికొంటిమి. ఈ విషయమున నా యభిప్రాయముల నీవరక నేక ప ర్యా య ము లు ప త్రి కా ము ఖ ము న ఉ ప వ్యా స ము ల ద్వారా తెల్పియున్నాను. భారతదేశమునందును తదితర దేశములందును యీవిషయమై జరుగు ప్రయత్నములనుగూ ర్చి తెల్పియున్నాను. కనుక యిచటనున్న ప్రతినిధులు మీ దేశమున కనుకూలముగ పద్ధతులపై పనిజరుపు తీర్మానముల తెల్పురుగాక. అందువలన నేను నామార్గములను నూచింప నవసర ములేదు. పూర్వీకులు చెప్పినామెత్తప్రకారము "మనసుంటే మార్గంవున్నది." అన్నిటికిని ముఖ్యము మనస్సు. "మనసుంటే మార్గము దానంతట అదే కనుపడుతుంది" ఇది యీ యుద్యమ మన పనిచేయువారల కడకుమనలకు కొనిపోవు చున్నది.

వ్యక్తి సంస్థలు

గ్రంథాలయములను స్థాపించుటకు సంస్థానములను వాన మొంతకొర ప్రోత్సహించిననూ వ్యక్తిసంస్థలు విచ్చిముగ నీవిషయమున ముందంజ వేయవలయును. పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ నీయభిప్రాయమే నాలుకొని యున్నది. ఒక సంస్థానము ఏదో ఒక ఉద్యమప్రచారము చేయదలచినపుడు అది ఎంతవఱా పక్ష మైననూ స్వేచ్ఛ లేకుండయిస్తానుసారమభివృద్ధిచెందుటకు వీలు లేకుండ ఆయుద్యమమునకునిబంధనలుకట్టుబాటులను ఏర్పాటుచే యెంచుట సహజము మనదేశము నందలి పురాతనసంస్థల విషయము నరసిన సంస్థానమునకు మిగులతక్కువ అవకాశములనిచ్చి సంఘాభివృద్ధికి భంగమురానివిధము లన్నియు చేయబడినవి. అట్టికుట్ర పరిస్థితులందు మన సారస్వతము, కళలు పెరిగినవి. దీ

ని మూలము ననేదేశ మందు సంతోభము రాచకి యాం దో శ స ము లు క లు గు చున్నప్పుడుగూడ జాతీయ కల్పనామేధా పటుత్వము, శక్తి తగలేదు. ఇందుమూలముననే వ్యక్తిదాత్మత్వము ప్రవహించినం ఘమునకంతయు కీర్తితెచ్చినది. మన ఉద్యమమునకు మానవజ్ఞానమును వృద్ధిచేయుటయే ముఖ్యమగు యభిప్రాయము. ఎంత మంది మానవులుగలరో అన్నివిధములగు మనస్సులు మార్గములు కలవనిచెప్పట అతిశయోక్తికాదు. సమానశీతి, నిబాధనవిధానము, మానవమేధాపటుత్వము నడ్డుకొనగూడదు. ఇదియే సంస్థానపాలనయందలిలోటు. సంస్థాన సాంఘిక ప్రాబల్యమున్న యిపుడుగూడ అమెరికా మొదలగు ప్రజాప్రభుత్వ స్థానములందుగూడ విరామకాలమునందు జనులపయోగించుకొనుటకు విచ్చికముగ వ్యక్తిసంస్థలు స్థాపింపబడుట చూచుచున్నాము. ఇవి స్థానిక సంఘములనుండిగాని సంస్థానా దాయమునుండిగాని సాయమును పొందవచ్చును. సంస్థానముండి సాయమును తగ్గించి చెప్పటకు నేనివ్వపడదు సంస్థానమును లక్ష్యింపక, సంస్థానాభిప్రాయముల లేదులేదు, సంస్థానవిరాళములనందగూడదని నాయుద్దేశ్యముకాదు. నేకోరునదేమన ముందు జనులకు బుద్ధిపుట్టి వారు ప్రయత్నించిన ఆప్రయత్నములను సఫలము గావించుటకు సంస్థానము సాయపడవలెననియు, సంస్థానమిచ్చిన విరాళములు తగిన విధముగా ఖర్చుపెట్టుచున్నది, పాలన సరిగాజరుగుచున్నది, గ్రంథాలయము ప్రజలకుపయోగించు చున్నది. సంస్థానము చూచుచుండవలెను. ఈ ఉద్యమము యొక్క సత్వగ ప్రచారమునకు తగిన శ్రద్ధతోను ఉత్సాహముతోను, శక్తితోను పనిచేయువారు కావలసియు న్నారు. పవిత్రమైన మన భరతేశ్వరమునందు, మానవ జీవితము ప్రతిదినము గూడ సంస్కారమునందుటకు యత్నించుచుండ, యీఉద్యమమునకు, ధన, కాల, శక్తి, ఉత్సాహములను వెచ్చింపవలయునని ప్రత్యేకము విజ్ఞప్తిచేయుటవసరము. మన దేశ చారిత్రమును పూర్తిగా నరయుదు. అందు మీకు కయ్యములకు బదులు కాంతిస్థాపనల ప్రాబల్యము గోచరించును. అంతమార మెందులకు? మన గ్రంథాలయోద్యమమునందే ప్రాచీనకాలము నుండియు వచ్చుచున్న వ్రాతప్రతుల తిలకింపుడు. అని తెల్పు నదేమి? నిశ్చలత స్వాధ్యాయము, ఆత్మశుద్ధిలగువాడా! మనదేశ చరిత్రయందు కాదు. ప్రపంచచరిత్రమందెల్ల క్షిప్రుగు సమయములందు మనరుపుడున్నాము.

నమూనా

అగ్ని సంఘమువలె భారతజాతిని కాపాడుచున్న స్వాధ్యాయతాపతరము గాంధీమహాత్ముడు, జాతీయిండి జాతీకిము ససత్వకాంతుల రాయబారమును గొనిపోవుచున్న రవీంద్రుడు, ఆత్మసంయమమునంది, పరిపూర్ణముగ మానవుల నేపించుటకు తన సాంసారిక జీవితమును త్యాగమొనర్చిన అరవిందుడు, యిట్టి మహానభావులుండగ, జాతీయభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు మనకు తగిన మార్గదర్శకులు, నిదర్శకులు లేరని తుమావల మనము చెప్పుకొనజాలము. ప్రస్తుతము మనదేశమున జరుగు జాతీయ పునర్నిర్మాణమునందు యీ యుద్యమ మత్యుత్తమమైనట్టియు అవిభజ్యమైనట్టియు పాలుకొనవలసి యున్నది. సంఘమునేకము చేయుటకు దీనికిగల సంభావ్యతల నెక్కువగా తెల్పవసరము లేదు. మనజాతీయోక్తి నాశములందుకేరి నరములకొరకు చున్నకులద్వేషవ్రాణములు, మనమీయ ద్వేషమును జయప్రదముగ కొనసాగించుచో, సశించితీరును. విరామకాలమున తనప్రజల నాకర్షించుటకు తాను త్రొక్కుత్రొవలే ఆజాతీయోక్తి నాగరికతను నిరూపించుచున్నది. ఈసందర్భమున గ్రంథాలయములకన్న వేరొక దానిని చెప్పటకు వీలులేదు. క్రమముగా నిర్మింపబడి పనిసాగించు గ్రంథాలయము, ప్రజలకు, వైదిక జీవితావస్థల నుండి విరామము, ఔన్నత్యము, ఉత్కృష్టసౌంధర్యములు, మహత్వముదొక యణువను జ్ఞానము, జ్ఞానాలము ప్రవేశము, సంస్థానసత్కార సంప్రాప్తికర్హత, కలుగజేయునటుకు సంహేమములేదు.

మీరునడుములు బిగించి ఉద్యమప్రచారమున ముగుడు, ఈప్రాచీన దేశమున నిరాడంబరజీవితమును, ఆత్మన్నత భావములను, నెలకొల్పిరను కీర్తి మీకెకలుగును. అట్లుకాదు, మహా త్యాగాంధి వాక్రుచ్చినటుల.

మనహృదయ సింహాసనములనుండి పతితుడైన ఈశ్వరున కాలనిపూర్వస్థానము నొసగి ముక్తిగ నుడు."

పెద్దిరాజుగారి ఆయకట్టు తీర్మానము

ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి

(ప్రభుత్వపక్షటన)

తూర్పుకృష్ణా పశ్చిమ గోదావరి డెబ్బాలయందు నీటిసర పరాయగు ఆయకట్టు క్రింద చేర్చబడు మెరకభూములకు ఎక రాయొక్కంటికి రూ.25 శిస్తువిధింపవలెనని 1920 అక్టోబరు మాసములో ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. వరుసగా 5 యేండ్లకు వైబడి నీటిసాగుబడి యందున్న ఏకసాలాభూములకు మాత్రము ఎకరమునకు రూ. 12-8-0 విధించిరి.

గా|| రివెన్యూ సభ్యుడు కృష్ణాజిల్లాకు 1921 అక్టోబరు మాసములో బోయినపుడ బెజవాడవద్ద కొందరు రయతులుగూడి సదరుశిస్తు రద్దుపరచవలెనని విన్నవించిరి. ఆవిషయమంతయు మరల విచారించుటకు గా|| సభ్యుడు వాగ్దానము జేసెను. బాగుగ విచారించిన పిదప నీటిసాగున్న ప్రత్యేకముగా కొనుక్కొనుటవల్లనో లేక యితరభూములవద్దనుండి మార్పుతెచ్చుకొనుటవల్లనో సంపాదించిన బాములకు తప్పకక్కిన వాటన్నిటికి శిస్తుండవలెననియే ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

శిస్తువిధించవలెనను ప్రకటన రద్దుపరచమని గోరుదు పి. పెద్దిరాజుగారు గావించిన తీర్మానమును మదరాసు కాసన సభలో 1924 ఏప్రిల్ 8వ తేదీన ఆమోదించబడెను. కాసనసభలో చర్చననుసరించి యీవిషయము మరియొకసారి విచారించబడెను. శిస్తువిధించుటకు గల ముఖ్యకారణములు యాదినవ దెలియపరుచబడెను.

మెరకభూములను ఆయకట్టునందు చేర్చుటవలన అభూములు పల్లపు, బూములుగను గుర్తింపబడి ప్రతియేడు పల్లపు పంటలు పండించుకొనుటకు హక్కుకల్గియుండును తూర్పు కృష్ణా పశ్చిమ గోదావరి డెబ్బాలలో 72, 000 ఎకరములకుపైగ ఆయకట్టునందు చేర్చుటకు నూచింపబడెను. అంత విస్తీర్ణమును ఆయకట్టులు చేర్చుటకు కాల్యలను పెద్దవి జేయుట వైశాల్యాభివృద్ధిచేయుట తిరిగి నూతన యేర్పాటులనేకము జేయవలసియుండును.

పల్లపుబూములుగా మార్పుచు వాని సదుపాయమున కై యీయభివృద్ధియేర్పాటు లన్నియు చేయుట కగుఖర్చు భరించుటకై శిస్తుపనులు జేయవలెనని ప్రత్యేకోక్తిగలు నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు రామోదించిరి. 1914, 15 యీఖర్చు 15 లక్షలగునట్లు అంచనాజేయబడెను. ప్రస్తుత రేట్లుప్రకారము యింకనధికమగును. ఈనూచింపబడిన శిస్తువలన అయిన ఖర్చుంతయు వనూలుకానేరదు.

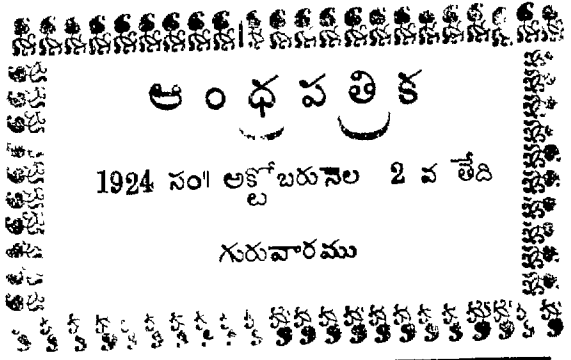
గవర్నమెంటు గ్రామములలో పల్లపు పంటల పండించు మెరకభూములపై ఒక రూపాయిచొప్పున రేటు వనూలు చేయబడుచున్నది. నూతన శిస్తు అముల జరుగునప్పటినుండియు అవి పె టి లో మెంటు పల్లపు భూములుగా గణింపబడును. ఈ రూపాయి చార్జీననూలు నిజపివేయబడును. దీనివలన ప్రభుత్వమువారికి సాలనకు సుమారు రూ. 68,000 నష్టము వచ్చునట్లు అంచనా చూడబడెను.

ఈ పనులకు ఖర్చు పన్నులరూపమున వనూలుజేయక, సామాన్య రాబడినుండియే చెల్లినచో నూతన ప్రాజెక్టుల నచలుజరుపుటకు వీలుండదు. ఈభరువు పన్నులు చెల్లించువారిపై బడకున్నచో యా భూములయందు మార్పుజేయకుండుటయే గత్యంతరము. అట్లాన్వేషనచో రయతులకు గాని ప్రభుత్వమువారికి గాని లాభకరముగనుండదు.

ఇట్టి పరిస్థితులుండుటచే, రయతులకు యీ మార్పువలన తమ భూములవిలువ హెచ్చుటచే వచ్చు లాభము చెల్లింపవలసిన శిస్తుకన్న చాలతక్కువగుటచే, శిస్తు విధింపగూడదను తీర్మానము సంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి కారణముగపడదు. చాల పేదరకము భూములపంటివానికి వేసికైన కష్టముగ నుండుచో వాటివిషయమును ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా వాలొచించెదరు.

డబ్బీ 1-కి మమ్మట తైలము రు. 0-8-0

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుమ్మరుకు రాయుటకు ఉపయోగించును. అమ్మతాంబసం డిపో, మదరాసు - గాంధీయి,

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 21 వ తేది

గురువారము

మహాత్ముని తపో సమీక్ష

గౌరవ మహాత్ముని తపోమహిమ ఎల్లర హృదయముల నాకర్షించుచున్నది. ఆత్మ కట్టి మహాశక్తి గలదని పేరు. ఆధునికయుగ ప్రజలు మరచిపోయిరి. భౌతిక సాధనములను పెంపు చేసికొనుటయందే తమ కాలము నంతను గడుపుచుండిరి. ఎట్టి సందేశములుగాని వ్యాసరంజరలుగాని బుట్టింప లేని గాఢానుతాపమును, మహాత్ముని ఉపవాసము గలుగజేసెనది. మహాత్మునికన్నను ఎక్కుడుకాల ముపవాసము చేయగలవా రుండవచ్చును. ఎక్కుడు కఠినవ్రతముల నాచరించువారుండవచ్చును. కాని, ద్వైతరాహిత్యమునందును, హృదయవివ్రతయందును మహాత్ముని మించినవారుండరు. మహాత్ముడు నిష్కలమహాత్మ్యము డగుట చేతనే, అతడు గావించెడి తపము అమూల్యమగుచున్నది. అట్టివారొక్కరయినను కారాగృహవాస మనుభవించిన అఖండకాల ముండును. ఉపవాసవ్రతముల నాచరించుట కెల్లరకును అధికార ముండదు. అధికారము లేనివారాచరించెడి వ్రతములు, సిద్ధియొగము లగుచున్నవి. అట్టి యోగసాధనలు దోమొడివిద్యలగుచున్నవి. రాజయోగసాధన చేయగలవారిత్యల్పసంఖ్యాకులు. ప్రాచీన కాలమున జనకమహారాజవలె, నేడు గాంధీమహాత్ముడు సర్వభౌగములమధ్యనుండియు, వానిచే కట్టువడక, పరిపూర్ణవైరాగ్యమును జూపగలుగుచున్నాడు.

భగవంతుడు ఉత్కృష్టధర్మ మనియు, భగవంతుడనిమాత్రము ఎంత యధికముగ నున్న సంతనాగరికము ముదురుననియు శ్వేతప్రపంచ మెలుగెత్తి చాటుచున్న సమయమున ఆధ్యాత్మికసంపదయే ఉత్కృష్టమని గాంధీమహాత్ముడు తనజీవితమునందు నిదర్శనపూర్వకముగ జూపుచున్నాడు. ఆధునిక రాజ్యాంగవైత్తలు రాజకీయధర్మములగూర్చి తమ తమ యభిప్రాయములను పూర్తిగ మార్చుకొనవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. ఆరికశాస్త్రజ్ఞులు తమసిద్ధాంతములను మూలద్రోసి ధర్మాధిక్యము నంగీకరింపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. మతగురువులు మతమనిన నేమియో కనుగొనవలసిన సమయ మరుదొందెనది. జట్టు, బాట్టు కట్టభేదములతో తగువులాడుట అప్రశస్తమని ఎల్లరును గ్రహించవలయును. మతముల కింత బాహ్య చిహ్నములున్నను ఆయాసాధనలభేదముల ననుసరించి యయ్యవలెనని ఒకరిపై నొకరు కలహములకు కాలుడువ్వ నక్కరలేదు. కాని మతములన్నిటికిని అట్టయడుగున ఏకధర్మమే నిలిచియున్నదినియు నిట్టి సూతనధర్మము ననుష్ఠించువారే మహాత్ములనియు ప్రవక్తలనియు అవతారపురుషు

లనియు వేద్యులు నామములచే బిలువబడు చున్నారనియు గ్రహించుచో అన్ని మతములను గౌరవింపవలసిన యవసరము గనుపించును. ఏమతమును దూషించుటయు పాపకృత్య మని స్పష్టమగును.

ఇతరమతములను, మతోద్ధారకులను నిందింపవలదని, మహాత్మునియమతస్థాపకులగు మహాత్ముడు ఆదేశించినటుల, ఆ మతమునందు విశేషపరిజ్ఞానము గలవారు దెలుపుచున్నారు. “యే యథామాంప్రపద్యంతే, తాం స్తథైవ భజన్యమాం” అని శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని కుపదేశించుటచే, ఎవ్వ రేవిధమున భగవంతుని సేవించిన నావిధముననే భగవంతుడు అనుగ్రహించునని తెలియగలదు. సీత్రువునుగూడ ప్రేమింపుమనియు, ఒకచెంప గొట్టవచ్చిన రెండవ చెంప నీయమనియు, బోధించిన జీసెసుక్రైస్తు హృదయ మెంతవిశాల మయినదో యూహింపవచ్చును. క్రీస్తుమహాపదేశముల నతనియనుచరులూచరించుచో, నేడు సంగ్రామముల కపకాశముండేదా? శత్రుత్వమునకు చోటుండేదా? నానారాష్ట్రసంఘమువారు, ఏమి చేయవలయునని మీ మాంసజేయటతో కాలము గడుపుచున్నారు. కాని, క్రీస్తుసంపదేశమును ఎదుటనుంచుకొని పనిచేయుచో, వారి కతికఠినముగ గనుపించెడిసమస్యలన్నియు అతీనులభముగ పరిష్కారమయ్యెడివి. పాశ్చాత్యపదేశముల నిపుడు ప్రేరేపించెడి సూక్తి “శత్రువును ప్రేమింపు” మని కాదు. “శత్రువు నెన్నడును మరువవల”దను వాక్యములు యుద్ధసమయమునను కిమ్మటనుగూడ పాశ్చాత్య ప్రపంచమున ప్రతిధ్వనించెను.

హిందూ మహాత్ముని కలహముల గాంచి మహాత్మునికి గలిగినవిచారము అపరిమితము. దానిలోతును గ్రహించుటకు సామాన్యుల కలవి గాదు. 21 దినము లుపవాసము సలుపుట తన కవసరమనియు ఈ సాధననుండి బైకివచ్చుచో తన కెక్కుడు పవిత్రతయు శక్తియు లభించు ననియు మహాత్ముడు నమ్మి యిందుకు గడంగెను. భగవంతునికిని తనకును మధ్య ఎవరును అడ్డమురావలదని విన్నవించెను. ఉపవాసవ్రతమునకు ఫలితము డిల్లీ సమావేశము. డిల్లీ సమావేశమునందు అనుకూల తీర్మానములు గావించబడెను. కాని తీర్మానములతో పని ముగియదు. హృదయమునందు మార్పు గలుగవలెను. ద్వైతబీజములు తొలగిపోవలయును. ఇందుకు మార్గమేమి? హాడ్డికోనకొనతికి ప్రాసిన శేఖరి మహాత్ముడు మూలసూత్రము ంటుల దెలుపుచున్నాడు.

“మానవ ప్రయత్నములమూలమున సంయోగము ఒక్కదినమున గురురనేర దని నేనంగీకరించెదను. కాని విశ్వాసమును ప్రార్థనయు సామాన్యబుద్ధి కగోచర మగు వింతలను గలిగించును.”

పై వాక్యములలో మహాత్ముని యపదేశపరమార్థ మిమిడియున్నది. భగవంతునిపై భారము వైచి ఏకాగ్రము నారంభించినను అనుకూలఫలము గలుగకమానదు.

మహాత్మునికిగల బలము విశ్వాసబలము. అతనికిగలబలము ప్రార్థనాబలము. లేనియెడల నిన్న మొన్నటివరకు కదలికజూపని నాయకులు, ఇప్పుడు

చూపుచున్న అద్భుతసంచలనమునకు వెరుకారణముండజాలదు. “నన్ను ముందుకు నడిపింపుమని నేను అనుదినము భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రార్థన ముగిసినపిమ్మట, నేను ఉపవాసము ప్రారంభించితిని. నేను చనిపోవుటకుగాక, సేవజేయుట కెక్కుడుపవిత్రతను అర్హతను గడించుట కిట్టి వ్రతమును పూనితి” నని ఆలేఖయందే మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. కాని, మహాత్మునిగోర్కె, నెరవేరవచ్చును, నెరవేరక పోవచ్చును. నెరవేరక పోయినను మహాత్ముడు భగవానునిపై కింకవహించడు. “భగవంతునియిచ్చ వేరుగనుండిన, ఎవ్వరేమి చేయగలరు?” అని మహాత్ముడు దెలిపిన వాక్యములందు భక్త్యావేశతత్పరత గనుపించును. పరమేశ్వరుని ఇచ్చకు తన ఇచ్చను మహాత్ముడు లోబరుచుచున్నాడు. మహాత్మునితపము, గావించినహృదయ పరివరణము ప్రత్యక్షముగ గాచరించుచున్నది. హాడ్డికోనకొనతిగారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధికి దెలిపినసంగతులే యిందుకు నిదర్శనము. మహాత్ము డిటీవల బొంబాయికి విచ్చేసినపుడు, మ్యూనిసిపలుసంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించుట, ఈమె కేమాత్రము ఇష్టములేకుండెను.

బొంబాయి కార్పరేషను సభ్యురాలగుటచే, ఈమె వ్యతిరేకముగ వోటు జేయుటయే గాక, విన్నప మర్పించుసమయమునగూడ హా జరుగాక బోయెను. తాను కన్సర్వేటేవుననియు, ఇంపీరియలిస్టుననియు, నీమె అంగీకరించుచున్నది. అట్టి తీవ్రప్రతికూలవాదినయితము, గాంధీ దంపతి ప్రేతన కమితగౌరవమును, ప్రేమయు గలవని దెలుపుటయగాక, డిల్లీ సమావేశముపట్ల సానుభూతి జూపుచు, అన్ని జాతులమధ్య గల ద్వైతభావమంతరించుగాక యని కోరుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని తపఃప్రభావము శత్రువులనుగూడ మిత్రుల జేయగలుగుచున్నది. ఇండియా మెట్రపాలిటనుగారు దెలిపినయభిప్రాయము, అన్యమతనులలో గలిగిన సంచలనమునకు నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును “మహాత్ముని సీతి అత్యాశ్చర్యముగ నున్నది. అతని ఇచ్చాశక్తియు, ఉపవాసవ్రతమును ముగించితిరవలయునను ఆత్మసంబోధనమును, అన్నిటికంటెను అప్రార్థనాపటిమయం దతనికి గల సిరాడంబరపరిపూర్ణ విశ్వాసమును, అతని కనుకూలించుచున్న” వని మెట్రపాలిటనుగారు నుడివిరి. హిందువులును మహాత్మునీయులును పరస్పరకలహములందు గాక, విశుద్ధజీవితమునం దొకరి నొకరు మించుటకు ప్రయత్నము సలుపునెడల, భారతమాత సంతోషాంబుధియందోలలాడగలదు.

ఒకరి నొకరు హింసించుట దైవసేవగాక రాక్షసకృత్య మనిపించుకొనును. మతముల నిజార్థము గ్రంథములతో నిమిషియిండవచ్చును. కాని వానిని దెలుపగలవారరుదుగనున్నారు. అప్రకారమాచరించెడివారు ఇంకను స్వల్పముగనున్నారు. మతము లన్నియు నేకగమ్యస్థానమునకే దారీజూపునని తెలిపెడివారు బయలుదేరి గాని అవి ఎటుల సాధ్యమో నిదర్శనపూర్వకముగ జూపగలవారు బయలుదేరక పోవుటచే ఫలము లేకబోయెను. మతమునందలి అంతరార్థమును గాంధీమహాత్ముడు నేడు బోధించుటయ గాక ఆచరణలో జూపుచున్నాడు. పండితులు పామరులు గూడ గ్రహించు

నటుల జేయుచున్నాడు. ఇకముందు హిందూ దేశమునందు హిందూమహమ్మదీయ కలహములు ప్రబలునెడల భగవంతునికిని గాంధీమహాత్మునకును దేశమాతకును ఘోరాపాపము జరిగినటుల యగును. హిందువులను మహమ్మదీయలే గాక అన్నిజాతులవారును అన్నిమతములవారును కలహముల కెంతమాత్రము గడంగక సాదరప్రేమను జూపుట ముఖ్యము. అదియే స్వరాజ్యము. అదియే స్వాతంత్ర్యచిహ్నము. ప్రజలు స్వశక్తిచే నిట్టి కార్యమును సాధింపజాలమని పెరిగిందాచో మహాత్మునితోపాటు భగవానుని ప్రార్థించుట ముఖ్యము. భగవాను డనుగ్రహింపకమానడు.

మహాత్ముని దేహానీతిని గూర్చి వైద్యులు కల వరపడినను, మహాత్ముడు కలవరపడలేదు. మహాత్మునిసంతృప్తి నానాటి కధికమగుచున్నది. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు భగవతమునందలి ప్రహ్లాద చారిత్రమును మహాత్మునికి చదివి విను పించుచుండెను. మాలవ్యావంటి ధర్మాత్ముడు పురాణశ్రవణము గావించుచుండ, మహాత్ముడాల కించుట ఎటులందునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. ఆత్మశక్తిప్రభావమును అనాడు ప్రహ్లాదుడే చూపగలిగెను. భగవద్భక్తివలన నెట్టికార్యములను సాధింపవలగునో, గనుబటచెను. భక్త్యా వేళభరితుడై ఎట్టికష్టములనయినను భరింపగలిగెను. తుదకు ఈశ్వరసాక్షాత్కారము గాంచెను. నేడు మహాత్ముడును ఆత్మశక్తిని పెల్లడిచేయుచు, భగవద్భక్తివిశేషమును ప్రకటించుచున్నాడు. ప్రహ్లాద చారిత్రము మహాత్ముని కీసమయమున ఎట్టి మనోత్సాహము గలుగజేయునో చెప్పవలయునా? ఇరు వదియొక్కదినములును సరాటంకముగ గడిచిపోవు నని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. మహాత్ముని తపము ఫలించునటుల అనుగ్రహింపుడు. భరితీయు లెల్లరును ఈశ్వరుని వేడుట ప్రయోజనకరము. మహాత్మునకు సంతృప్తిగలుగునటుల, అన్ని పక్షములవారును నూలువడుకుచు, అహింసను కాపాడుచు, జాతీయకృత్యమును బలపరుచుటకై తమశక్తిని వినియోగించుట ముఖ్యము. అందుకు మారుగ ఉపవాసవ్రతమును చాలింపుడని తింతి వార్తలు పంపినమాత్రాన, ఇసుమంతయు ప్రయోజనముండదు.

నేడు పదునైదవ వ్రతదినము. ఉపవాసము నారంభించి రెండువారములు గడిచిపోయినవి. ప్రపంచమునందెల్ల ఉత్తమోత్తముడని పేరాంచిన మహాత్ముడు రెండువారములు అహారము ముట్టక ఘోర తప మాచరించుచుండ, ప్రజలు తమధర్మమును నిర్వహించుచున్నారా యని యోచింపవలయును. లేనియెడల, నేటినుండియయినను, ఎవర ధర్మమును వారు నెఱవేర్చి బ్రయత్నింపవలయును. అహింసా రక్షణము కనీసధర్మము. అహింసను వదిలుకొనిన, జాతీయోద్యమపు శ్రేష్ఠత యంతరించును. మహాత్ముని యభీప్రము నీవిషయమై నెరవేర్చుటకు, ఎల్లరును ప్రతిసవట్టవలయును. కలహమున కెవరు పూని నను, స్వాతంత్ర్యము దూరమగును. “గాంధీమహాత్ముని ఇచ్చాకైకి నాలోగలగించిన భావపరంపరలను తిన్నగ తెలుపుటకు మాటలు చాలకున్నా”వని మాలానా కలాం అజద్ గారు సూచించిరి. అజద్ గారు మహమ్మదీయ నాయకులలో నుత్తమ

ఆంధ్ర ల గాంధీ మహాత్ముని వు. జాని ధి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తోడ్కుడుడు

2-10-24

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

49152-12-5 ఇదివఱకు

24179-6-11

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు

స్థానము నాక్రమించుచున్నాడు. కాని, మహమ్మదీయులలో నేమి హిందువులలో నేమి గాంధీమహాత్ముని తపోమహిమ గలిగించిన భావపరంపరలు, తాత్కాలికముగ బైకి పొంగి పిమ్మట సమసి పోకుండ, కార్యరూపము దాల్చి శాశ్వతప్రయోజనము గలుగజేయుట యవసరము. హిందూమహమ్మదీయసంయోగము బలపడుగాక!

గాంధీమహాత్మునికి విజయము గలుగు గాక!

ఆయకట్టుతీర్మానము నిరాకరించుట

సంస్కరణములు నిరర్థకములనియు, శాసన సభల తీర్మానములకు విలువలేదనియు జూపుటకు, పెద్దిరాజుగారి ఆయకట్టుతీర్మానమునకు గలిగిన ఫలితమే నిదర్శనము. ఈవారము భోర్టుసెంటు జార్జి గజెట్టులో, ఆయకట్టుతీర్మానము సంగీకరింప వీలు లేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇందువలన కృష్ణా గోదావరి డెల్టాప్రజలకు గలిగెడి యాశాభంగము నింతింతని చెప్ప వీలుండదు. ఆయకట్టుతీర్మానమును పెద్దిరాజుగారు ప్రవేశపెట్టుటకు గల కారణములను చదువరు లెరిగియుండురు. మెరకభూములను పల్లపు ఆయకట్టులో కేర్చుటకు, 1920 సంవత్సరమునందు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఎకరమునకు 25 రూపాయల వంతున ఫీజును విధిచుటకు తీరుపు జేసిరి. బెజవాడకు రివిన్యూ మెంబరు గారు వెడలగ, రయితులు రాయబారము బోయి ప్రభుత్వపుటు తీరుపును రద్దుజేయింప వలసినదని కోరిరి. ఇతరవిధముల గూడ రయితులందోళన సలుపుచుండిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనకపోయిరి. ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో జరిగిన శాసన సభలో ఆయకట్టు ఫీజుకు సంబంధించిన ఉత్తరువును రద్దుపరుపవలసినదను తీర్మానమును పెద్దిరాజుగారు రుపపాదించిరి. శాసనసభవారు దీని సంగీకరించిరి. తమ మొదటి యుత్తరువును సమర్పించుచు ప్రభుత్వమువారి పుడు కొన్ని కారణముల జూపుచున్నారు. ఈ కారణములు నిస్సారమనుటకు సందియములేదు. రయితులు చెల్లించెడివిన్నులుగాక ఆయకట్టులో భూములను చేర్చుటకు ప్రత్యేకపు ఫీజు నీయవలయుననుట మిగుల నసభ్యము. పెద్దిరాజుగారి తీర్మానమును శాసనసభ వారంగీకరించుటచే తమ యభీప్రము నెరవేరెనని రయితులు విద్విభిరిరి. కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు పన్నుల కొరకు మరల నొత్తిడిజేయుటయు వెనుకటి యుత్తరువును రద్దుజేసినటుల ప్రకటించక బోవుటయు

రయితులలో తీవ్రాందోళన గలుగజేసెను. పెద్దిరాజుగారు ఉదకవండలమునకు జని ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించెద రనియు ప్రభుత్వప్రకటన ముత్సరలో వెలువడుననియు గ్రహించి ప్రతికలకు తెలియజేసిరి. ఇందువలన రయితులకు గలిగిన యాశాభంగము తొలగెను. ఆయకట్టు ఫీజును వసూలు జేయ గూడదని తాత్కాలికముగ గావించిన ఏర్పాటును, పెద్దిరాజుగారి హెచ్చరికయు గలిసి, ఆశలను పురికొల్పుచుండగ, ఇంతలో మరల నిట్టి పిడుగువంటివార్త విను పించుట శోచనీయము. తమ మొదటియుత్తరువు రద్దుజేయ వీలులేదని ప్రభుత్వమువారి పుడు స్పష్టముగ ప్రకటించుచున్నాడు. తమ ఉత్తరువువలన పృక్తు లెవరికయినను కష్టము గలుగునెడల తాము విచారించెద ము. ప్రభుత్వమువారు తెలిపినంత మాత్రమున ప్రజలలో సంతృప్తిగలుగజాలదు. వెనుకటికన్న నిపుడు శాసనసభలు తీర్మానముల సులభముగ గావించవలగుచున్నది. అంతియగాని వాని సమలలో బెట్టుటకు వీలులేకున్నది. ఇట్టి తీర్మానములవలన నేమి ఫల ముండును? స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని రయితుల అభీప్రము లయినను నెరవేరజాలవు సత్వర స్వరాజ్యప్రాప్తికై, రయితులు తమశక్తిని ధారబోయవలసిన యవసర మెంత గలదో జెప్ప నక్కరలేదు.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ

వ్యాసవర్షము

శ్రీరామునిశిలము

వైవాహికము నేటివరకు పండ్రెండు మంది పండితులు మాత్రము మాకార్యస్థానమునకు పంపియిన్నారు. ఈవ్యాసములు ఈనెల 15 తేదీ రవివారమునాడు పరిశీలంపబడి అందు బహుమానార్హములగు ఉత్తమ వ్యాసములు నిర్ణయింపబడును. మరికొందరు పండితు లెవరైన పంపవలవియున్నయెడల వారి వ్యాసములు 4-వ తేదీ శనివారము లోపుగ స్వీకరింపబడును. తదనంతరము వచ్చు వ్యాసములు అంగీకరింపవలసేరవు.

గద్దె రంగయ్యనాయుడు

విద్యాశాఖాకార్యదర్శి 40/41 పిడారియారు కొవెలపేధి. జార్జిటౌను-మద్రాసు.

బెజవాడవార్తలు: సవరణ:—నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటించబడిన బెజవాడవార్తలలో ముగిసినపలు ఎన్నికలను కీర్తికక్రంద 9, 10 పంక్తులలో పూర్వము కాంగ్రెసు పార్టీనుండి ఎన్నికలకు కొన్ని సోషలిస్టుపూర్వము “వీరప్రయోగ” అనబడు బదులుగ “చనిపోయిన” అని అచ్చుపార బాటుపడినందుల కెంతయెచ్చింతిల్లెదము. “వీరప్రయోగ” అని పాఠము చదువుకొన ప్రార్థితులు. 17 వ పంక్తిలో “యోచించుటవలన” అనియుండుటకు బదులుగ “యోచించుటవలన” అని అచ్చుపార బాటు పడినది. (అం. పం. సం.)

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లండు-ఈజిప్టు

లండన్ సంభాషణలు

జగలులుపామాగారి యాశలు

లండన్, అక్టో 1:—ఉదయం 12.55 మగ్గవాల్డు జగలు లుపామాగారి సంభాషణలనుగూర్చి బ్రిటిష్ ప్రజలకు అగమ్యగోచరముగ నున్నది. ఏమియు తెలియబడలేదు. వ్యవహారము ఎటులు జరుగుచున్నది మగ్గవాల్డుగా రింకను తెలుపలేదు. సంభాషణలు తృప్తికరముగను, నెమ్మదిగను జరుగుచున్నవనియు, ఇంగ్లండు ఈజిప్టు నేపాపాశములు మరింత బలపడుచున్నవనియు జగలులుపామాగారు తెలుపుచున్నారు.

మరాఠ్ యుద్ధము

మ్యాడ్రీడ్, సెప్టెం 30:—స్పెయిను నైన్యములు మెషూనులో ప్రవేశించెనని అధికారులు ప్రకటించిరి. లారాచీప్రదేశములో ఘోరమగు పోరాటము జరిగెను. ఉభయపక్షముల వారికిని గొప్పనష్టములు గల్గెను.

వారాపత్రికల నచ్చొత్తుకాగితము ఖరీదును మాంట్రియలు యంత్రాలయములదారులు వచ్చేసంవత్సరము తగ్గించెననిరి.

లిబరలు నాయకులు

క్రైస్తవులు ఫ్రాన్స్ జ్యోక్యాంపుప్రభువు లిబరల్స్ ప్రభు నాయకుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

సర్ ప్రెడెరిక్ ఫీల్డుగారు వైస్ ఆఫ్ఫీరులుగ నియమింపబడిరి.

బాల్టిక్ సముద్రములో 1488 సం॥ మునిగిపోయిన యుద్ధనౌక కనిపించెను.

మత సభలు

బ్రాహ్మసమాజము-ఆర్యమతము

లండన్ మతసభకు నేడు సర్ ఎడ్వర్డు గెయిటుగారు అధ్యక్షతను వహించిరి.

బ్రహ్మసమాజమునుగూర్చి కేవలచంద్రసేనుగారి కొమార్తె ఎ.కె. సి. సేనుగారు ప్రస్తావించిరి. సఖ్యతను స్థాపించుటకై బ్రాహ్మసభ్యులను భగవంతుడు అవసరమైన ప్రవేశ దెట్టెను.

ఆర్యసమాజమునుగూర్చి మెర్వానీగారు తెలియజేయుచు తమ మతప్రచారమునకు ఎంతనిరోధము గలిగినను ఇప్పటికి 500000 మంది అనుచరు లున్నారు. క్రైస్తవమతప్రచారకులు హిందూమతమును పాడుచేయుటకు కాపాడుటకు ఈ ఛాత్రిక విద్యగూడ హిందూమతమును పాడుచేయుటకును కాపాడుటకు ఆర్యసమాజము నెలకొల్పబడెననిరి.

బాహిజం మతమునుగూర్చి హాజీఎపండేగారు యువస్వశించిరి. తమ మతము మనుష్యులందరును ఒకజేయని బోధించుచున్నదనిరి. మతము హేతుజ్ఞముతో సమన్వయము గావలెననిరి. ప్రపంచమందంతటను ప్రభువులకు సంపూర్ణసమానత్వముండవలెననిరి. ప్రాపంచికశాంతి, సహాయకభాష యుండవలెననిరి. అంతర్జాతీయమత న్యాయసాసమును నేర్పాటు జేయవలెననిరి.

రాచకీయసాంఘికాభివృద్ధికి అన్నిజాతులకును ఒక భావగావలెనని అయినాముగారనిరి.

హిట్లరుగారిని విడుచుటకు వీలులేదనుట

బవేరియాలో హిట్లరుగారిని విడుదలచేయగూడదని పోలీసువారు తెలియజేసిరి. దీనివలన జాతీయవాదులకు ఆశ్చర్యము గల్గెను.

అమెరికను ప్రత్తిని విడుదలయంత్రాలయమున వారమునకు 26 1/4 గంటలు వడుకుటకు పనివాండ్లు నిశ్చయించుకొనిరి. దీనివలన 120000 పనివాండ్లకు నష్టము గల్గెను. 40000000 కడుళ్లకు పనిలేకపోయెను.

నైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

జపాను తనసవరణ ఉపసంహరించుకొనుట

చిక్కులు తొలగుట

జనీవా, సెప్టెం. 30:—జపానువారు తమసవరణ నుపసంహరించుకొనుటచే చిక్కులు తొలగినవి. తగవులువచ్చిన జాతి సమితిసభవారు సంధిని కుదుర్చుటకును, నెమ్మదిగ పరిష్కరించుటకును అధికార ముండవలె ననుటచే జపాను ఆక్షేపణలేకుండ బోయెను.

దొమినియను ప్రతినిధులతో ఆలోచించినపిదప ఒడంబడికను పూర్తిచేయుటకు ఉపసంఘమువారు ప్రారంభించిరి.

దొమినియను ప్రతినిధులకు తృప్తిగల్గెనని రూటర్స్ చెలువుచున్నాడు. జపాను భయము లేకుండ జేసిన తీర్మానము వారికి తృప్తిగ నున్నదట. చర్చసమయమున సంపూర్ణ సఖ్యత ప్రబలెను. సంఘమువారి సానుభూతి జపాను ప్రతినిధి కెంతయు నచ్చెను. చర్చసమయమున సామ్రాజ్యప్రతినిధులకును, దొమినియను ప్రతినిధులకును వలస సమన్వయగూర్చి మరల ప్రశ్న లేవియు బయలుదేర లేదు.

తగవు వచ్చినపుడు అది అంతర్జాతీయన్యాయసాసము వారు దానిని పరిష్కారము చేయవలెనా లేక తగవువచ్చినవా కే తమలో తామే పరిష్కారము జేసికొనవలెనో నిశ్చయించుకొనవలెను.

జాతీయమితి ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించినవారు పుగ్రులని నిర్ణయించిరి. తమలో తమకు వివాదము గలుగునపుడు ముందుగా అసంబ్లిక్ తెలియజేయుటకు ప్రవర్తించిరేని వారు నేరస్థు లగుదురు.

జాతీయమితివారు ఏర్పాటుజేసిన తాత్కాలికయుద్ధవిరామపు ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించిన వారుగూడ పుగ్రులే యని నిర్ణయించిరి.

ఐరిషు సరిహద్దు ఒడంబడిక

సవరణచట్టము

కామన్సుభలోచర్య

లండన్, సెప్టె 30:—ఐరిషుఒడంబడిక సవరణచట్టమును రెండవసారి ప్రవేశదెట్టెను. దానిని ప్రవేశదెట్టెనున్నచో ఒడంబడిక రద్దయినటులే యని మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి. ఐరిషుపక్షమువారు రుభయలకును అనుకూలముగ నుండునటుల ప్రభుత్వమువారు చేయవలసిన ప్రయత్నములన్నిటిని జేసిరి. ఇంకొకటి సాధ్యముగాదని తోచినతరువాత ప్రభుత్వమువారు దీనికి పూనుకొనిరి. ఈచట్టమును అంగీకరింపవలెనని అన్నిపక్షములవారిని మగ్గవాల్డుగారు వేడుకొనిరి. అందరును ఏకాభిప్రాయముతో నుండవలె నని గోరుచున్నారు. అప్పుడు ఔదార్యముగ దీనిని నెరవేర్చిన ఐరిషుశాంతి నెలకొల్పబడును.

బాల్టిక్, ఆస్పిక్తుగార్ల బిల్లును ఆక్షేపించుననిరి. విర్లండంతయు చాలవరకు చల్లబడినపుడే బిల్లును ప్రవేశదెట్టెట ఆశ్చర్యమనిరి.

సరిహద్దుకు సంబంధించిన ప్రభుత్వమువారిసమ్మతి లేనిదే సరిహద్దులో మార్పుజేయరాదని తెలుపుచు ఈబిల్లును నిరాకరింపవలెనని రీడుగారు తెలియజేసిరి.

1920 వ ఆప్టును చర్చించినపు బిల్లును నిరాకరింపవలెననిరి. అల్లరుకు ఆరుజిల్లాలను వదిలిపెట్టెదమని అభయమొసగిరని మక్లర్నగారనిరి చర్చ నెమ్మదిగనే జరిగెను. ప్రస్తుతముచర్చ ఆపుజేయబడెను.

ఈవన్సు హత్య

కు కారకులైన వారిద్దరు తమంతట తామే ఒప్పుకొనుటచే మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు పరిహారము నిచ్చెదమనలేదు. దానిని గోరలేదని కామన్సుభలో మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు నూటికి 25నుండి 75 వరకు దిగుమతిచేయబడిన బ్రిటిష్ సరుకులపై పన్నును విధించుటకు నిశ్చయించిరి.

డాన్ విధానము

ఫ్రెంచితీర్మానము

ప్యారిస్, సెప్టె 30:—తాము విధించిన దిగుమతిపన్ను వంటిదేయనియు డాన్ ని వేదిక ము లో శిష్టబడినప్రకారము అదనపుపన్నును విధించమనియు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు జర్మనులేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఆంగ్లో సోవియటు సంబంధము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో విరోధము లేదు

లండన్, సెప్టె 30:— సోవియటు ప్రభుత్వము వారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముపట్ల అనగా బ్రిటిష్ రాయబారులతో విరోధభావమును జూపలేదని కామన్సుభలో మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో

నరమాంసభక్షణము

తండ్రి కొడుకుమాంసమును భక్షించుట

నెయిరోబీ, సెప్టె 26:—నెయిరోబీ సుప్రీముకోర్టు వారి ఎదుట నరమాంసభక్షణమును గూర్చి విచారణ జరుగుచున్నది.

మెట్టీటా జాతికి సంబంధించిన దేశీయులు కొడుకులు పశువులను వదలివేసిరను కోపముతో భయంకరముగ తన ఇద్దరు కొడుకులను బట్టుకొనెను. ఒకడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. రెండవవానితలను గ్రుంచెను.

ఎముకలనుండి మాంసమును వలిచెను. దానిని తనగుడిసెలోపల వ్రేలాడగట్టెను. దానిలో కొంతభాగమును తిన్నపిదప తక్కిన దానిని గూడ మింగుటకు ప్రయత్నించెను. హంతకుని ఇద్దరు భార్యలు ఇంటికివచ్చి నరికివేయబడినకొడుకు తలను గనుగొనిరి అధికారులకు తెలియజేసిరి. వారు హంతకుని అరస్టుజేసిరి. హంతకునకు యాజ్ఞీవము ఖయిదు విధింపబడెను. దీనికి కారణము వానియనుకు చెడిపోవుటయే.

తనభార్య చనిపోయిన విచారముననున్న ప్త ఉగండా దేశీయుడొకడు ఒక కుటుంబమున విరుగురిని జంపెనని అరస్టుజేయుటకు వెదకుచున్నారు.

'వర్కర్స్ వీక్లీ' సంపాదకునిపై

తెచ్చిన యభియోగము

ను వీలతోసివేసిరని కామన్సుభలో కలకల ముదయించెను. ఆతనిపై నేరమును స్థాపించుటకుగాని బాధ్యతను మోపుటకుగాని ఆధారములేదని విచారింపబడితేలవదలి పెట్టితిరనియు ఇతరుల ప్రేరేపణచే వదలిలేదనియు అట్టార్ని జనరలు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ఈవిషయమై చర్చ కేరద్రుతువువరకు అంగీకరించునని మగ్గవాల్డుగారు తెలియజేసిరి. అపుడు ప్రభువులసభలో ఐరిషు చట్టమును చర్చించునపుడు ఆలోచించవచ్చుననిరి.

ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము లేదను అభిశంసతీర్మానము జేయవలెనని బాల్టిక్సుగారు నూచించిరి.

ప్రాంసు-జర్మనీ

వర్తకపు రాయబారము

ఎదుర్కొనుకష్టములు

లండన్, సెప్టె 30 రాత్రి 9:—రేపటివినము ప్యారిసులో ప్రాంకోజర్మను వర్తకపు రాయబారములు ప్రారంభమగును.

వర్తకపు టాడంబడికను పూర్తిజేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. కాని అంత చురుకైన తేలుననుకొనుటకు వీలులేదట. పరస్పరలాభములను కలుగజేయుటకు పరామలు జర్మనీపట్ల అంకగీరించరట. జర్మనీ అన్నిదేశములతోబాటు అనుకూలముగ వర్తులను గోరుచున్నది. ప్రాంసు తనకు ప్రత్యేకముగ లాభములను గోరుచున్నది. ప్రాంసు ప్రత్యేకలాభములకు జర్మనీ అంగీకరించరాదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమప్రతినిధులకు కబురపెరిట.

అమెరికాను ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పు

అంగ్లో తురుష్కతగవు

ను పరిష్కరించుటకు జాతీయమితివాదిక ప్రత్యేకసంఘమును నియమించిరి. తీర్మానము తేలువరకు ఉభయములు పూర్వమున్న పరిస్థితులలో మార్పును గలుగజేయకుండుటకు అంగీకరించిరి. జాతీయమితివారి తీర్మానము నంగీకరించెద రనిరట.

మొసోలుహక్కు

తానే తురుష్కదైనచో మసోలును తనదనిగోరెదనని మగ్గిననేనాని ఇస్మితు పాపాగారిలో జెప్పినసంగతి నిజము గాదనియు దానినిగూర్చి ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు, విచారించుచున్నామనియు తెలియుచున్నది.

అమెరికాను ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పు

వాషింగ్టన్, సెప్టెం 12:—అమెరికనులకు ప్రాంశు ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చుటకు రెండు క్రొత్తపద్ధతులను తెలుపుచున్నారు. మొదటి 25 సంవత్సరములలో ప్రెంచివారు అమెరికనులకు సాల్ఫూ ఇచ్చినసొమ్మును సగము ప్రెంచి పరిశ్రమలందు వినియోగింపవలెను. అమెరికనులు ప్రాంశుకు 5 దేండ్లు గడువీయవలెను. ఈ విధుసంవత్సరములో ఇవ్వవలసిన వడ్డీని కలపగూడదు.

ఈ విధానమును అమెరికను అధికారులు అంగీకరించెదరనుకొనుచున్నారు. దీనివలన, జర్మనీకి డాన్ నివేదికమూలమున వర్తకపు టభివృద్ధి ఎట్లు గలుగునో ప్రెంచి అమెరికను వర్తకమునకు నభివృద్ధి గలుగుననుకొనుచున్నారు. ప్రాంశు ధరను నిలకడగ జేయుననుకొనుచున్నారు.

అస్సేరియా సేనలు రైలుమార్గమును ఆక్రమించుకొనుట

బగ్దాదు, అక్టోబరు 1:—అమేరియన్ మత్తురముగనున్న క్రొత్త ఇనుపదారిని అస్సేరియా సేనలు ఆక్రమించుకొన్నవి. ఇరాకు పోలీసు స్టేషనులన్నియు ఒకటి తప్ప మరల ఆక్రమించుకొనబడెను. తురుష్కులు మరల దాడినల్పకుండ బ్రిటిషు వైమానికులు కాపాడుచున్నారు.

థాంప్సన్ ప్రభువు నిన్నటి దినము విమానముమీదకెయిరోగేరి. బగ్దాదులోనున్న వైమానిక సంఘములను, భవనములను, దళములను పరీక్షించిరి. కెయిరో ప్రయాణముతో థాంప్సన్ ప్రభువు ఆగస్టు 2500 మైళ్ల ప్రయాణము జేసి నట్లుగను.

మెక్కాపై దాడి

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నలు

(అంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, అక్టోబరు 2:—నిన్న కామన్వెల్త్ లో కమాండరు కెనెల్ గారు మెక్కాపై నాహాల్లు దాడివెడలుటను గూర్చి ప్రశ్నించిరి. మెక్కాపై ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారుగాని, ఇరాకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వములవారుగాని యేరీతిగ నైన సహాయము జేయుచుండిరాయని యడిగిరి. ఇబ్న్ సాద్ను టిప్టూలో అంగ్లేయప్రతినిధి గలదాయని తెలుపగోరిరి. ఇది మరిక ప్రకటించినదానికన్న యెక్కువసమాచార మేమియు విదేశ కార్యాలయమువారు దౌలపజాలరనియు, తగవుగల స్థలమునందు బ్రిటిషు సహాయుదీయుల ప్రాణధనముల సంరక్షింపవలెనని యిరుపక్షములవారికిని హెచ్చరించి యుండిరనియు మార్గవాణిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మతవిషయములలో బ్రిటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుకుండుట వారిసార్వభౌమత్వముని స్పష్టముగ చెలికబరచిరి. ఇస్లాములో యాత్రీశ్రమ అధికారముగూర్చి అరేబియాలోని స్వలింతరాజులతో తగవులకు దిగరనియు చెలియబరచిరి.

పోర్టు సెంటు జార్జిగ బెటు

(సెప్టెంబరు 30-1924)

మ త కా ఖ

బాపట్లతాలూకాలో స్టూఆర్టు పురమునందున్న జాను రాబర్టుకాపుగారికి హైందవ క్రైస్తవపెండ్లిండ్లు జేయించు అధికారమిచ్చిరి.

పోలీసు కాఖ

వి. రామచంద్రయ్యగారిని కర్నూలుజిల్లాలో డిప్టీ పోలీసు సూపర్వైంటెంటుగా నియమించిరి.

డబ్బు రైలుగారిని విశాఖపట్నంజిల్లా ప్రాచీననరీ అసిస్టెంటు పోలీసు సూపర్వైంటెంటుగా నియమించిరి.

సి. హెచ్. బాకెట్టుగారిని గోదావరిజిల్లాలో ప్రాచీననరీ అసిస్టెంటు పోలీసు సూపర్వైంటెంటుగా నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖ మేజరు హెన్రీ క్లెమెంటు క్రాస్టన్ ఐ. ఎం. డి. గారిని గవర్నరు సెంటు కండ్లఆస్పత్రి సూపర్వైంటెంటుగా మెడికలు కాలేజీ ప్రాఫెసరుగను సివిల్ ఆర్థుస్ ఎన్రెలను వైద్యోగ్యోగిగను నియమించిరి.

ఈజిప్టువారిని ప్రభుత్వమువారు జిల్లాబోర్డుభ్యులుగా నియమించుచున్నారు;—కడప కె. వెంకటేశం నెట్టిగారు, జి. వెంకటయ్యగారు, ఖా. బ. హాజీము సయ్యదు అబ్దుముజీదుగారు, ఏ. హెచ్. కామ్యూల్ జానుగారు. విశాఖపట్నం—హెచ్. వియూ హి దాయతుల్లాసా హేబుగారు.

కెప్టను వెంకటసుబ్బుచామోదేవుగారిని కండ్ల ఆసుపత్రిలో మారుసెలలు శిక్షణార్థము నియమించిరి.

హాస్పేటపురపాలకసంఘమునందు యీ దిగువ వారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— పి. ఉద్దానయ్యగారు, గోకికాది గెప్పగారు, ఎ. నాగప్పగారు, వి. అనంతచార్యగారు.

కర్నూలు పురపాలకసంఘమునందు ఎన్. నరసింహులు పంతులుగారు, ఒలత్తుణస్వామిరావుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నెల్లూరు పురపాలకసంఘమునందు యీదిగువవారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— ఎన్. నందెమాలు చెట్టిగారు, తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు, పి. పున్నయ్యగారు, వెన్నెల కంటి రామచయ్యగారు, జె. ఎస్. అబ్దు రహిమానుగారు, జె. ఎస్. ఖాజీము సాహేబుగారు.

ప్రొద్దుటూరు పురపాలక సంఘమునందు చెల్లూరు వసంత రావుగారు, జి. వెంకటరామయ్యగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాజమండ్రి పురపాలక సంఘమునందు బెజవాడ వెంకటస్వామి గారు 8 వ వార్డునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినటు ప్రకటించబడెను:— ఎ. హల్లయ్యగారు రంధి మూర్తినారాయణ గారు 9 వ వార్డునకు 11 వ వార్డునకు ఎస్. అప్పలస్వామి గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

తాడిపత్రి పురపాలక సంఘమునందు యీదిగువవారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి:— ఎం. రంగప్పగారు, నారాయణ రెడ్డిగారి ఓబులు రెడ్డిగారు, ఎం. అబ్దు ఖాదరు సాహేబుగారు, కె. వి. సుబ్బయ్య శ్రీకీర్తిగారు.

తెనాలి పురపాలక సంఘమునందు యీదిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి: రావి అంజయ్యగారు ఆర్, వెంకటస్వామిగారు జి. బుల్లయ్యగారు, దండు నందిగాడుగారు.

విజయనగర పురపాలక సంఘమునందు బొడ్డు సన్యాసయ్య దొరగారు, జయంతి లచ్చయ్యగారు, ఎం. సన్యాసిలింగం గారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఖ

గోదావరిజిల్లాజిల్లాస్ట్రోయి సయదుద్దీను సాహేబు గారు రెండువారములు సెలవు గైకొనిరి ఆయన స్థానే జి. వీరేశలింగం పంతులు కాకినాడ యింటు సబురిజిస్ట్రారుగారు తాత్కాలికముగ పని జేయుదురు.

న్యాయ కాఖ

మదరాసులోని హయికోర్టుకి ఎస్. కృష్ణమాచారి పార్థసారధి అయ్యగారిని కాకినాడ జిల్లామునసబుగా నియమించిరి.

డి. వెంకటరమణరావు, ఎక్సైజు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుని గూడూరు స్కిలునకు మార్చిరి.

కె. ఎస్, సుబ్రహ్మణ్యంగారిని మెడికలు కాలేజీనుండి జి. ఐ. బెంజమినుగారిని జనరలు ఆస్పత్రినుండి విద్యుచ్ఛక్తి చికిత్సాలయమునకు మార్చిరి.

ఖా. సా. ఎం. జమాలద్దీను సాహేబుగారిని రాయపేట ఆస్పత్రినుండి పొట్టుడిస్పెన్సరీకి మార్చిరి.

బి. ఎం. పి. కొయిలో గారికి కృష్ణాజిల్లాలో రంబశివ స్నూ ఉద్యోగిగా సర్వాధికారము నొసంగిరి.

డాక్టరు బి సెంటు జన్మదినోత్సవము

మహాత్మునిసందేశము

బొంబాయి, అక్టోబరు 1:—సర్ కావాన్టీ జెహంగీరు మందిరమున డాక్టరు బి సెంటుగారి 78 వ జన్మదినోత్సవమును జరిపించుటకు సర్వజనులును అందు ముఖ్యముగా పాల్గొనవలసిన పూజావేళమైనదలో డాక్టరు ఆనిబి సెంటు యువన్యాసమిచ్చుటకు లేచుటతోడనేచెవులు బ్రద్దలగునట్లు చప్పట్లుచరచబడెను. బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారును స్వరాజ్యసభవారును యిందులో పాల్గొనిరి.

ఒక్కొక్క యువన్యాసము లేచి డాక్టరు బి సెంటు గారు హిందూదేశమునకును ప్రపంచమునకును వేరువేరు విషయములందు జేసినసేవనుగురించి ప్రశంసించిరి. ఆంగ్లేయ వహిం చిన జిన్నాగారుగక సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామాదాసు తోగూడ కొంతమంది యువన్యాసములు యివ్వగూ ఢిల్లీలో మైత్రిని చేపూర్వవలెనని చేయుచున్న ప్రయత్నములను గురించి చెప్పియుండిరి.

రాజకీయములలో పనిచేయుచున్న భారతీయులందరిలోను వికృతయుండుట ముఖ్యవనరమని నొక్కిచెప్పి డాక్టరు బి సెంటు రాజకీయాభిప్రాయము లెంతభేదించినను యీవిషయమై పనిచేయున్నవారి నెవ్వరిని తానుగాని తనపత్రికలో గాని ఆక్షేపింపకుండుటకు ప్రతిన గైకొంటినని నుడివెను. ఒక వేళ తన్నెవ్వరైన ఆక్షేపించినను అట్టివారిని తిరిగి యాక్షేపింపక మానము వహించియే వారికి జవాబుచెప్పినదాన నగుదునని చెప్పెను. గాంధీ మహాత్ముడు యీసభకు రాజాలనని విచారించుచుపంపిన సందేశములోని యభిప్రాయములనే డాక్టరు బి సెంటు చెప్పుచున్నప్పుడు సభ్యులు అప్పుడప్పుడు కరతాళధ్వనులు చేయుచు ఆమెను గౌరవించిరి.

గాంధీమహాత్మునిసందేశము

ఈ సభకు అధ్యక్షత వహింపవలసిన గాంధీ మహాత్ముడు పంపిన సందేశము సభలో యిట్లుచదువబడెను:— డాక్టరు బి సెంటు జన్మ దినోత్సవ సమయమునకు రాజాలనండుట నాకు బాధకరముగ నున్నది. కానిదైవము ప్రతికూలుడైనప్పుడు మనుష్యమాత్రుడెంత? దైవము విధించినటువంటి యాతపస్సు నాచరింపవలసి యుండునని నాకు ఉద్దేశ్యమేలేదు. సభవారు నన్నుక్షమించురని నేను తలచెదను. నాకేరీర మిచ్చుటనున్నను నాయాత్మ అచ్చటనే యున్నది. డాక్టరు బి సెంటును లోకములో అందరెరుంగుదురు. ఆమెభరతమాతను తనమాతగా నెంచుకొని ఆమెకు సేవచేయుటకు పూనుకొనుట సామాన్యవిషయముకాదు. ఈప్రాయమున సాధారణముగా అందరును పరిపూర్ణ విక్రాంతి గైకొను సమయమున ఆమె ఆత్మశ్చర్యమును కలిగించు కీర్తితో ప్రాయము ఉపన్యసించుచు హిందూదేశమున కై: పాటుపడుచు సంచారము చేయుచున్నది. ఎట్టియొక్కట్టులందున క్రుంగిపోవనటువంటి ఆమెధైర్యము అద్భుతమైన ఆమె నిర్మాణశక్తి ఆమెయొక్క వాక్పటిమ యివన్నియు మనము మెచ్చుకొని యువయోగింపదగిన భాగ్యములు. కావున ఆమెతో యేకీభవింపకుండుట నాకు బాధకరము. మేమిష్టరమును ఏకీభావములోనికి వచ్చుచుండుట నాకుసంతోషముగా నున్నది. ఏస్వరాజ్య సంపాదనకై చేయుప్రయత్నములలో గల పట్టుకలలో ఆమె నెవ్వరును అతిక్రమంపబాలతో ఏ స్వరాజ్య స్థాపనకై ఆమెయే మేమును పాటుపడుచున్నామో దానిని గాంచుటకు భగవంతు డామెకు దీర్ఘాయు నొప్పగుగక!

(ఆ. ప్రె.)

మోహనీ తైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషోత్త వాడుకు యోగమైనది.

మృతాంజనం ఢిల్లీ, మదరాసు - బొంబాయి.

స్థానిక వార్తలు

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ఈసభవారి యజమాన్యమున సోమవారమునాడు (6.10.24) సాయంకాలము 4-15 గం॥ నోవాలనాయగారు మ్యూజింగుమందిరమున బిడారం క్రీష్ణప్పగారి శిష్యులుగారిచే, చంద్రగార్ల గాన సభజరుగును.

రాజభోజము:— మదరాసు కైల్వే ఏజంటు ఎ. ఎ. బిస్మిగారు సిల్లాలో జరుగు కైల్వేలసభకు నిన్న రాత్రి పయనము యిరి. ప్రెసిడెన్సీ పోస్టు ఆఫీసున నేడుదయము నాగపట్నం నుండి వచ్చిరి.

గౌ॥ డి. బి. రాంభద్రనాయకుడు, సర్. వెంకటరత్నం నాయకుగార్లు నేడుదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

జున్నాపర్తి క్షేత్రం- ఎగ్జ్యూరు:— ప్రైవేట్ వారి జమాన్యమున ఎగ్జ్యూరు ప్రైవేట్ వారి వేదవిలాసమందిరమున (4.10.24) శనివారము సాయంకాలము 4.45 గం॥ అరియయాతుడి వాగులు రామానుజయ్యగారి గానము, చాడయ్యగారు, మైసూరు ఫిడేలు, రంగస్వామియ్యంగారు కుంభకోణం. వృధం గును గుండురయ్యగారు ఉమయ్యపురం, ఘటనాయిద్యము.

కే॥ శే॥ రా. సా. డి. పద్మనాభనాయకుడు గారు:— ఎగ్జ్యూరు పోలీసుకోర్టునందు ప్రాసిక్యూటింగ్ ఆఫ్ ఛీఫ్ డిప్టీ సూపర్ టెంటుగా నుండిన రా. సా. డి. పద్మనాభ నాయకుగారు నేడుదయము రెండుపిల్లలపై తమ స్వ గ్రామమునందు మరణించిరి తెలుపుటకు విచారించుచున్నాము. నాయకుగారు కొన్నాళ్లు లాయరుగానుండి పదవ ప్రాసిక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరుగా 1906 సం॥ నియమింపబడిరి. తన ఉద్యోగకాలమున చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటులమెప్పుడు వడ నెను. రెండు మాసముల క్రిందట ఆర్యోగ్యము సరిలేనందున రెలవుగొనిరి.

నేడు మధ్యాహ్నము ఎగ్జ్యూరుకోర్టులో బి. ఆర్. కృష్ణస్వామియ్యంగారు నాయకుగారిని ప్రశంసించుచు ఆ యనరూ విశేషము చెప్పిరి. ఆయనగారి నాథ్యము నేడు కోర్టు మాయమనెనెకోరిరి. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కె. పాండలేగారు ఆండుల కనుమరించి కోర్టు మాయమిరి.

సంక్షిప్త ప్రలేఖన పరిక్షా ఫలితములు

27-9-24 న, మదరాసు రాజధాని సంక్షిప్త సంగ్రహము వారిచే జరిపబడిన సంక్షిప్త ప్రలేఖన పరీక్షలం దీక్రింద వివరించి నవారు కృతార్థులైరి.

నిమిషమునకు 180 మాటలపరీక్ష

1 వ తరగతి జి. రంగాచారి, కె. రామకృష్ణఅయ్యర్, యస్. సుబాబుఅయ్యర్.

2 వ తరగతి కె.యస్. పంపిఅయ్యర్.

160 మాటలు

1 వ తరగతి ఆర్. యల్. నరసింహస్వామి. టి. వి. రామచంద్రయ్యర్.

140 మాటలు

1 వ తరగతి యస్. గోపాలకృష్ణన్ కె. వి. నరసింహస్వామి. పి. వైద్యనాథన్, వి.ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యయమ్. కె. వెంటటరామన్.

2. వ తరగతి ఆర్. జగన్నాథన్.

అద్భుతజననము

కృష్ణా నర్సాపుర తాలూకా, ప్రస్తుతం, కొంతేరు గ్రామపంచాయతీ, జంగమవలసపూ, విబూది వెంకటస్వామి అం. నాటిని భాగ్యం (28.9.24) గాత్రీ ఒక వింతశిశువు పుట్టి వివరి. ఆశిషునకు స్త్రీ, పురుష అంగములు రెండును యున్నవి. నాభికి మిక్కిలి దీని భాగములో పురుష అంగము లున్నవి. అవి రక్తసన్నముగలిగి, వింత ఆకృతిని కలిగియున్నవి. దాని క్రొవకు స్త్రీ అంగము ఉన్నది. మూత్రము పురుష అంగమునుండియే, పలము గడపానము నుండియు వెలుగు నున్నది. బొడ్డు సామాన్య కప్ప ఆకృతిని దాని యున్నది. శిశు పురుషాంశమున సజీవముతో నుండి, పాలువ్వి రాలు ప్రాగు మున్నది, పెట్టుకున్నది. ఈ వింత వార్తను విని దూర గ్రామము నుండి ప్రజలు పంపులుగావచ్చి చూచిపోవుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి).

ఆంధ్ర సభ

దసరా వినోదములు

ఆంధ్రసభవారి దసరామహోత్సవము నిర్వహించుట కాలము జరక్కయ్య ఆపెరా భవనము బ్రాడ్వేయం 2 జరిపిరి. సభ్యులెల్లరకును శ్రీయంత మందారం రంగయ్యగారిగారు అల్పహారములచే ఆతిథ్యమొసంగిరి. పిమ్మట శ్రీ. గద్దెనంగయ్య నాయకుగారు శ్రీశ్రీగారి ఉదారత్వమును, ధర్మతత్వతయను, కళాభిమానమును, క్లాఫిండును ఇట్టిమహోదారులు, అభిమాను లు మరియు కొలదిమంది సమూహాదిన ఆంధ్రసభ పునః తనగడచి న మహర్షికాంచనగురులకు సంతకము లేదనిరి.

వివర సభ్యులచే జంగం సాతానివారల ప్రహసనము ర వ్యయముగ ప్రదర్శింపబడినది. అందు ముఖ్యముగ విలంబితవధా దులు సభ్యులమనముల నెక్కుడుగ నాకర్షించి ప్రేక్షకుల ప్రశం సలు పొందులైరి.

ప్రహసనము నీతిదాయకమై యున్నది.

నేడు సిరాపురం రాజాగారు సభ్యుల కా తి ధ్య మిడుదురు.

ఆంధ్ర మహాసభ

కార్యదర్శుల ప్రకటన

రానున్న ఆంధ్రమహాసభ అక్టోబరు 18, 19, 20 తేదీల లో చెన్నపురియందు జరుగును. శ్రీ॥ కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు ఎం. ఎ. ఎం. ఎల్. సి. అధ్యక్షులుగా నుండగోర బడిరి.

ఈమహాసభ రాజకీయమైనదిగాదు. ఆంధ్రదేశముయొ క్కసాహిత్య, పారిశ్రామిక శాస్త్రీయ కళాభివృద్ధి కొరకును ఆంగ్లం బొన్న త్యాభివృద్ధికిని ఉద్దేశింపబడినది. ఆంగ్లంలో నన్ని మతములవారును, అన్ని రాజకీయ సాంఘిక మతకక్షలవారును యిందు పాల్గొనెదరని నమ్ముచున్నాము.

ప్రతివారికిని ఆహ్వానము లంపుట మావశ్యముగాదు. కావున ఆంధ్రులెల్లరు యీ ఆహ్వానము సంగీరించి రానున్న సభకు అధి కసంఖ్యాకులువచ్చి జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థింతులు-స్త్రీపు రుషు లెవరైన సభలో తీర్మానము ల ప్రతిపాదింప దలచినను ఏదయిన ముఖ్యవిషయము గూర్చి కరపత్రములు జ దువనున్నను వాటిని ముందుగా మాకు తెలియబరుచవలెను.

ఆంధ్రదేశము అన్ని విధముల సభ్యుద్ధి గాంచుచున్నది. అనేకవి షయములలో యితరరాష్ట్రములకు మార్గదర్శిగానున్న దనవచ్చును. కావున ఆఖ్యాతిని నిలబెట్టుకొని అతిశయింప జేయుటకు ప్రతి ఆంధ్రుడును పాటుపడవలెను.

ఆంధ్రులెల్లరును దేశాభిమానము నందు పెర్య దివనారందరును యీ సానకార్యమునందు సభకు అధికసంఖ్యా కులుగా విచ్చేసి మాకు తోడ్పడవలెనని విన్నవించుకొను చున్నాము.

ఇప్పుడు యితరరాష్ట్రములతో బాటు ఆంధ్రరాష్ట్ర ముగూడచాలసంధిగ్ధావస్థలోనుండుటచే యీసభ చాలప్రాముఖ్య మైనది గాగలదు. మావిన్నపమునాలించి ఆంధ్రసోదరులు తమ ఉత్సాహమును జూపెదరని దలచెదము. మనమందరముగూడి ఆంధ్రదేశాభివృద్ధికి సభ్యులగా నెట్లు పాటుపడవలెనో ఆలో చించుకొని యితర రాష్ట్రములకు దారి జూపవలెను.

సభ జయప్రదముగ జరుగుటనుగూర్చి యెట్టి సూచనల నైనను కృతజ్ఞతతో నందుకొనెదము. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు కార్యదర్శులతో జరుపవలెను.

వి. ఎల్. శాస్త్రి.

కె. శివరామకృష్ణరావు.

కార్యదర్శులు.

కోయంబుత్తూరు నీటిసప్లయ

కోయంబుత్తూరు, అక్టోబరు 1:—విల్లింగ్డన్ ప్రభు పు 1919 సెప్టెంబరు 19 తేదీన శంకుస్థాపనచేసిన వైద్యుపారశాల ను తెరచుటకు 10 తేదీన గవర్నరువచ్చునపుడు కోయంబుత్తూరు నీటి సప్లయకి ఉదయము 7, 10 గంటలమధ్య శంకుస్థాపనచేయ వలెనని ప్రధానయంజనీరుగారి సూచనపై గవర్నరును నేడు యిక్కడకు పురపాలకసంఘములలో ఒక తీర్మాన మామోదించ బడినది. (అ. ప్రె.)

ఆ. భా. కిలాఫతునభ

ఆహ్వానసంఘము

బెల్లాములో జరుగబోవు 11 వ ఆ. భా. కిలాఫతునభ ఆహ్వానసంఘమువారు మూలాన పేతు మహమ్మదు కుర్బాసిగా రిని గౌరవప్రచారకునిగా నియమించిరి. వారు యిదిగూడ రాష్ట్రముల సభ్యులను చేర్చుకొనుట జేయుదురు:— మదరాసు రాజధాని (ఆంధ్ర, తమిళ, కేరళ రాష్ట్రములు) ట్రివాంకూరు, కొచ్చిన్, మైసూరు రాష్ట్రములు, సింహళము, రంగూను.

మూలానాగారు 28 వ తేదీన బెల్లామునుండి తమిళరా ష్ట్రమునకు బయలుదేరిరి. రానున్న సభను జయప్రదముగ జరు పుటకు మూలానాగారికి మహమ్మదీయసోదరు లెల్లరు లోడ్వడె దరని ఆహ్వానసంఘమువారు తలచుచున్నారు.

బెల్లాము ఖిలాఫతు మహాసభ

అధ్యక్షునికై పేర్కొనబడిన నామములు

బొంబాయి, అక్టోబరు 1:— వచ్చే బెల్లాము ఖిలాఫ తు మహాసభకు అధ్యక్షులుగా వేరువేరురాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘములవారు యిదిగూడవారిని పేర్కొనిరి:— డార్జిల్ పై ఫుద్రికాకిందా, మాలానా హజరత్ మోహానీ, మాలానా అల్లు ల్ కలాం అబ్దన్, మాలానా జాఫర్ అలీఖాన్, మాలానా మ హమ్మదాలీ, మాలానా మోతాలీగార్లు. రాష్ట్రీయసంఘములు అక్టోబరు 20 తేదీలోగా కడపారిగా నామములకు పేర్కొన వలెనని తెలియజేయబడినది. అల్లు పేర్కొనబడిన నామములు కార్యాలయమునకు 25లోగా చేరవలెను. తరువాతవచ్చు నామ ములంగీకరింపబడవు. అధ్యక్షుడు యెచ్చుకొనబడిన పిమ్మట తన అధ్యక్ష కోపన్యాసమును తయారుచేసికొనవలెను. కావున సం ఘములు యేమాత్రమును ఆలస్యము చేయరాదు. (అ. ప్రె.)

రావుసాహెబు పోలిసెట్టి

అప్పారావు శేష్టిగారు

క్రమిసలు కేసులన్నియు కొట్టివేయబడెను

విశాఖపట్టణమున రావుసాహెబు పోలిసెట్టి అప్పారావు శేష్టి బి. ఏ. గారిపైరే తేబడిన క్రిమిసలు కేసులను అన్ని టిని కొట్టివేయును నెవన్న జడ్జి నేడు (2 వ తేదీ) ఉదయ మున తీర్పుచెప్పెను. వేలకొలది ప్రజలు కోర్టువద్దచేరి జయజయ ధ్వనులు గావించిరి. పాదులకు చాల ముదకముకలిగినది. అప్పారావుగారిపక్షమున బాండ్లరు థారంటును బి. సి. ఎన్. గారు వాదించిరి. (తంతివార్త)

సహరన్ పూరు

అక్టోబరు 1:— శంభు అంబాలానగరముల మధ్యముకా ర్పన కానుకలమధ్యను మరిరెండు గండ్లెర్పడినవి. నీగు త్త పోవుచున్నది. కాని దాటిండుటకు ప్రస్తుతము సాధ్యముకాదు. లాహోరునుండి వచ్చుదిగువబండ్లు రాజపురవద్ద ఆగిపోయి రాజ పురానుండి వేరేబండ్లు బయలు దేరుచున్నవి. అంబాలా నగర మునకును జగద్గిరినిమధ్య పడులుబండ్లునకును ముచ్చువి. సహరకా పూరు జగద్గిరిమధ్య రైలుబండ్లు నడుచుటలేదు. బొంబాయి యెయిట్లు నెంబర్లు 85 ఎగునుండి 85 నిగువబండి లూధిగానా ధురీజఖాత్, ఢిల్లీలగుండా పంపబడినవి. ఇట్లంతకాలము జరుగ వలెనో తెలియదు. బహుశః ఒకవారముదినములు పట్టనవచ్చును. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటిసు

1919 సం॥రం మునిసిపల్ 4 వ అక్టోబరున, 4 వ పెడ్యూలుకుచేరిన 12, 13, చుట్టముల నని సరించి ఆస్తివన్నును పునర్విమర్శన చేయటకై సన్ను వేయబడిన గృహములందు కాపుర మున్న వారు దరఖాస్తులను పంపుచుండిన ప్రస్తుత పద్ధతి రద్దుజేయబడినది ఆస్తికి స్వంతదారులైనవారి వద్ద నుండి వచ్చు దరఖాస్తులుమాత్రమే అంగీకరించబడు నని యిందుములముగా తెలియచేయబడినది.

రెవిన్యూశాఖ, } బి. హెచ్. ఎస్. బసవ }
డిప్యూటీ సెక్షనరీ } రెవిన్యూ ఆఫీసరు.
24-9-24.

జూలై ౧౯౨౪

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము హెచ్చరిక

నూలుపడికి పంపవలెను

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు 45 గురు ఎన్నిక సభ్యులు 10 మంది సహకార సభ్యులును కలరు. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు అప్పాదాబాదులో చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఆగస్టు నెల 15 వ తేదీకి కాకినాడ తాలూకా సం. సంవీరవలసిననూలు కింద ఎన్నిక సభ్యులు 17 గురు 39665 గజములును, సభ్యేతరులు 8 గురు 17860 గజములును వెరకి 57525 గజములును, సెట్టెంబరు వాయిదా కింద ఎన్నిక సభ్యులు 23 గురు 54457 గజములును సభ్యేతరులు 36 గురు 86685 గజములును జూలై 141142 గజములును, పంపించియున్నారు. గతకాలమున ఈ కాల అభివృద్ధి కరముగా నున్నందున చాలసంత సంచననివలెను మే కాని తాలూకా సంఘ సభ్యులు 55 గురికి రాజీనామాలు వగైరాలన్ని భాగీలియన స్థానములు 9 గాక మిగిలి 45 గురు సభ్యులకు 23 రు సభ్యులు మాత్రమే నూలుపడికి పంపించుట పిచారకరమయిన సంగతి సహారు మూడుమాసము లక్రందట అఖిల భారత సంఘమువారి తీర్మానములు యున్నందున యీసరికి జాస్తిగా నూలుపడుట సేర్పూరి యందు రనిన్ని అట్టోబరు వాయిదా కింద తక్కిన సభ్యులందరును ప్రయత్నము చేసి తప్పక తమ వాటా నూలును పంపుదురనిన్ని నమ్ముచున్నాను. సభ్యులు కానివారు గత నెలలోకన్న యీ నెలలో చాల ఉత్సాహకరముగ నూలుపడికి పంపినందున చాల సంతోషమయ్యెను. వచ్చే నెల యింకను అధికముగా ప్రతివారును నూలును పడికి నాలుగు అడుగులు చీటిలికింద మట్టి 10 వ తేదీలోగా తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు పంపగోరుచున్నాను.

కార్యదర్శి

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము.

కళావంతుల సంఘ సంస్కరణం - పెద్దాపురం

28-9-1924 ఉదయం 8 గంటలకు మి||రా|| శ్రీ గార్లం క వెంకటసుబ్బయ్యగారు గృహమునందు మహారాజశ్రీ బి. యస్. యస్. ప్రసాదరావు. యల్. యమ్. పి. గారు ఆధిపత్యముక్రింద సభ జరుపబడెను. ఈసభలో మదరాసు పురపాలకుల ప్రతి యామిని ప్రార్థనలకమ్మ యీసంఘము తరపున శ్రీమతి చివగంధం నగరాజమహారమ్మ గారిచే దైవప్రార్థనాసంతకమున స్వాగతప్రత్యే మియ్యబడెను. అందుపై శ్రీమతి యామిని ప్రార్థనలకమ్మగారు తమ కొసంగబడిన స్వాగతప్రత్యే మునకు ప్రార్థన మొనంగుచు, సంఘదుస్థితిని గురించి సభ్యుల మనములు నిగుసట్లుపర్యవేక్షించుచు, సంస్కరణానుకూల మగు పద్ధతులను నూచించిరి. ఆకస్మికాగతులైన రాజమహేంద్రపురవాస్తవ్యులును, మునిసిపల్ హైస్కూలు ఆంధ్ర పండితులు అగు శ్రీయత బాలదారి వీరనారాయణ దేవుగారుకూడ సంఘసంస్కరణము గురించి గంభీరపన్యాస మొసంగిసభ్యుల డెందములందు సంస్కరణావశ్యకతను పూర్తిగా నాటునట్లు సెరిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి అంత్యోపన్యాసాంతరమున, సంఘముతరపున శ్రీమతి యామిని ప్రార్థనలకమ్మగారి కిని, ఉపన్యాసకులను, అధ్యక్షులను, సభ్యులను, వందనములతో సభ ముగింపబడెను. ఈదినమున సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీయత, గార్లంక వీర వెంకట సత్యనారాయణ బి. ఎ. గారి ఆధిపత్యముక్రింద సభ జరుపబడెను. అధ్యక్షుని సంఘ సంస్కరణమును గురించి ప్రారంభోపన్యాసాంతరమున శ్రీమతి యామిని ప్రార్థనలకమ్మగారు. (1) పెంపుడు (2) మేళములు (3) వ్యభిచారవృత్తి నానిని మానుటగూర్చియు, వికమక్త్యములన లాభములగూర్చియు, సాంఘికములను హెచ్చురించుచు, యున్న మైనవారు, బాలబాలికలను, హిందూయవతి శరణాలయమునకు పంపించుచున్నదియు, అందరును యీసంఘమున మక్త్యగోరమైన అవమానములకు తొలగించి ఆత్మగౌరవమును నిల్పుకొనటకు ప్రయత్నము చేయమనియు నొక్కొక కార్యచింత. తదనంతరమున శ్రీయత బాలదారి నారాయణ దేవుగారు, కాకినాడ కాపురముల శ్రీయతి ఆ. నారాయణరావుగారును, సంఘసంస్కరణమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఈ ప్రయత్న సన్యాసములవలన గలిగిన రవిక్తిచే శ్రీమతి చిన గంధంనగరాజ మహారమ్మగారు, తానిప్పటినుండి మేళములు చేయుమని వాగ్దానముచేసిరి. శ్రీయత గంధంనగారియ్యగారు తా మికముందు మేళములు చేయమనిన్ని, ఎవరూ మేళము

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర జనన ఘము. హైదరాబాదు

వక్తృత్వపరిక్ష

౧. హైదరాబాదునందలి ఆంధ్రయువకులలో వక్తృత్వమును ప్రోత్సహించుటకై ఈపరిక్ష వీర్యరుపబడినది. దీనికొరకు హైదరాబాదులోని వివిధకళాశాలలయొక్కయు, పాఠశాలలయొక్కయు విద్యార్థులందరు యత్నింపవచ్చును.

౨. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయ నుండిరమునందు ౬వ అక్టోబరు ౧౯౨౪. (౧-౧-౩౪) సోమవారము (మహర్నవమి) సాయంత్రము మూడుగంటలకు పరీక్షసభ సమావేశమగును.

౩. అభ్యర్థులుగా నుండగోరువారు తమదరఖాస్తులను ౨౫-౧౨-౩౩ ఘ. (౩౦-౯-౨౪) వరకు ఈదిగవ వివరించిన వారికిపంపవలెను. అటుపైనవచ్చు దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. దరఖాస్తులో పేరు, విలాసము, ఎచ్చట విద్యార్థిగా ఏతరగతిలోనున్నది, వివరముగ తెలుపవలెను. దరఖాస్తుతో కళాశాలలయొక్కగాని, పాఠశాలలయొక్కగాని, బోధకులసంతకముతో విద్యార్థిగా నున్నట్లు సర్టిఫికేటు పంపవలెను.

౪. అభ్యర్థులు పరీక్షా ప్రవేశమును పేమియు నిచ్చుకొనవచ్చురేదు.

౫. ఉపన్యాసవిషయము "నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల అభివృద్ధి మార్గములు". ఉపన్యాసము ఆంధ్రమున నుండవలెను. కాలము (౧౦) నిమిషములకంటె తక్కువగాని (౧౫) నిమిషములకంటె ఎక్కువగాని ఏయభివృద్ధికి ఇవ్వబడదు. అసాధారణ శీఘ్రముల ఉపన్యాసకు నాపు సభికారము అధ్యక్షున కుండును.

౬. పరీక్షయందు భాషకు (౧౦) గుణములును, విషయపరిజ్ఞానమునకు (౧౦) గుణములును, ఉపన్యాస విధానయోగ్యతకు (౧౦) గుణములును నిర్ణయింపబడును.

౭. పరీక్ష ముండలివారిచే నిర్ణయింపబడిన అభ్యర్థులకు సభాతమున ఈకింది నాలుగు బహుమానములు ఇవ్వబడును.

మొదటి బహుమానము రూ. ౧౫ లు. రెండవ బహుమానము రూ. ౧౨ లు.

హైస్కూలు విద్యార్థులలో మొదటిబహుమానము రూ. ౧౨ లు. రెండవబహుమానము రూ. ౧౦ లు.

౮. ఒక్కొక్కనికి ఒక బహుమానముకంటె ఎక్కువగా ఇయ్యబడదు. ఈబహుమానముల నేర్పరచుటకు రావుబాద్దురు వేంకటరెడ్డిగారు ౨౦ రూపాయలు, విద్యార్థి మానిగారు ౧౫ రూపాయలు, కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారు ౧౦ రూపాయలు విరాళము లాసంగ దయతో సంగీకరించి యున్నారు.

౯. పరీక్షావిధానమునకై మండలివారు నిర్ణయించు నియమములకు అభ్యర్థులు బద్ధులై యుండవలెను. పరీక్ష సమయమున అభ్యర్థులొకరి వక్తృత్వమును మరియొకరు వినుటకు వీలుకలగ నందున శ్రేయము చేయబడును. నిర్ణీతసమయమునకు రాని అభ్యర్థులు తరువాత చేరుకొనబడరు.

౧౦. ఈపరీక్షసంబంధమైన దరఖాస్తులు మొదలగునవి శ్రీయత ఆదిరాజు వీరభద్రరావు, ౧౭౫ రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు గారికి పంపవలెను.

ఉపన్యాసాంశములమాదిరి.

౧ విద్య, ౨. వ్యవసాయము, ౩. వాణిజ్యము, ౪. పరిశ్రామికము, ౫. ఆంధ్రభాష, ౬. సాంఘికము, ౭. ప్రజాపాలనము మొదలగునవి.

అక్కినేపల్లి జానకిరామారావు, కార్యదర్శి.

చేయమని ప్రోత్సహము చేయమనిన్ని నుడివిరి. తరువాత పెద్దాపురం కళావంతుల సంఘ సంస్కరణంసంఘము సేర్పాటుగా వింపబడినది. సభ్యులందరు నెలకి 0.4-0.4 చందాయుట్టుకువక్రీ వముగా సంగీకరించిరి. 18 గురు కార్యనిర్వాహక సంఘముగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరిలో గార్లంక వీర వెంకటసత్యనారాయణ గారు. (పెసిడెంటు.) (2) చినపువ్వుల శూర్యనారాయణ గారు, వైస్ ప్రెసిడెంటు. (3) చినగంధం సత్తిరాజుగారు శ్రీకృష్టి. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగింపబడినది.

చినగంధం సత్తిరాజు,

కార్యదర్శి.

ధర్మర శ్రీకృష్ణాశక్తియొడెయ రాంధ్రవరీషు

పై పరిషత్తుయొక్క ద్వితీయవార్షిక వర్ధంతిని తాడిపత్రి పురమున జరుపుటకై పాఠులు తీవ్రోత్సాహమున నున్నారు. ఈపరిషత్తుమున (బరినిధులుగను, ప్రేక్షకులుగను, దత్తమండలమునందలి వివిధభాగములనుండి బ్రాహ్మణు లెందఱు వచ్చినను, వారికల్ల భోజనాదికముల నుచితముగ నమర్చుటకు మి||రా|| శ్రీ గొంది లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు సంసిద్ధులై యున్నారు. బ్రాహ్మణేతరప్రతినిధుల కల్ల నాతిభ్యము నొసంగుటకై, రాజశ్రీ కలవల శేషప్పగారును; వై. పార్థసారథి గారును మా దా ను పెద్దరంగప్ప గారును నడుముగట్టి నలిచియున్నారు. వార్షికోత్సవ దినమున సభాధిపత్యము వహింపఁ దాడిపత్రికి విచ్చేయు మహనీయు నగు, బ్రయాణ వ్యయాదికముల సమర్పించుటకు, మి||రా|| శ్రీ మాదాను బాలికోండప్పగారు శిరసావహించియున్నారు. ముద్రణాది సర్వవ్యయములను భరించుటకై, శ్రీయుతులు ఇడ్డమన్నాటి హనుమంతరావుగారును - సంగటి కొండా శెట్టిగారును, మాదాను లక్ష్మయ్యగారును - ఓగేటి బాలయ్యగారును, సంసిద్ధులై యున్నారు. నాటిసంఘవ్యవహారముల నిర్వహించుటకు రమారమి యేబదిమంది యువకులు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యులుగఁ జేరియున్నారు. ఈసంఘమునకు మి||రా|| శ్రీ టి. వరసింగరావు (బి. ఎ; ఎల్. టి.)గారు, టి. చిదంబర రావుగారు - కార్యదర్శులుగను, శ్రీ వడ్డమన్నాటి హనుమంత రావుగారు నాయకులుగను, పురప్రముఖులుచే నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీమాన్ వావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులవారు, వార్షికోత్సవ సమయమున నాధిపత్యము వహించుట తేచుకరమని, ఉపన్యాస సంఘసభ్యులెల్లరునేక గ్రీవముగ-భక్తిపూర్వకముగ-నత్యుత్సాహముతో - దీక్షానముఁ గావించిరి. శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి సుబ్బారావు పంతులవారిసభి కాధిపత్యము వహించుటకై, వారి సంతకములతో సహా మును తంత్రిముఖమునఁ బ్రకటించిరి. తాడిపత్రి పురజనులు వారి సందర్శనమహాభాగ్యము నత్యుత్సాహముతోఁ గాంక్షించియున్నారు. వర్ధంతిసమయమున జరుగనుండు సవతు పరీక్షల నుద్దేశించి, యాంధ్రపండితులు మున్నగువారు ఈ పరిషత్తు సమయమునకు రావందు నూచనలు పాడకట్టుచున్నవి. ఆసమయమున వర్ధంతిసభ్యులఁ జక్కఁగఁ జరుపువారికి - భాషించువారికి - వ్రాయువారికి - నువపన్ను లగు భాషాభిమానులు పెక్కుండ్రు ఆంధ్రగ్రంథరత్నములఁ బాఠోపేక్షముగ నొసంగఁ బూనుకొనియున్నారు. రా.గల (1924 వ సం|| రము) అక్టోబరు నెల 5 వ తేదీ భాను వారము సభ జరుపబడును - కనుక దత్తమండలమునఁ గల పండితులు - పాఠకులు - వక్తలును - అట్టోబరునెల 4 వ తేదీ రాత్రికే తాడిపత్రి పురమునకు విచ్చేసి, యాయాంధ్రసారస్వతసభయందు బాల్గాని, దీనిని జయంతముగ సాగింపఁ బ్రార్థించుచున్నారము.

టి. చిదంబరయ్య, సానికార్యదర్శి.

జిసివా ఒడంబడిక

ఆస్ట్రేలియా అంగీకరింపరాదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవాదు)

మెల్బోర్న్, అక్టోబరు:— జిసివాభిల చర్యనుగూర్చి విమర్శించుచు హ్యూస్సగారు, యిప్పుడు కుదుర్చబడిన ఒడంబడికను ఆస్ట్రేలియా అంగీకరింపరాదని జెప్పుచున్నారు. జాపాను దేశమునకు వ్యతిరేకముగానున్న వలసశాసనములకు సంబంధించిన తగవుల నిన్నిటిని జాతిసమితి వశ మొనర్చుటకు జపాను నిశ్చయించుకొనుటయే యందులకు కారణముగ నూచింపబడెను.

ఈజిప్టును పత్రికాప్రతినిధులవార

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవాదు)

కెయిరో, అక్టోబరు 2:— ఈజిప్టు పత్రికా ప్రతినిధులు ఇచ్చి సాధునకు సుల్తానుగారికిని హెజాజాలోని ప్రజలపై కనికరము చూపమనిగోరుచు తంత్రవార నంపుటకు నిశ్చయించిరి. సుల్తాను గారి వాహబజాతివారు మెక్కాకు చాలదగ్గరగ విడిసి యున్నారు.

మెక్కాలో కల్లోలము

మెక్కానుండి వచ్చిన ప్రయాణికు డొకడు అచ్చట బాదుళ్ళ కృత్యములను వర్ణించెను. ఆరావకము ప్రబలియున్నది. యాత్రికులు పారిపోవుచున్నారు. హుస్సేను రాజుగారు ప్రభుత్వమును జెజ్జాకు మార్చుటకై పోలీసులు దృఢపరచుకొనుచుండెను. ప్రజల దుండగీడు లాసబ్బదార్థ్యము నాపుకొన నిరాధారులై యున్నారు.

రెండవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు సభ్యులు

పంపినవారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నూలుపాడవు గజములు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
288. దుగ్గిరాల నరసింహం	తూ. కృష్ణ	739	2160	21	5
289. కే. శంకరాచార్యులు	ప. గోదావరి	1025	400	12	15/8
290. పెద్దన్న వెంకటసుబ్బయ్య	ప. కృష్ణ	879	1880	9	9 1/4
291. మాన్సిండ్ అప్పారావు	"	876	2036	18	5 1/2
292. మొవ్వ ఆదినారాయణ	గుంటూరు	854	2014	20	4 7/8
293. టి. నారాయణమూర్తి	ప. గోదావరి	992	2000	23	4 1/8
294. విన్నపాటి పార్వతీశం	గోదావరి	76	2150	48	2 1/8
295. బోస్సుల అప్పలరామమూర్తి	ప. గోదావరి	1478	2000	22	4 1/2
296. బి. హెచ్. గోపాలకృష్ణమూర్తి	"	978	2100	24	4 3/16
297. యిందుమూరి నరసింహారాజు	"	1487	2000	9	10 1/2
298. మణిదు గోపయ్య	తూ. కృష్ణ	784	583	10	2 5/8
299. డి. సత్యవతిమ్మ	ప. గోదావరి	1027	2000	24	4
300. క్రాంతాధిపతి సర్వనారాయణదేవ	"	1472	2000	33	2 7/8
301. శివుడు శివయ్య	"	1043	2000	20	4 1/16
302. వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ	గుంటూరు	884	2000	14	6 3/4
303. పెమ్మన్నాటి హనుమంతరావు	అనంతపురం	1531	540	19	1 3/8
304. యం. పురుషోత్తమశర్మ	ప. గోదావరి	1008	24	19	1/16
305. శ్రీపాద వెంకటనారాయణ	విశాఖపట్నం	1605	2133	7	14
306. అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు	గుంటూరు	564	735	14	2 3/8
307. వడ్డు రామకృష్ణ	"	403	2520	18	6 7/8
308. గం. శివరాజు	"	414	2000	14	7
309. దేవవ ది సుందరరామిరెడ్డి	నెల్లూరు	1206	2500	10	11 3/8
310. వాడ్రేపు జగ్గరాజు	గోదావరి	91	2000	22	4 1/2
311. వీరపనేని సోమయ్య	తూ. కృష్ణ	811	2000	27	3 1/2
312. వాలపర ఆంజనేయరావు	తూ. కృష్ణ	760	1954	23	4 1/8
313. శనివారపు సుబ్బారావు	ప. గోదావరి	1034	2000	12	7 3/4
314. దిగుమర్తి కృష్ణబాయిమ్మ	నెల్లూరు	1239	2000	17	5 1/2
315. పురిపండ్ల అప్పలస్వామి	విశాఖపట్నం	1092	2635	11	11
316. శృంగారం వేంకటరంగారావు	విశాఖపట్నం	1604	2000	17	5 5/8
317. కొడుకుల వెంకన్న	గంజాం	1358	22.8	18	6
318. ఉన్నవ వెంకయ్య	"	1857	2135	37	2 3/4
319. బుడ్రేపు అప్పారావు	విశాఖపట్నం	1687	2000	11	8 5/8
320. రావికంటి వేణుగోపాలరావు	"	1686	2000	24	4
321. జిన్నపిల్లల మునింబసుబ్బారావు	ప. కృష్ణ	849	2050	10	9 3/4
322. వారణాశి తిమ్మారెడ్డి	చిత్తూరు	1356	1880	9	10 1/2
323. యం. వెంకటాచార్యులు	"	1464	2520	40	3
324. యం. గోపాలాచార్యులు	"	1463	2075	14	7
325. మా. రంగారావులు	"	1832	2000	11	8 1/2
326. వేమన వెంకటాచలంనాయుడు	"	1355	2000	9	12
327. కో. సర్వోత్తమాచార్యులు	"	1827	2000	22	4 1/2
328. యం. ఆర్. విశ్వనాథయ్య	"	1844	2000	35	2 3/4
329. వి. లక్ష్మణాచారి	"	1821	1106	14	3 3/4
330. వి. యం. అజిజుల్లా సాహెబు	"	1826	720	13	2 5/8
331. కొండ శివయ్యచెట్టి	"	1838	2062	14	7
332. గం. వడయనారాయణ	"	1829	2040	21	4 1/2
333. యన్. శ్రీరాములు	"	1819	2280	28	3 7/8
334. రామకృష్ణశాస్త్రిలు	"	1830	3000	16	8 7/8
335. పి. రాధాపతియ్య	"	1462	2040	15	6 3/8
336. యం. శ్రీనివాసయ్య	"	1828	2030	16	6
337. పి. సుబ్బరాయచెట్టి	"	1831	2000	17	5 1/2
338. యం. శ్రీనివాసాచారి	"	1822	2030	20	7 1/4
339. టి. సుబ్బన్న చెట్టి	"	1839	2040	12	8 1/2
340. కొండ రామకృష్ణయ్యచెట్టి	"	1824	2075	22	4 1/2
341. క. రాజగోపాలాచారి	"	1823	2060	21	4 3/4
342. టి. కె. నరసింహాచారిగారు	"	1818	2000	17	5 7/8
343. పి. యన్. రామానుజాచార్యులు	"	1825	360	12	11 1/2
344. పుట్టా అమరయ్యచెట్టి	విశాఖపట్నం	1139	300	10	1 3/8
345. అయ్యంకి వేంకటరామయ్య	ప. కృష్ణ	831	2000	13	7 1/4
346. బొద్దనపల్లి వేంకటేశ్వరరావు	"	874	2036	18	5 1/4
347. బులుసు సాంబమూర్తి	గోదావరి	225	5920	12	24
348. కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులు	"	257	2000	13	7
349. మార్కెట్ పూడి పుత్రశత్యంశర్మ	"	258	2000	9	10 1/2
350. గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు	"	246	4400	16	13 1/2
351. పైదా వెంకటసుబ్బారావు	"	243	2000	14	6 5/8
352. కోటమ 3 చివరముపతి	"	236	2000	12	8
353. ముప్పలకంటి తిరుమలరావు	"	228	2170	13	8 1/4
354. మాడభాషి చూడమ్మ	"	1667	2000	15	6 1/4
355. మాచిలపర్తి సోమయాజులు	"	232	2680	18	9 1/2
356. నోరి నరసింహం	"	1607	2000	12	7 1/8
357. శ్రీకంటి శ్రీనివాసకోనేట్రావు	"	235	2000	12	7 1/2
358. గూడపాటి సత్యనారాయణ	"	233	2000	27	3 1/2
359. వేములగంటి పాపయ్యమ్మ	"	1609	2000	17	5 1/2
360. మండపాక రంగయ్యనాయుడు	"	227	2000	16	6 (సకేవము)

వాతావరణ సితి

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల 2-వ తేది గురువారము

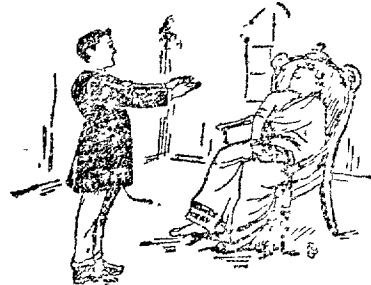
ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదినుండి వర్షము	సగటు వర్షము
గోపాలపురం	84.8	77.4	2.15	3.27	44.96
విశాఖపట్నము	85.6	76.1	1.56	2.09	37.09
కాకినాడ	84.6	75.6	1.75	2.79	39.09
మచిలీపట్నము	87.8	74.4	0.67	0.83	41.59
కర్నూలు	87.0	74.6	...	0.10	26.01
బళ్లారి	88.9	73.9	...	0.02	20.51
కడప	87.6	76.2	...	0.86	31.23
నెల్లూరు	86.5	75.9	...	0.41	37.98
మద్రాసు	85.8	76.5	...	1.21	50.74
కడపూరు	91.8	75.7	...	0	52.94
నేలము	89.6	71.4	...	0.17	39.30
కోయంబతూరు	87.4	68.7	...	0	22.29
తిరుచనాపల్లి	92.3	74.0	...	0.08	33.18
నాగపట్టణము	89.7	75.5	...	0.26	54.98
మధుర	92.2	72.9	0.10	0.12	33.58
పాంబన్	90.6	79.4	...	0	37.00
తిరునల్వేలి	0	28.34
తిరువేంగళము	80.3	75.9	0.03	0.26	64.51
కొచ్చిన్	83.3	74.5	0.30	0.75	114.51
కాలికట్టు	86.9	74.4	...	0.43	117.16
మంగళూరు	85.9	78.7	0.02	0.61	125.68
చెంగునూరు	81.6	66.9	...	0.95	85.57
మెర్కాట	73.3	60.8	0.2	0.02	127.16
కొడైకనాల్	63.7	50.4	0.54	0.51	62.18

గోపాలపురములో 2.15 కాకినాడలో 1.75 విశాఖ పట్నంలో 1.56 మచిలీపట్నంలో 0.67 నల్లమల పరిసరములలో దట్టముగా నున్నవి. బళ్లారిలో మేఘములు మాత్రమున్నవి. పగటివేడిని 2 నుండి 6 వరకు లెక్కయున్నది. నెల్లూరులో 70 మదరాసులో 70 పగటివేడిని లెక్కనగా నున్నది. బంగాళాఖాతమునందు తక్కువ వర్షపాతమునందు మిగిలినది. సర్కారులలో యింకను వర్షము పడవచ్చును.

సి. ఆర్. సామ్రాట్.

వాతావరణాన్నిపై.

మెన్దరిజము నేర్చుకొనుడు

మెన్దరిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ ట్రేషన్, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్దరిజనహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, సుర్యరహితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

పై ప్రతి 1-కి రు. 2-0-0 పాచ్చీజీ 0-4-0

ప్రొఫెసర్, నేఖర్, మెన్దరిజము ఏలూరు.

చుండుకు నూనె

చుండుకు 1-కి రు. 0-6-0 వి. పి. నూనె 0-11-0

చుండుకు గాచిన చుండు పొట్టురామున్నది, చుండుకు పుల్లము కలుగలగలనవి చూచును. దీనివలన కొన్ని భౌతిక శక్తులు కలుగ జేయుచున్నది. ఇందుకు చుండుకు నూనె, చుండుకు నూనె.

వృత్తాంతలేఖలు

ఆర్యవటము

(ఒకవిలేఖరి)

ఆర్యవటము గ్రామమున స్వస్థిశ్రీ రక్తాక్షి నామ సం! భా బంగలు బుధవారమునాడు మహాత్మునకు శ్రీ రామరత్న కల్లువట్టుగా (యీ గ్రామమున వేంచేసియున్న) శ్రీ సీతారామ స్వామి ఆలయముందు సహస్రనామార్చనజరిగెను. మహాత్ముని తపస్సు ఫలించునట్లును వారికి ఉపవాసఫలితముగా యెట్టి ఆపద నాకుండుటకును ప్రార్థనలు సలుపబడెను. భజనలు జరుపబడె ను. శ్రీరామంగళ్యని వెంకటప్పగారు యుపస్థాపించిరి. గ్రామము లోని పెద్దలందఱును ప్రార్థనలో పాల్గొనిరి. ఇచ్చటనున్న బుద్ధ విగ్రహముకడను భజనలు ప్రార్థనలు జరుపబడెను.

తుమ్మపూడి

సెప్టెంబరు 24వ తేదీ మహాత్మాగాంధీగారి 50వ సంవత్సర జన్మదినోత్సవము మహావైభవముతో జరుపబడెను. నాటిది నము సాయంత్రము 4 గంటలనుండి గం 6-30 నరకు గాంధీమ హాత్ముని జీవితము, మహాత్ముని దీర్ఘోపనాసమునకు చింతిల్లుచూ పలువురు ఉపన్యసిందిరి. అందు స్వరాజ్య గ్రామసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీయుత నాగిరెడ్డి పార్థసారథిగారు గాంధీ మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమునకు చింతిల్లుచూ పద్యములు చదివిరి. తదుపరి గం 7 ల నుండి 10 గంటలవరకు గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ను మహాత్ముని ప్రియదేవతైన రాటముతో మహావైభవమున ఉత్సవము జరుపబడెను. గాంధీమహాత్మునికి నమస్కారంతోకై ఎల్లరు ఏకగ్రీవముగా ప్రార్థనజేసిరి. (గాంధీభక్తుడు)

గన్నవరం (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఒకప్రమాదము

బోర్డు హైస్కూలులో గడచినవారముందు పాద్యాష్ట్రరు గారగు నరసింహాచార్యులుగారు, నాలుగవఫారమునకు కొన్ని గాజు ఉపకరణముల సహాయమున సయిస్సు పాపమున గఱుపుచుండగా, ఆకస్మాత్తుగా అచ్చటిగాజు సామాను పెద్దమోతలో బ్రద్దలయి, గదియందు నానాముఖములపడెను. అందు కొన్ని ఒక పిల్లవాని ముక్కు చూలమునకు ను, కంటియొక్క తెల్ల పద్రునకు తగులుటచేత, వెత్తురుచిమ్మ సాగెను. వెంటనే పిల్లవాడు పడిపోవుటచేత, బండిమీద ఆస్పత్రుకి తీసికొనిపోబడి తగుచికిత్స గావింపబడెను. పదిమంది పిల్లలకును, మేష్టరునకును కూడ కొన్ని చిన్నగాయములు తగిలినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. పెద్దగాయములు తగిలిన పిల్లవాడు త్వరలోనే ఆరోగ్యశీతికి వచ్చినని నమ్ముచున్నాము.

గోదావరియేజన్ సీ పోలవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

సెప్టెంబరు 29:—గతవారములో వర్షము లధికముగా కురిసినది. ఊడ్పులు పూర్తియై ఖరీదసమయము అనుకూలముగా నున్నది. జొన్నచెల్లికు వర్షము లాటంకము గలగజేసినది. పునాపరైల్లు చాలభాగము కైలుజేయబడినది. బుడమరి ఫలోన్ము ఖమైనది. గోదావరివరద భయముగాని పంట నష్టముగాని లేదు.

కాంగ్రెసుప్రచారము

గతవారములో శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారు, శ్రీమతి బ్రహ్మశ్రీశ్యంల లక్ష్మీవరసమ్మగారు, కుమారదేవం సెనకాలమట్ట ప్రాంతములో ఖద్దరుప్రచారముచేసిరి. బహిరంగసభలు గావించి మహాత్ముని యుపవాస దీక్షనుగూర్చియు, ప్రస్తుత పరిస్థితులనుగూర్చియు, ప్రజల కర్తవ్యమునుగూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. భజనలు ప్రార్థనలు సల్పిరి. మహాత్ముని యుపవాసదీక్షలో అనుదినము భగవత్పార్థన జేయుచు రాట్టముమీద ఎక్కువకాలముగడుపని ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఛాయాపటములబహిరంగము

సెప్టెంబరు 29:—27.9.24 వ తారీఖున చిత్తూరునందేమూలగాంచిన నాయారి ప్రజలేగాక హండిలమందన్న ప్రజలేమలమంకియు వచ్చియుండిన ప్రజలత్తుత్సాహముతో జయజయ శబ్దములు గావించుచుండిరి.

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డునకు అనధికారాధ్యక్షులు సుమారు నాలుగైదు వత్సరములు పరిపాలనావిధానమును చక్కగ నడపి ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులైనట్టి శ్రీమాన్ రావుమహారాజ్. బి. వి. రంగారావులు బి. ఎ. వి. ఎల్. ఎస్. యం. యం. వారియొక్కయు చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు ఇంజనీయర్ గ 13 వ్యవసాయ మండలమందుండి ధానికన్నపరిపాలనావిధానముయొక్క ఫలితమును ఎండిలవాసులకు చక్కగ జూపి, వాంఛనీయాల సముదాచిచ్చుగ రప్పించి అధికారియొక్క గౌరవమునకు చూత్రమేగాక, హండిల ప్రజాభిగౌరవ భక్తివిశ్వాసముల చూత గొనిన మేధావంతులగు శ్రీయుత రావునాపాజ్. సి. రామ స్వామయ్యరు బి. ఎ. గారియొక్కయు ఛాయాపటముల జిల్లా బోర్డులో బహిరంగ పటములయే నాటి యత్సాహమునకు కాగడామెయ్యుండెను.

ఈ మహోత్సవమునకు ముఖ్యకారకులు చిత్తూరు జిల్లా లోని "లోకల్ బోర్డు" మునిసిపాలిటీల కంట్రాక్టరుల సంఘము" వారు పేరు శ్రీఆచార్యులు వారియొక్కయు, అయ్యరుగారియొక్కయు రూపకముల పెద్దపైజాన వ్రాయి. చి వారియొడ గల గౌరవభావమును చాటుతూ నీమహోత్సవమునుగావించిరి.

అన్నదానము

కంట్రాక్టరుల సంఘమువారు నానాటి యుదయును 9 గంటలనుండి 12 గంటల వఱకు శుద్ధాధాపిడితులగు వీదలకు సుమారు నాలుగందల మందికి అన్నదానము తృప్తికరముగా గావించిరి.

రూపకటముల బహిరంగతమహోత్సవము

నాటి దినము సాయంత్ర సమయమున ప్రారంభించి బడునని ప్రకటించబడెను. జిల్లాబోర్డు హాల్లోయును పచ్చియూకు జొంపములతోడను, పువ్వుచెట్ల తోడను పతాకములతోడను, నలంకరింపబడుటయేగాక, ముఖద్వారమునకు కిదలితదుపులతోడను మామిడియాకులతోడను మిగుల శోభాయమానముగ, కన్నులపండువుగ నలంకరింపబడియుండెను. నాడు సాయంత్రము 4 1/2 గంటల యగుసరికి చిత్తూరులోని ప్రభుత్వోద్యోగియులు న్యాయవాదులు వర్తకులు మున్నగువారాక మండలమండలి వివిధప్రాంతములనుండియు వైత ప్రముఖులనేకులు ఆ తాలూకు బోర్డుజిల్లాబోర్డు సభ్యులును గలవచ్చియుండిరి. సభాధ్యక్షులుగ చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు, జిల్లాద్యాసంఘములకు అధ్యక్షులును, ప్రఖ్యాత న్యాయవాదులు బ్రాహ్మి తైకతెప్పరులును నగు శ్రీయుతులు బి. మునిస్వామి నాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. ఎస్. ఎం. యగారిని ఏకగ్రీవముగ యెన్నుకొనుటచే శ్రీ నాయుడుగారు భాకార్యముల ప్రారంభించుచు శ్రీయాచార్యులు గారియొక్కయు అయ్యరుగారి యొక్క గుణగణాలు ప్రశంసించుచు దీర్ఘపాస్వాసము గావించి జయజయశబ్దములనున్న ఛాయాపటములు బహిరంగము గావించిరి. (ఛాయాపటములు జిల్లాబోర్డు మిటింగ్ హాలులోనుంచిరి.) తదుపరి కొందరు పెద్దలు గల కాళ్ళదీక్షను గురించి యుగ్గడించిరి. తదుపరి సంసమాలిత సభ ముగింపు గాబడెను.

కంట్రాక్టరులసభ

ఈ మండలములోని లోకల్ బోర్డులు మునిసిపాలిటీ కంట్రాక్టరులసభయొక్కటియు సుప్రసిద్ధ కంట్రాక్టరులలో కరగు శ్రీయుత అంబికాపతి మొదలియ్యరుగారి ఆధిపత్యముగ చిత్తూరు జిల్లాబోర్డుహాలులో నాడుసాయంత్ర మైదున్న గంటలకు సమావేశమై కొన్ని తీర్మానములు గావించిరి.

జిల్లాబోర్డు విద్యాసంఘముల సభలు

27.9.24 తేదీ ఉదయము సభలు ఎనిమిది గంటల జిల్లాబోర్డు హాలులో శ్రీయుతులు బి. మునిస్వామి నాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎస్. ఎల్. సి. ఎస్. ఎం. రవారి ఆధ్యక్షతక్రింద జిల్లావిద్యాసంఘ సమావేశమును, యంత్రము నాల్గు గంటలకు జిల్లాబోర్డుసభయు, జరిగి ప్రభుదయమున కత్యంతోపయోక్తములగు ముఖ్యతీర్మాన, లనేకములు చేర్చించి తీర్మానించిరి.

నాటికప్రదర్శనము

చెన్ననగర మందలి మైలాపురమునగల శ్రీరామకృష్ణ విద్యాగృహసమిగ్ధపాపహర్యార్థము 27.9.24 తేదీవారము రాత్రి 9 1/2 గంటలకు చిత్తూరు గణేశనాటకహాలులో గురురావ్ పెక్ టేయిట్ పార్టీవారి, పుత్రోత్సవమైన గానుడు అనునాటకమును ఆరవభాగము మిగుల రసవంతముగ బ్రవర్తించి యుండిరి. ప్రదర్శనవిషయ వివరములనుచేత పలువురు నాటకాభిమానులు క్రద్ధగొని పాల్గొనియుండినందున జిల్లాయందంతట నుండియు, అనేకులు వచ్చియుండిరి. మొత్తమునకు నాటిప్రదర్శనమునకు 1800 రూపాయలు వసూలైనది. అనాథలగు వీదబాలరన్న న ప్రసంగించి విద్యాదానమొనగియు సాయపడు శ్రీరామకృష్ణమిషన్ వారి సౌజన్యమును నాటికసభయందెవరూ కొనియాడిరి.

పంచాయితీదారు

తిరుత్తనిలో పంచాయితీ కోర్టు సభ్యులు చంద్రగిరి రివిన్యూడివిజన్ ఆఫీసరువారి హుజుం చొప్పున నేడు సమావేశమై, ఈవరకు కోర్టునకు అధ్యక్షులుగ నుండిన శ్రీయుతి మోసుకూరు మునిరత్న శెట్టిగారిని నురల, పోటీలేక అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనిరి.

వీరవిల్లితాలూకావార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

వర్షములు

సెప్టెంబరు 24 మొదలు 27 సాయంకాలము వరకు వర్షము కుంభవృష్టిగా పడినది. వరిచేలు పొంపుగా వచ్చుచున్నవి. ప్రతి చెరువునందున నీరధికమగుటచేతను అనేకచెరువులు అలుపుల పాలును కలములు గండలు వేయుచున్నవి. తులనాసములో గూడ వర్షించిన యెడల ఈయేడు పూరిపంట పండగలదు. ఈయేడు వర్షములనుండి యంత సస్యానుకూలము వర్షించలేదు. కారవానది రెండొడునిండి పారుచున్నది. దిగులుకాక క్యమగుట లేదు.

కల్లుదుకాణములు

కల్లుగీతకు చెట్టియరావని కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కర ప్రత్రములను పంపించు. ఉపన్యాసముల నిచ్చుచు, ఇశాందారులకు బోధలు చేయుచున్నారు. ఆక్టోబరు నెలలో ఆబ్కారీదారు చెట్లకు నెంబరు వేయుదురు. అప్పుడు యీశాందారులు ఎటుల ప్రవర్తించెదరో తెలియవలయున్నది.

తాలూకాబోర్డు విభజన

వీరవిల్లి తాలూకాగూడ

గుడివాడ

(ఒకవిలేఖరి)

పంచాయితీకోర్టు ప్రెసిడెంటు

సెప్టెంబరు 29:—మాగుడివాడలో పంచాయితీ కోర్టు స్థాపించుటకు 9 సభ్యుల నెన్నుకొనిరి. ఈనెల 29 తేదీ గుడివాడ తాలూకాకోర్టులో జరిగిన పంచాయితీదారుల సభలో ము|| రా|| రా|| మరీదు గోపయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. శ్రీ గోపయ్యగారు తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు, యువకులు, ఉత్సాహపరులు. నిమ్మజాత్యుద్ధరణ అభిమానులు. గొప్పపలుకుబడిగలరయ్యులు, వీరి ఎన్నికవలన పౌరులకు అమితానందము కలిగినది.

సేవాశ్రమపాఠశాల

ము|| రా|| రా|| గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులు గారిచే స్థాపించబడిన సేవాశ్రమపాఠశాల విద్యార్థులకు శ్రీమరీదు గోపయ్యగారు తమకు పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షుడవలె లభించినందుకుగాను సంతోష పూర్వకముగా అల్పహారవిందు చేసిరి. తాదాపు నూరుమంది విద్యార్థులు వచ్చిరి. తత్సమయమున ము|| రా|| రా|| వెల్లం శివయ్యగారి చేతులవాడ వెంటటనర సింహారావు, భయిరవభట్ల వేంకటసుబ్బారావు, శేకవదేవ బ్రహ్మచారి సిద్ధాంతాలంకారగార్లు మరీకొందరు పెద్దలను సభ నలంకరించి శ్రీ గోపయ్య ధార్మికగుణమును, దేశసేవను, గొనియాడిరి.

గుడివాడ యూనియను

ఈయూనియనులో 21 స్థానములు ఖాళీఅయి సుమారు నాలుగుమాసములయినను ఇంతవరకు ఎన్నికలు జరగలేదు. ఇది చాలా విచారకరము. యూనియనుబోర్డుసభ్యులు ఇందు విషయము అట్టిల సమర్పించి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ముచిరము ప్రయోజనము లేకబోయినది.

యోగి గూడూరి రామచంద్రరావుగారు

ఈదిన సేవారుంధురుడు 12 దినములనుండి నిరశనవ్రతమును బూనిరి. ప్రతిదినము సుమారు ఒకతులము నీరును మాత్రము ద్రావుదురు. మామూలు మనుజునివలె దినమంతయు, రాత్రి గూడను చాలా ప్రార్థనోపునరకు పనిచేయుదురు. చాలా మారము తిరుగుదురు. అందరితోను ధారాళముగా మాట్లాడుచుండురు. ఈమహానీయుని మనోబలముమాచి అందరు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు.

పితాపురము

పితాపురమున పాదగయ్య శ్రీత తీరకృతావాసులగు శ్రీమదుమాకుక్కు శివేశ్వరస్వామివారికి కోటిపత్రి పూజయు, శ్రీ అమృతవారికి కోటికుంకుమ పూజయు, తగంగముగర్భదాభిషేకములు, శివ, రామసహస్రనామార్చనములు, అష్టాక్షరీ, వేద పారాయణము, మొదలగునవి యీ సం||ర ఆశ్వియుజకు 10 ల గాయతు జరుపబడునని యిదివరలో మేము పత్రికాముఖమునను, కరపత్రములవలనను, లేఖలవలనను, భక్తగ్రాసరులగు మహానీయులందరకు తెలియజేసితిమి. పరమేశ్వరానుగ్రహమువలనన్నిటి దినమున పూజ ప్రారంభింపబడినది. నిన్నటి పూజనీ అన్నదానము నిమిత్తమున్న అయినయనస్తు సామ్యున్న, శ్రీ స్వామివారి అర్చకులగు కోటరామన్నగారు వగైరాల చే సమర్పింపబడి పూజ యధావిధిగా జరుపబడినది. విశేషముగా బ్రాహ్మణ సమాధాన జరిగినది. ఈ మహాత్కార్యమునకు అన్నదానమునీ విశేష ద్రవ్యము కావలసియున్నది. కాబట్టి మహానీయులందరి యుద్యమమునకు తోడ్పడి తామెసంగు విరాళములను మాకు వెంటనే పంపించగోరుచున్నాము. ఇదివరలో కోటిపత్రి పూజనీ కోటికుంకుమ పూజనీ చందాలుజేసినవారు తమ చందాలను వెంటనే పంపించగోరుచున్నాము. చందా మొత్తము చేరినవెంటనే వారిగోత్రనామములతో పూజ జరుపబడును. ఇది వరలో సదరు పూజలనీ వాగ్దానములు చేసినవారిలో కొందరు మాత్రము సామ్యు పంపించియున్నారు. తక్కినవారుగూడ వెంటనే వారివారిసామ్యులను పంపించే యామహాత్కార్యము జరుగుటకై ప్రయత్నముగానవెంటనే పంపించ ప్రార్థితులు వారివారిసామ్యు చేసిన వెంటనే వారి గోత్రనామములతో ఏ రోజున పూజ జరుపబడునదివాకి తెలియ పరచబడును. వాగ్దానములు చేసినవారి సామ్యులు యిక్కడకు చేరనది వారి గోత్రనామములతో పూజ జరుపబడనేరదు—ఇదివరలో వాగ్దానములు చేసినవారేగాక, క్రొత్తగా పూజలు చేయించుకొనదలచినవారు, మా నిబంధనలప్రకారము కోటిపత్రి పూజకు రు 100 లున్న, కోటికుంకుమ పూజకు రు 20 న్ను మాకు పంపించినయెడల వారిగోత్రనామములతో పూజలు జరుపుటకు యేర్పాట్లు చేయబడును. ఈ మహాత్కార్యమునకు విశేషముగా అన్నకాంతి జరుగవలసియున్నది గనుక, ఎంతద్రవ్య మొసంగినను అన్నకాంతికై వినియోగపరుపబడును.

నడకుదిటి సీతారామయ్య.

యగ

మహోత్సవము, మొదలగునవి గానున్న ఏవ్యాధియారాద నిర్భయముగానుండవచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందుచెప్పబడియున్నది. ఈపద్ధతిని అలంభించువారికి ఏవ్యాధియారకు. క్రమముగా రాచిన్సస్సు "పేలెంటు" బార్లని వాడిన ఉదరమును చల్లగాను, మల్లకోశమును శుభ్రముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రానీయదు. మహోత్సవ శుభ్రముగాను, చల్లదనముగానున్నప్పుడు మెదడుచుల్లగానే యుండును. అతీర్చి, జ్వరము, రుల వొప్పి మొదలగునవి వచ్చుననిభయపడకు. వైద్యులు కవిరాజులు దానిని ఉపయోగించవలసినట్లు ఎప్పుడును శిపాబ్దు చేయుచున్నారు. దానిచేరి గిన మంచితలములనుబట్టి. రాచిన్సస్సు "పేలెంటు" బార్ల కంటెను శుభ్రమైవట్టియు, తేలికయైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కవిరాజులే అంగీకరించియున్నారు. లోగులు, ఆరోగ్యవంతులు, ముసలివారు ఎముకలువారు మొదలగువారందరును (దీనిని ఎప్పుడును ఉపయోగించవలెను.)

చేక

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని మెప్పులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము, కోప్పలు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటులెలుకులు, మొదలగువాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైను, రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సుయంతిము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిణిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాజరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు బొంబాయి

కృపచూరి
నూ 1-కి యూ. 1-0-0 వి. సి. ధర: యూ 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు జలహీనతవలన ఏర్పడును. అనేకవిధములు శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. కీకాళయి. పబలించు దగ్గు క్యాసకోశముల మూక్కు నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బనము, క్షయదగ్గు దగ్గుకు సేవిచలన: కిందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును

దంతచూరము
డబ్బీ 1-కి వెల యూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము కారకుండును నోటమగ్గంధములేక యుండును. పండ్లుముక్కములవలె తెల్లగా నుండిను.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి

ఉరవకొండఫిర్యా

(అనంతపురంజిల్లా)

జ్ఞాపము:—చత్తపండులయందు జ్ఞాపము తీవ్రముగా వ్యాపించినది దేశమంతటను సువ్యక్తమైనది.

అందు ఉరవకొండ ఫిర్యాయందు అత్యుదగ్రతతో జ్ఞాపమదేవత ప్రళయరూపమదాల్చి తాళిద్రవనగహ్వరమున మారుచూలపల్లెలందుగల ప్రతివ్యక్తిని చైచికోని చప్పరించివేసినది.

బీదలగోతుల కోజున కొకపూట అంబిలియైననుచిక్క ప్రాణపోషకాద్యము, జన్మదేశమును, తల్లిదండ్రులను, సోదరభృందమును, మిత్రులగుననీడి కేలమైత్యదూరము గలిగినట్టియు కనివినితొరుగనట్టియు అస్సామదేశపు కాఫీతోటలకూలీపనికై వెడలి బయలుదేరుములకు పాల్పడియున్నారు.

దినముకొకపూట గరితెడు గంజిదొరకు మార్గమండియున్న నింతదూర మేగరసవిషయమును బట్టి జ్ఞాపతీవ్రతచదువరులే తెలిసికొందురుగాక.

జనసంఖ్యచే కిక్కిరిసియున్న పల్లెలన్నియునేడు నిర్భయమైన పాడునడిన యిండ్లును, నూలిన గృహములగలిగియు, పుట్టి పెరిగిన భూమిని విడువలేక నుండువారలు పనిలేక పెనుయాకటికిలానైనవారిని గలిగియు, యెండిన వృక్షములబోలి పాడుగొట్టుచున్న పల్లెలను జూడ దేశభక్తులు తప్పక కన్నీరు విడుతురు.

అష్టకష్టములకు లోనైన బీదప్రజల కథమజినోపాధికై నను సోదరదేశీయులుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని సాయము చేసియుండిన నింతదూర మేగియుండిర. పల్లెలందున్న బీదల కన్నోత్పత్తికి మార్గములు కరుణాభరు కల్పనచేసి దేశము నుద్ధరింపవలెను.

కాంగ్రెసుప్రచారము:—ఉరవకొండ ఫిర్యాయందు రెండుమాసములు ప్రచారము జరిగినది. ఇక నొకనెల ప్రచారము సల్పిన బాగుండును.

ఒకపైసా వందరూపాయల విలువగల యిక్కాలమున (నెలపైసానెల ౧౦ తేది ఆంధ్రదినపత్రికయందు ఉరవకొండ ఫిర్యా వార్తలను శీర్షిక క్రింద ప్రకటింపబడినది చూడుడు) పూజానిధికి యెక్కువమొత్తము వసూలుకాకపోయినను యిచ్చిన స్వల్పమొత్తమైనను ప్రజలతిష్ఠేమచే సమర్పించిరి.

ప్రతిగ్రామమునను కాంగ్రెసుసంఘము నిర్మింపబడవలసియుండినను ధనలేమిచే ప్రజలు చందాచెల్లించునీతిలో లేనందున నిర్మింపబడలేదు. ఒక గ్రామమున ౫ మంది కభ్యులచే కాంగ్రెసు సంఘము స్థాపనచేసిన చందాధనము వసూలుచేయటంకొకదినమంతయు కడు పయాగకు లోనుగావలసియున్నది.

ఈప్రాంతములందు ౧౯౨౧ సం॥ మన ౨ లేక ౩ మాసములు మాత్రము ప్రచారము జరిగియుండెను. ఈసంవత్సరము జూలై అగస్టునెలలందు మాత్రము ప్రచారము సల్పబడెను.

ప్రచారమునలని ఫలితము:—ప్రజలు మహాత్ముని యవతారపురుషునిగ భావించి భక్తిపేముల గనుపాదులయేగాక ఉద్యమమునం దతిముఖ్యమైనది నిర్వాహకార్యక్రమమునం దెక్కువశ్రద్ధను గనుపరచియున్నారు.

ఇందుకు నిదర్శనముగా కొన్ని గ్రామములందు మునుమాది ౨౫ రూపాయల ధరగలిగియున్నను ఖద్దరునే తయారుచేసికొనిగరింతురు. కొందరు ఇంటగల ప్రాతమాదియును, మాదిపరపు (లేపు)లందలి దూదినీ తీసి గుడ్డ తయారుచేయుచు కొనుచున్నారు. మరికొందరు దూదిలేమివలనను ఖాదీధరయొక్కవగుటచేతను ప్రస్తుతము ధరింపవలెకలయున్నారు.

ఈసంవత్సరము లైతులు ప్రతిదేలను విరివిగా వేసియున్నారు. భగవత్పూజముండి చక్కగ ఫలించిన ప్రజలకు తగ్గుయత్సాహము కలుగజేయుమండిన ఫిర్యాయంతయు ఖద్దరుమయగుననుటకు సందియముండదు.

అశామదాబాదు తీర్మానానుసారము, యాయారయొక్క కష్టములు ౫ మందియు ఇతరు లొకరను నూలువడికి పంపినారు. కొందరు దేశభక్తులింకను నడకప్రయత్నించినారుగాని నూది, రాటము లేమిచే నూరకొన్నారు.

ధర్మపురి:—గ్రామసంఘాధ్యక్షుడు జంబులపాటి పెద్ద వెంకటప్పగారియొక్క అధ్యక్షతయ కృషివలన ప్రస్తుత మిగ్రామమున ౨౫ రాటములు తిరుగుచున్నవి. కి మగ్గుములు పనిచేయుచున్నవి.

కొట్టలపల్లి:—కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యులు కర్ణభిష్టికై చాలశ్రమ తీసికొనుచున్నారు. ఖద్దరువాడుట ఉత్పత్తి చేయుటయం దీగ్రామము ఫిర్యాలో నగ్రస్థానమలంకరించుచున్నది.

ఉండలండ:—గ్రామసంఘాధ్యక్షుడు సత్రసాల శరభయ్యకైటిగారు తమయింట ౨ రాటములు నెలకొల్పి, వద్దనున్న దూది యితరులకిచ్చి కర్ణభిష్టికై అత్యుత్సాహముతో కృషి సల్పుచున్నారు.

వరిమెట్ల:—గ్రామమున ఒంటెద్దులగోనెమ్మగారు ఉరవకొండ ఖద్దరు ప్రదర్శనమునకు ౮౦ నెంబరు నూలువడికిపంపి, రజితపతకమును బహుమతి బడసియుండిరి. ఈయమ నాదర్శముగాగని అనేకమంది నయమునూలుతీయ ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రస్తుతమిచ్చట ౫ రాటములకు ౧ మగ్గుమునకు పనియున్నది.

హావలి, నింబగల్లు, విడవనకల్లు, కవకుంట్ల, వేల్పుమడుగు, ఇంద్రావతి, మోసిడి, లత్తెరము మొదలగు గ్రామములందుగల జనసంఖ్యను బట్టి 1/8, 1/4, 1/2, భాగముల ప్రజలు ఖద్దరు ధరింతురు. ప్రతిగ్రామమునకును ౩ మొదలు ౧౦ రాటములవరకు పనిచేయుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములందు తప్ప ప్రతిగ్రామమునను సాలీలున్నారు.

లేఖ దీర్ఘమగుకారణముచే పైకనుపరచిన గ్రామముల ఖాదీయుత్పత్తి వివరము తెలుపనందులకు చదువరులు మన్నింతురుగాక.

కల్లిఖద్దరు:—ఉరవకొండ బజారునందలి (మిల్లుగుడ్డల) నమ్మవర్తకులు ముఖ్యము పల్లెలందు ఖాదీయుత్పత్తి చేయుదురు. అందులో బీదలే యెక్కువ యుత్పత్తిచేసి ధరించుకొందురు. ధనవంతుల యిండ్లయందు తప్ప ప్రతియింటను రాటమున్నది. ౨౦ వ నెంబరు వడుకువార లనేకులున్నారు. లేగడిపల్లెలందు పాతికభాగపుజనులు ఖద్దరు ధరింతురు.

ఈఫిర్యావాసుల కెక్కువ ప్రబోధము కలిగింపవలసియున్నది. ఇందుకు నిరంతరప్రచారము సల్పవలెను. పేరు మోసిన నాయకు లప్పుడప్పుడు ప్రజల సందర్శించుమండిన తమయంతకలహములు మానుకొని, అఖండైక్యము కలుగజేసికొని దేశోద్ధరణకు సదుపాయగట్టుకొని నిలుతురు.

ప్రచార లోపములననే ప్రజలయందు దాగిన యద్వి తీయకత్తి బయటపడ ప్రతిపండి ఖద్దరుత్పత్తి చేసికొను వరకు గ్రామముల నప్పుడప్పుడు సందర్శించుమండవలెను.

ఉరవకొండ:—జాతీయోప సంఘకార్యదర్శి ఖట్టు వెంకట రమణప్పగారు అత్యంతదీక్షతో ఖద్దరభివృద్ధికై కృషి సల్పుచున్నారు. ప్రస్తుతము కాటకబాధచే ఉత్పత్తిచేయుట కొద్ది. ఖర్చున్ననో అంతకు బహుతక్కువ. దూదిలేమిచే వడికించుట మానుకొన్నారు. శీతలనుగొని ఖద్దరుత్పత్తి చేయుదురు. హాళి మగ్గుములు పనిచేయుచున్నవి.

సానికజాతీయోపసంఘమున తయారైనగుడ్డ నమ్మకును, ప్రజలకు మారిగా నుండుటకును “గాంధీఖద్దరు నిలయము”ను పేరిట బజారునందు స్వదేశీపాపు నిర్మింపబడినది. దాదాపు యిందు ౧౦ వందల రూపాయలగుడ్డ నిలువయున్నది. మాసమున కించుమించు ౨ వందల రూపాయల వ్యాపారము జరుగుచున్నది.

ఈయూరియండిపుడు వడుకువారలుబహుకొద్ది. అందు, కర్దరు ధరించువారుసయితము తక్కువే. “గాంధీకర్దరు నిలయ” నిర్మాతలలో కొందరు ముఖ్యులీటివల మిల్లుపంచల వాడెదరు. ముఖ్యులే పెడత్రోవ జనుటచూచిన తక్కినవారికి మార్గదర్శకులైనట్లు తోచుచున్నది.

యేమియు తెలియని అమాయకులకు పల్లెటూరి ప్రజలను, యితరులను, మిల్లుగుడ్డలనే స్వదేశీయనియు, కల్లిఖద్దరని మోసముచేసి తనలగట్టెదరు.

పల్లెలందలి ౧౦, ౧౨, ౨౦ నంబరునూలుతోగాని, పేకకు వడుకునూలువేసిగాని గుడ్డతయారుచేసి స్వదేశీయని పల్లెలయందచ్చలచ్చటమొదరు.

స్వదేశీయన్నతోడనే వివిధజాతిక ఎర్రకులకు మోసపోయి ఖద్దరని భ్రమచెందికొనుటకు. స్వదేశీయన్న వడికిన నూలుచేత యారైనగుడ్డకే పేరుగాని అన్యమున కీపేరులేదు. దేశాభిమానులై కి విషయము ప్రజలకుచక్కగ నచ్చజెప్పవలెను. (ఒకవిలేఖరి)

కథవారిచూరము

వెన్నెదర్పి 1-కి ౧.౨-౦ (6 డబ్బీల గుండుగలిది) 1-కి రు 2.౦-౦

ఈ చూరము ముమ్మారిలచే చేయబడినది. కట్టు, బట్టునూ, 1౨ పీచు, కైర్లొక్కనూ గుండుగుళాబి మిగుల ఉపయోగించును. దీని రెండుగుండెకొకటకు నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 2-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30.౦-౦ మొదలు	42.౦-౦	వజకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కునుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి	రు 14.౦-౦	14.8-౦
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	16.8-౦	17.౦-౦
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8-౦	17.౦-౦
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12-౦	9.౦-౦
నవ్వులు ,,	20.౦-౦	22.౦-౦

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు	11.౦-౦ రు 12.౦-౦
నెనగలు ,, డిటా ,,	11.4-౦ 12.8-౦
పెసలు ,, డిటా ,,	11.8-౦ 12.4-౦
మినుములు ,, డిటా ,,	13.౦-౦ 16.౦-౦
ఉలవలు ర 164 ,,	9.4-౦ 11.4-౦

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170.౦-౦ 175.౦-౦
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.౦-౦ 26.౦-౦
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 65.౦-౦ 68.౦-౦
ఇతరప్రదేశము ,,	,, 60.౦ 62.౦-౦
వేరునెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 155 మి.కొ.నూనె 150	
అముదమునూనె బా 1-కి	రు 190 ౨౨

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 205.౦-౦ 21౦.౦-౦
కూరపసుపు ,,	రు 14౦.౦-౦ 14౦.౦-౦
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు	12౦.౦-౦ 188.౦-౦
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి రు	45, 50
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	రు 60, 70
తెల్లము బా 1-కి	రు 85.౦-౦ 6౦.౦-౦
చింతపండు బా 1-కి	రు 8౦.౦-౦ 49.౦-౦

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ	రు 32.8-౦ 33.౦-౦
చవరం ,,	33.౦-౦ 38.౦-౦
రవుండు ,,	33.౦-౦ 36.౦-౦

(6) లోహములు

వెండి 100 రులం కు	రు 78.౦-౦ 81.12-౦
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24.2-౦ 24.10-౦
సవన 1-కి	15.5.3
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265.౦-౦ 272.౦-౦
రాగి డిటా	రు 80౧.౦-౦ 805.౦-౦
అస్కాచక్కెర బా 1-కి	రు 88.4-౦ 88.12-౦

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు	76.౦-౦
తొట్టికృష్ణుడు డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
గుర్రం డిటా	,,

(8) దూది

బోండా నెస్తు బారన 1-కి	రు 820.౦-౦
------------------------	------------

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.10-౦
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.6-౦
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-12-౦
అనామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.3-౦
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2-౦
నూళయేనుగ నెం 20	రు 11.18-౦
జవాన్ నెం 20	రు 12-౦-౦
,, ,, 40 ఏ లేటిలు అయినను	రు 15.5-౦
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.15-౦
వద్యాక్ నెం 24 1/2	రు 12.2-౦
14 1/2 క్విల్ల ౯ పత్తి	రు 9.14-౦

రొమ్మవారి ఉబ్బి 1-కి రు. 0-౮-౦

ఈ భిక్షమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోముమునూరు దునిమినములలో మొదలుంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మమునల పెక్కుదు, మంటుచుండదు. రోముములు రాలిపోవును

అమృతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

అశ్వశాంతిజనము

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మౌక్తిక మొదటిరకం కస్తూరి, తుంకమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు రస మాలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. ఆత్మేశ్వరమగు ఏవస్తువుకాని యిందులో చేరుటలేదు. కసిబిడ్డలు, చాలు దు, బాలికలు, ముగ్ధులు ఈ ములు, ముగ్ధులకు ప్రతిమొక్కటా నీటిని సాధారణరీతిగా లగ్నము చేసి జను యా భేదముతో కాదట. ఇట్లు, బాలి నుడు ఇది సులభమిది. వేదములు బుద్ధులు అనుచున్నది 250-300 చూడలు గలబుడ్డి 1 కి (1-4), 6 బుడ్డులు 1-4-0 లోపులగును. ఈ దిగుడు పలుకుబడిని బొమ్మల ముఖములకు ఏ యే వ్యాధికి గుఱుచున్నట్లు తెలిపబడినది అందుకు యెలాటి సంతకములేదు. తప్పక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాశ్రమము: కస్తూరి, బుద్ధివహిని, భావకర్తని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.
బాలసమీక్షాశ్రమము: చిన్నపిల్లలకు బుద్ధివహిని, దివ్యమము, తిరుగానండును. గుణ మధ్యగతులు 0-12-0.
భావనబిరిక రసాయనము: పిత్తరంబంధమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అజీర్తి కలుగజేసే సాధనము. రూ 1-0-0
వాతగజకేసరి లేహ్యము: శ్వాసాశ్మి, అజీర్తి, చుండరంబులు మలబద్ధములు మొదలగునవి. కి పెట్టినది విశేషము రూ 2-0-0
మా బొమ్మలకు గుఱుచు ఒకసారి కొనినవారికి లెలియను. ఒకకప్పుడు మాట్ల కొనిన పిదప ఎన్నడును మార్గదర్శి కొనినదిని ఈ వ్యాధులకు సాక్షాత్తు వెంకటాచలమండీతులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ పీఠాచార్యులకు, మొదల.

కామినియానానె

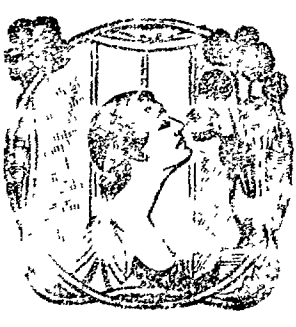
వెంట్రుకలో అందము. చాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్విన్నపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానానెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేహద్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టినలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లుఖరీదు రూ 2-10-0.

126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.
ఆటోదిల్ బహారు (రిజిస్టరు చేయబడినది)
మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు నేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0 12-0 } మన్నిదిలను వ్యాపిండు.
2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

వై కామినియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరమలము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపజెంటుకు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
155 జమ్నామడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

దంతశుభాచారి
తెల పీఠా 1-3 0-0-0. వి. పి. ధర 0-0-0
దంతశుభాచారి శ్రేణ్యము. కర్రలు, పుష్పిరక్తులు, ముక్కు కడిగిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. సోపిగల చోట దానిని మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.
కల రా నూ త్రలు
నది 1-12 మూత్రాలు వెల రూ 1-0-0
మృత్యుకాలము 1-0-0 మృత్యుకాలము 1-0-0

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకముయొక్క నక్షత్రముగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సం॥కు, మాసవారిగ ఫలములు, శాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుదుము. రూ 2-0-0 అవును. (వి. పి. 2-4-0) జాతకము ననుసరించినప్రశ్న 1 కి రూ 1-0-0. "జయవశిష్ట" తాయతి 1 కి రూ 2-0-0 యితరవివరములను వ్రాయుకు. విలీనము. అంజనేయ స్వామిశోధిపాలయము. తిరుత్తని. ఎం. ఎస్. ఎం.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. అ 6 ఆయుర్వేదచక్రము: వైద్య, అశ్వశాస్త్ర, శాస్త్ర, వసు గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యసంగ్రహము. సం॥ చందా. రూ. 2-0-0. మారి యుచితము 2 పి. సి ఏ ఒంగు కో, వెలిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

శిరోవేద మాత్రలు

20 మాత్రలు ఉబ్బి 1-కి 0-12-0
ఈ మాత్రల నుపయోగించుటచేతనే శ్రేష్ఠపు తలనొప్పి, ఒంటి నొప్పి వెంటనే పోవును.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (నది బాగాలు)
తలనొప్పి! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాలం మాత్రల దివ్యమృతము. అజీర్తి, అరుచి, అవులంబలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల నుండు ఒకరొకము, పిక్కులు, సార్వజన్యము, శక్తి, శ్రేణు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి లను బోగొట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.
ఈ మాత్రలు మేనానాథ నొప్పలను వెంటనే మాన్చును. యిందు అనేక వివరములు చేరినవి. అనుభవము గల బొమ్మలగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. రుద్రాచార్యులు. (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము
క ర: సారవంతి రామకృష్ణులు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవియగు నన్నయ భట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు స్వాతంత్ర్యములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమగు వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా మాడదగిన విశేషము లెన్నియో లవు. వెల 0-12-0. పోస్ట్ జేటు.
విశ్వవిద్యాలయము, 7, తింబు శివపేట, మద్రాసు.